

ASUKASYHTEISTYÖ LÄNSI-TAMPEREEN METSÄSUUNNITTELUSSA

Minna Kalola

Opinnäytetyö
Toukokuu 2011
Metsätalouden koulutusohjelma
Tampereen ammattikorkeakoulu

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Metsätalouden koulutusohjelma

KALOLA, MINNA: Asukasyhteistyö Länsi-Tampereen metsäsuunnittelussa

Opinnäytetyö 66 s., liitteet 21 s.
Toukokuu 2011

Tiivistelmä

Työn tarkoituksena oli selvittää Länsi-Tampereen asukkaiden mielipiteitä alueen metsien tilasta, hoidosta ja hoidon tarpeesta uudistettavan metsäsuunnitelman pohjamateriaaliksi. Asukasmielipiteiden selvittäminen suoritettiin kyselytutkimuksen avulla, ja siinä keskityttiin pääasiassa Länsi-Tampereella sijaitseviin ulkoilumetsiin. Mielipidetutkimus päätettiin kohdistaa Länsi-Tampereen alueelle, koska siellä metsäsuunnitelman tekoa ei vielä oltu aloitettu.

Aineisto koottiin kyselylomakkeilla, joihin oli mahdollisuus vastata sekä internetissä olleella e-lomakkeella että paperisena versiona. Kyselystä tiedotettiin muun muassa lehdistä ja radiossa sekä asukasyhdistysten kautta. Paperisena versiona kysely oli saatavilla Länsi-Tampereen kirjastoissa ja Frencellin palvelupisteessä. Lisäksi kyselyä jaettiin 500 satunnaisesti valittuun Länsi-Tampereella sijaitsevaan kotitalouteen.

Kaikkiaan 214 ihmistä vastasi kyselyyn. Kirjastojen kautta vastauksia saatiin neljätoista kappaletta ja Frencellin palvelupisteessä kyselylomakkeeseen vastasi kaksi henkilöä. Internetin e-lomakkeen kautta vastauksia saatiin 98 kappaletta. Kotitalouksiin jaetuista 500 kyselystä 113 palautettiin. Näin ollen vastausprosentti postikyselyn osalta oli 22,6. Kyselytulokset käytiin läpi ja analysoitiin SPSS- ja Excel-ohjelmistoilla. Vastauksista laskettiin muun muassa erilaisia tilastollisia tunnuslukuja.

Tuloksista nähdään, että asukkaiden mielipiteet ja toiveet ulkoilumetsien hoidosta ovat usein hyvin poikkeavia toisistaan. Mielipiteiden hajautumiseen vaikuttaa muun muassa se, mikä on metsissä käynnin päätarkoitus. Asenteiden ja toiveiden eroavaisuuksien vuoksi kaupungin metsäammattilaisten on hankala toteuttaa metsätöitä siten, että kaikki metsää käyttävät tahot olisivat tyytyväisiä. Valtaosa kyselyyn vastanneista on kuitenkin samaa mieltä siitä, että avohakkuu ei ole sovelias toimenpide ulkoilumetsiin, mutta harvennushakkuu on.

Avainsanat: kyselytutkimus, asukasyhteistyö, ulkoilumetsät.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Forestry

KALOLA, MINNA: Residents' co-operation in forest planning of western Tampere

Bachelor's thesis 66 pages, appendices 21 pages
May 2011

The purpose of this thesis was to gather opinions of the residents of the western Tampere in condition of the recreational forests and the needs of forest management in recreational forests. Residents' opinions are going to be used as the background material in the newest forest plan. Opinions' gathering was carried out using a questionnaire survey.

The data were collected by conducting a survey. Residents had the opportunity to respond to the questionnaire either on the Internet or with the printed form. Information about the survey was made through the newspapers, radio and residents' associations. Paper version of the questionnaire was available in the libraries of the western Tampere and in the service point of Frenckell. In addition, 500 questionnaires were distributed to the randomly selected households in western Tampere.

Altogether 214 people responded to the survey. From libraries responses were received from 14 people and from service point of Frenckell responses were received from two people. Through the Internet responses were received from 98 people. From the questionnaires, which were distributed to the households, 113 were returned.

The results show that the residents' opinions and hopes of recreational forests management are often very different from each other. Fragmentation of opinion affects, inter alia, what is the main purpose of the visit in the forests. The differences of attitudes and wishes affects so that it is difficult to the forest professionals to carry out forestry work in such a way that all people using the forests would be satisfied. The majority of respondents agree, though, that the clear cutting is not an appropriate way to manage the recreational forests, but the harvesting, however, is.

Keywords: recreational forests, questionnaire survey.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
2 TAMPERE METSÄNOMISTAJANA	10
2.1 Metsävarat	10
2.2 Metsäsuunnittelu	10
2.3 Metsänhoito	11
2.4 Metsänhoidon tavoitteet	11
3 VALTAKUNNALLINEN VIHERALUEIDEN HOITOLUOKITUS	13
3.1 Päähoitoluokat	13
3.1.1 Hoitoluokka A: Rakennetut viheralueet	13
3.1.2 Hoitoluokka B: Avoimet viheralueet	13
3.1.3 Hoitoluokka C: Taajamametsät	14
3.2 Täydentävät luokat	15
4 LÄNSI-TAMPEREEN KESKEISIMMÄT METSÄALUEET	17
4.1 Epilänharju	17
4.2 Ikuri	17
4.3 Lentävänniemi	17
4.4 Mustavuori	18
4.5 Teivaalanharju	18
4.6 Tesomajärvi	18
4.7 Tohloppi	19
5 ASUKASYHTEISTYÖ METSÄNHOIDOSSA TAMPEREELLA	20
5.1 Asukasyhteistyön historiaa	20
5.2 Asukasyhteistyö nykypäivänä	20
5.3 Asukasyhteistyö metsäsuunnittelussa	21
5.4 Asukasyhteistyö Länsi-Tampereella 2000-luvulla	22
5.4.1 Haukiluoma	22
5.4.2 Ikuri ja Tesomajärvi	22
5.4.3 Kalkku	23
5.4.4 Kalkunvuori	23
5.4.5 Lentävänniemi	23
5.4.6 Niemi	24
5.4.7 Reuharinniemi	24
5.4.8 Teivaalanharju	24

6. OSALLISTAVA METSÄSUUNNITTELU	25
6.1 Mitä on osallistava metsäsuunnittelu?	25
6.2 Metsäsuunnittelussa käytetyt osallistamismenetelmät	26
6.2.1 MieliPIDemittaukset	26
6.2.2 Vapaamuotoinen palaute.....	27
6.2.3 Neuvonta.....	27
6.3 Osallistava metsäsuunnittelu Suomessa.....	28
7 TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT	29
7.1 Menetelmät.....	29
7.2 Aineiston kerääminen	29
7.3 Tiedotus.....	30
7.4 Kyselylomakkeen sisältö.....	30
8 TUTKIMUKSEN TULOKSET	31
8.1 Vastaajien perustiedot	31
8.2 Vastaajien taustatiedot	31
8.2.1 Ikä	31
8.2.2 Sukupuoli	32
8.2.3 Asumismuoto	33
8.2.4 Asumisvuodet Länsi-Tampereen alueella.....	34
8.2.5 Kotikaupunginosat	34
8.3 Metsäalueiden käyttö	35
8.3.1 Länsi-Tampereen metsäalueiden käyttö	35
8.3.2 Metsäalueiden käytön päätarkoitus.....	36
8.3.3 Länsi-Tampereen eniten käytetyt metsäalueet.....	37
8.3.4 Tärkeimmät ominaisuudet Länsi-Tampereen metsäalueissa	38
8.3.5 Yleisvaikutelma Länsi-Tampereen metsäalueista	39
8.4 Metsäalueiden hoitotoimenpiteet	43
8.4.1 Metsänhoitotoimenpiteiden soveltuvuus ulkoilumetsiin	43
8.4.2 Hoitotoimenpiteitä tarvitsevat metsäalueet.....	46
8.4.3 Tyytyväisyys Länsi-Tampereen metsäalueiden hoitoon.....	46
8.4.4 Länsi-Tampereen metsäalueiden tulevaisuus	50
8.4.5 Koskemattomiksi jätettävät metsäalueet.....	53
8.5 Osallistuminen	53
8.5.1 Tiedotuskanavat	53
8.5.2 Aiemmat yhteistyökokemukset	54
8.5.3 Vaikuttamiskokemukset	56
8.5.4 Tyytyväisyys yhteistyöhön	57

	6
8.6 Vapaa palaute	59
9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	60
LÄHTEET	65
LIITTEET	67

1 JOHDANTO

Tampere on Suomen kolmanneksi suurin kaupunki, jossa asuu yli 213 000 ihmistä. Tampere on pinta-alaltaan 68 960 hehtaaria, josta vettä on 16 460 hehtaaria ja metsää noin 6700 hehtaaria. Metsistä 3610 hehtaaria sijaitsee kantakaupungin alueella. Lisäksi Tampereen kaupunki omistaa metsää muiden kuntien ja kaupunkien alueella noin 740 hehtaaria. (Tampereen kaupunki; Tuominen 2009, 5.)

Tampereen kaupungin alueella on paljon sekä ulkoilu- ja virkistyskäyttöön tarkoitettuja metsiä että talousmetsiä, joiden pääasiallinen tarkoitus on tuottaa taloudellista hyötyä. Näille eri metsille on täysin toisistaan poikkeavat käyttötarkoitukset sekä tavoitteet ja näin ollen myös metsänhoitosuunnitelmat. Ulkoilu- ja virkistyskäyttöön tarkoitettuja metsiä pyritään hoitamaan virkistyskäytön tarpeita kunnioittaen, esimerkiksi ylläpitämällä puuston elinvoimaisuutta tai maisema-arvoja ja turvaamalla monimuotoisuutta. Talousmetsien hoito tähtää puolestaan puuntuotantoon ja lopulta päätehakkuun kautta parhaimpaan mahdolliseen taloudelliseen hyötyyn.

Koska virkistysmetsät ja talousmetsät on eroteltu toisistaan, ei käyttöön ja hoitoon liittyviä ristiriitoja käytännössä tulisi olla. Lisäksi virkistys- ja ulkoilumetsät sijaitsevat pääasiassa kantakaupungin alueella ja talousmetsät kantakaupungin ulkopuolella, joten kantakaupungin asukkaiden asuinympäristössä sijaitsevat metsät ovat pääasiassa heidän intresseilleen ja tarpeilleen sopivia ulkoilumetsiä.

Tampereen kaupungin omistamien metsien metsäsuunnitelmaa päivitetään kymmenen vuoden jaksoissa. Viimeisin metsäsuunnitelma on laadittu vuosille 2001–2010. Nyt tekeillä on uusi metsäsuunnitelma vuosille 2011–2020. Tampereen kaupunki on jo vuosien ajan suosinut osallistavia menetelmiä metsien hoidon suunnittelussa. Tämä tarkoittaa yhteistyötä kaupungin asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Asukkaita on osallistettu muun muassa ottamalla huomioon heidän mielipiteitänsä hoitotoita suunniteltaessa, ottamalla vastaan ja toteuttamalla asukkaiden metsänhoidollisia toimenpideehdotuksia, keräämällä asukkaiden mielipiteitä metsien hoidon toimintamallia suunniteltaessa sekä ottamalla asukasraateja mukaan muun muassa suunnittelutyöhön.

Tämän tutkimuksen lähtökohtana toimi Tampereen kaupungin kiinteistötoimen halu osallistaa asukkaita uutta metsäsuunnitelmaa tehtäessä. Tässä tapauksessa osallistami-

nen tapahtui kyselytutkimuksella ennen metsäsuunnitelman suunnittelu- tai maastotöiden aloittamista. Näin ollen suunnitelman laatijalla tulee olemaan jo suunnittelutyötä aloittaessaan tästä tutkimuksesta saadut tulokset hyödynnettävissään.

Työn tilaaja, kaupungin metsäsuunnittelija Anne Tuominen koki tärkeäksi, että asukkaat pääsevät vaikuttamaan asuinalueensa lähi- ja ulkoilumetsien hoidon suunnitteluun. Tutkimuksen kautta asukkaille annettiin mahdollisuus vaikuttaa siihen, millaisina he haluavat Länsi-Tampereen metsäalueet tulevaisuudessa nähdä. Aukkaiden vaikutusmahdollisuuksien uskottiin toteutuvan hyvin osallistamisen tapahtuessa uuden metsäsuunnitelman laatimisen yhteydessä, pohjautuahan suuri osa metsissä tehtävistä hoitotoimenpiteistä juuri metsäsuunnitelmaan sisältyviin toimenpide-ehdotuksiin.

Tutkimusta ei tehty koko Tampereen alueelle, koska tutkimuksen järjestäminen ja tulosten analysointi olisi ollut liian työlästä ja vaikeasti hallittavissa. Tämän vuoksi tutkimus päätettiin kohdentaa koskemaan vain jotakin osaa metsäsuunnittelun piiriin kuuluvasta alueesta. Länsi-Tampere valikoitui tutkimusalueeksi sopivan kokonsa perusteella ja siksi, että siellä metsäsuunnitelman laatimiseen sisältyviä töitä, eli suunnittelua, maastotöitä tai valmiin suunnitelman koostamista, ei oltu vielä aloitettu. Lisäksi Länsi-Tampereen alueella sijaitsee useita merkittäviä metsäalueita, joita asukkaat aktiivisesti käyttävät ulkoiluun.

Tämä opinnäytetyö on Tampereen kaupungin kiinteistötoimen metsäsuunnittelijan, Anne Tuomisen tilaama, ja se on yksi osallistamismenetelmä vuosien 2011–2020 metsäsuunnitelman teossa. Työn tavoitteena on selvittää Länsi-Tampereen asukkaiden mielipiteitä alueen metsien tilasta, hoidosta ja hoidon tarpeesta. Asukasmielipiteitä toivotaan saatavan mahdollisimman runsaasti ja monipuolisesti koko tutkimusalueelta. Tarkoituksena on käyttää tutkimuksesta saatuja tietoja uuden metsäsuunnitelman taustamateriaalina sen suunnitteluvaiheessa. Mahdollisimman monet tutkimuksen kautta saadut toimenpide-ehdotukset ja toiveet pyritään ottamaan huomioon metsäsuunnitelmaa tehtäessä.

Tässä raportissa esitellään millainen Tampereen kaupunki on metsänomistajana niin metsäomaisuuden kuin metsänhoitoperiaatteidenkin kannalta. Raportissa selvitetään valtakunnallisen viheralueiden hoitoluokituksen pääpiirteet, sillä Tampereen kaupungin omistuksessa on useiden eri hoitoluokkien metsiä. Länsi-Tampereen keskeisimmät ul-

koiluun tarkoitetut metsäalueet, johon tutkimuksessakin on pääasiassa keskitytty, esitellään. Raportti kertoo lisäksi Tampereen kaupungin asukasyhteistyöstä. Etenkin Länsi-Tampereen osalta aiheeseen perehdytään syvemmin. Raportissa myös selvitetään pääpiirteittäin osallistavan metsäsuunnittelun periaatteet. Tutkimukseen tutustutaan sen lähtökohtien, tulosten ja tulosten analysoinnin kautta. Lopuksi esitetään johtopäätökset ja pohdinta.

2 TAMPERE METSÄNOMISTAJANA

2.1 Metsävarat

Tampereen kaupunki omistaa metsää noin 7500 hehtaaria. Näistä metsistä noin 90 % sijaitsee Tampereen kaupungin alueella. Lisäksi vajaa 800 hehtaaria sijaitsee yhdentoista muun kunnan tai kaupungin alueella. Kaupungin omistama metsäpinta-ala on kasvanut suhteellisen tasaisesti ja viimeisen 80 vuoden aikana kaupungin omistama metsäpinta-ala onkin kymmenkertaistunut. 2000-luvulla kaupunki on kuitenkin hankkinut metsää keskimääräistä vähemmän. Tämä johtuu siitä, että valtaosa kantakaupungin metsistä on jo kaupungin omistuksessa. Vain Kauppi–Niihama-alueella on merkittävä määrä muita metsänomistajia. (Tuominen 2008, 87–88.)

Tampereen kaupungin metsät on jaettu käytön ja sijainnin mukaan ulkoilumetsiin, retkeilymetsiin ja talousmetsiin. Ulkoilumetsien osuus kaikista metsistä on 56 %, retkeilymetsien osuus 25 % ja talousmetsien osuus 19 %. Ulkoilumetsät sijaitsevat pääasiassa kantakaupungin alueella. Retkeily- ja talousmetsät sijaitsevat pääosin Teisko–Aitolahti-alueella sekä muissa kunnissa. (Tuominen 2008, 87.) Luonnonsuojelulaille, metsälaille tai esimerkiksi kaupungin omalla päätöksellä rauhoitettuja metsiä on kaikkiaan noin 7 % metsäpinta-alasta. Tämän lisäksi metsänkäsittelyn ulkopuolella on merkittävä määrä alueita, jotka ovat metsäsuunnitelmassa tai esimerkiksi kaavassa määritelty säästettäviksi. (Tuominen 2009, 5.)

2.2 Metsäsuunnittelu

Tampereen kaupungin omistamia metsiä on hoidettu suunnitelmallisesti jo vuodesta 1887, jolloin tehtiin kaupungin ensimmäinen metsäsuunnitelma. Vuosille 2011–2020 laadittavissa oleva suunnitelma on järjestyksessään kymmenes kokonaissuunnitelma. Metsäsuunnitelmaan investoidaan Tampereen kaupungin omistamien metsien metsikkö- ja puustotiedot sekä kartoitetaan toimenpidetarpeet. Samassa yhteydessä kartoitetaan luontotietoa. Lisäksi suunnitelmaan on rajattu kaupungin omistuksessa olevat luonnonsuojelualueet sekä arvokkaaksi todetut luontokokonaisuudet. Metsäsuunnitelmaa hallitaan metsätietojärjestelmällä, joka päivitetään toimenpiteiden toteutusten sekä maan-

hankinnan- ja luovutuksen jälkeen ajan tasalle. Metsätietojärjestelmässä on kaupungin metsistä kattavat perustiedot, joita täydentävät kaupungin muut paikkatietoaineistot. (Tuominen 2008, 89.)

2.3 Metsänhoito

Kaupungin metsien hoidosta ja käytöstä vastaa kiinteistötoimi, joka tilaa vuotuiset metsätyöt katu- ja vihertuotannon yksiköstä. Metsien hoidon lähtökohtana ovat hyväksytty metsäsuunnitelma sekä asukkaiden ja muiden sidosryhmien toiveet, joiden pohjalta vuotuinen toteutusohjelma laaditaan. Toteutusohjelman valmisteluun liittyy suunnitelman tarkistaminen nykytilannetta vastaavaksi ja tapauskohtaisesti myös asukasyhteistyö. Metsien hoidossa on myös tärkeää muistaa metsien moniarvoisuus. Näin ollen toiminnassa otetaan huomioon niin ekologiset, sosiaaliset, esteettiset kuin ekonomisetkin arvot. Keskeinen haaste metsien hoidossa onkin monien tavoitteiden yhteensovittaminen. (Tuominen 2008, 89–93.)

Keväällä 2007 valmistunut valtakunnallinen viheralueiden hoitoluokitusjärjestelmä tarjoaa uuden työkalun kaupunkimetsien hoitoon, sillä uusitussa hoitoluokituksessa ohjataan hoidon ja käytön laatua aiempaa tarkemmin. Hoitoluokitus perustuu vyöhykeajatteluun, ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota. Lisäksi kuntametsien suunnitteluun odotetaan tutkimustuloksia Kuntametsien suunnittelun tiekartta -hankkeen myötä. Uuden tutkimustiedon soveltaminen käytäntöön on samalla sekä haaste että mahdollisuus kaupungin metsien hoidosta vastaaville tahoille. (Tuominen 2008, 93.)

2.4 Metsänhoidon tavoitteet

Ulkoilumetsille ei ole asetettu puuntuotannollisia tavoitteita, vaan tehtävät toimenpiteet perustuvat virkistyskäytön tarpeisiin. Tavoitteena on puuston elinvoimaisuuden ylläpitäminen, jatkuvuus, maisema-arvojen ylläpitäminen ja kehittäminen sekä monimuotoisuuden turvaaminen. Käytännön puunkaato-työt tehdään pääasiassa metsurityönä. (Tuominen 2008, 90.)

Retkeilymetsien hakkuiden ja hoitotöiden tarkoituksena on metsien kasvun ohjaaminen retkeilykäytön näkökulmasta. Retkeilymetsissä muun muassa vanhan metsän kokonaisuudet säästetään. Hakkuutöistä vastaa pääasiassa puutavaran ostanut metsäyhtiö, joka toteuttaa hakkuut kaupungin työohjeiden mukaisesti. Joissakin tapauksissa kaupungin viheryksikkö vastaa retkeilymetsissä sijaitsevien hakkuukohteiden toteutuksista. (Tuominen 2008, 90.)

Talousmetsien hoidon ja käytön tavoitteena on puuntuotanto. Niidenkin hoidossa ja käytössä otetaan huomioon metsän muut arvot, kuten monimuotoisuus ja maisema. Kuten retkeilymetsissä, myös talousmetsissä hakkuista vastaa pääasiassa puutavaran ostanut metsäyhtiö. (Tuominen 2008, 90.)

3 VALTAKUNNALLINEN VIHERALUEIDEN HOITOLUOKITUS

Viheralueiden hoitoluokitus on kehitetty 1990-luvun alussa. Uusin hoitoluokitus valmistui vuonna 2007. Hoitoluokituksen lähtökohtina ovat alueen luonnonominaisuudet, käyttötarkoitus, laatu- ja kustannustavoitteet sekä viheralueen käyttäjät. Hoitoluokitus vaikuttaa alueen suunnittelu- ja toteutusratkaisuihin sekä edellytettyyn hoitotason laatuun. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 8.)

3.1 Päähoitoluokat

3.1.1 Hoitoluokka A: Rakennetut viheralueet

Rakennetut viheralueet ovat rakennustoiminnan tuloksena aikaan saatuja viheralueita, kuten puistoja ja puistoaukioita (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 16). Rakennetut viheralueet jaetaan kolmeen eri luokkaan: A1 edustusviheralueet, A2 käyttöviheralueet ja A3 käyttö- ja suojaviheralueet.

Edustus- ja käyttöviheralueet sijaitsevat keskeisesti rakennetussa ympäristössä. Edustusviheralueita ovat esimerkiksi tärkeiden julkisten rakennusten pihat. Toisin kuin edustusviheralueet, käyttöviheralueet on tarkoitettu oleskeluun ja leikkiin. Niiden hoidon tavoitteena on viihtyisä ja toimiva puistoympäristö. Käyttö- ja suojaviheralueet sijaitsevat asutuksen läheisyydessä. Näitä alueita käytetään muun muassa ulkoiluun ja pelaamiseen. Hoidolla pyritäänkin turvaamaan alueen ulkoiluedellytykset ja puistomainen yleisilme. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 17–19 .)

3.1.2 Hoitoluokka B: Avoimet viheralueet

Avoimet viheralueet ovat peltoja ja niittyjä, jotka ovat käytön ja hoidon puolesta muodostuneet erilaisiksi avoimiksi alueiksi (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 26). Avoimet viheralueet jaetaan viiteen eri luokkaan: B1 maisemapellot, B2 käyttöniityt, B3 maisemaniityt ja laidunalueet, B4 avoimet alueet ja näkymät ja B5 arvoniityt.

Avoimet viheralueet sijaitsevat usein taajamissa tai niiden läheisyydessä. Maisemapelioilla viljellään muun muassa viljelykasveja, ja niiden hoidon tavoitteena on peltoluonnon monimuotoisuuden säilyttäminen. Käyttö-, maisema- ja arvoniityt eroavat toisistaan sekä käytön että kasvillisuuden suhteen. Käyttöniittyjen hoito tähtää virkistyskäytön mahdollistamiseen kun taas maisema- ja arvoniittyjen hoidolla pyritään säilyttämään alueen erityispiirteet. Arvoniityt ovat tärkeitä esimerkiksi kulttuuriperinteen tai maiseman kannalta, ja niiden hoito perustuu aina kohdekohtaiseen hoitosuunnitelmaan. Avoimia alueita ja näkymiä voivat olla sähkölinjojen alustat tai vaikkapa näköalapaikat. Näiden alueiden hoidon tavoitteena on estää kasvillisuuden umpeenkasvu. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 27–32.)

3.1.3 Hoitoluokka C: Taajamametsät

Metsät ovat puuston peittämiä alueita, joille tunnusomaista on luonnonvarainen pensas- ja aluskasvillisuus (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 38.). Taajamametsät jaetaan viiteen eri luokkaan: C1 lähimetsät, C2 ulkoilu- ja virkistysmetsät, C3 suojametsät, C4 talousmetsät ja C5 arvometsät.

Lähimetsät sijaitsevat asutuksen läheisyydessä. Lähimetsien käyttö on päivittäistä ja maapohjan kulumisen usein voimakasta. Lähimetsää hoidetaan vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa painottaen metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta, suoja-arvoja ja maisemaa. Hakkuu- ja raivaustähteiden keruu kuuluvat lähimetsien hoitoon. Voidaan jakaa tarvittaessa alaluokkiin C 1.1 puistometsä, joka on säännöllisemmin hoidettu ja C 1.2 lähivirkistysmetsä, joka on metsäisempi. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 39.)

Ulkoilu- ja virkistysmetsät sijaitsevat asutuksen lähialueilla ja kauempana taajamista. Metsiä käytetään säännöllisesti muun muassa ulkoiluun, retkeilyyn, sienestykseen ja marjastukseen. Hoidossa painotetaan puuston kasvun ja metsäekosysteemin elinvoimaisuuden lisäksi metsän virkistys-, maisema- ja monikäyttöarvoja. Voidaan jakaa alaluokkiin C 2.1 ulkoilumetsä, joka sijaitsee lähempänä asutusta ja C 2.2 retkeilymetsä, joka sijaitsee kauempana asutuksesta. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 40.)

Suojametsät sijaitsevat asutuksen ja erilaisten häiriötä aiheuttavien alueiden, kuten teollisuusalueiden ja teiden, välissä. Ne suojaavat muun muassa melu-, pöly-, tuuli- ja saastehaitoilta. Hoidossa painotetaan puuston ja muun kasvillisuuden elinvoimaisuutta, monikerroksisuutta ja peittävyyttä, tavoitteena mahdollisimman hyvä suojavaikutus. Voidaan tarvittaessa jakaa alaluokkiin toimintojen suojaustarpeiden ja -tavoitteiden mukaisesti. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 41.)

Talousmetsät sijaitsevat kauempana asutuksesta ja taajamarakenteen ulkopuolella. Talousmetsissä pyritään hyvään ja kestäväan puuntuotantoon samalla kun metsien biologinen monimuotoisuus säilytetään. Jokamiehenoikeus sallii metsän vapaamuotoisen virkistyskäytön. Talousmetsää hoidetaan maanomistajien tavoitteiden pohjalta noudattaen metsälain säädöksiä. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 42.)

Arvometsät ovat erityisen tärkeitä ja arvokkaita kohteita maiseman, kulttuurin, luonnon monimuotoisuusarvojen tai metsän muiden ominaispiirteiden vuoksi. Niitä hoidetaan erillisen suunnitelman mukaisesti kohteen erityisarvojen ja ominaispiirteiden vaatimalla tavalla. Voidaan tarvittaessa jakaa alaluokkiin metsäkuvioiden erityisarvojen mukaisesti. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 43.)

3.2 Täydentävät luokat

Täydentäviä luokkia käytetään silloin kun alueita ei voida luokitella mihinkään muuhun hoitoluokkaan tai hoito poikkeaa merkittävästi varsinaisten hoitoluokkien hoitotavoitteista (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 48). Täydentäviä luokkia ovat S suojelualueet, E erityisalueet, R maankäytön muutosalueet ja 0 hoidon ulkopuolella olevat alueet.

Suojelualue on lain nojalla tai maanomistajan omalla päätöksellä suojeltu alue. Suojeluun johtavia lakeja ovat luonnonsuojelu-, metsä-, maankäyttö- ja rakennus-, muinaismuisto- ja rakennussuojelulaki. Hoito luonnonsuojelulain perusteella suojellulla alueella tapahtuu maakunnallisen ympäristökeskuksen hyväksymän erillissuunnitelman mukaan. Muille suojelualueille voidaan laatia erillisiä hoitosuunnitelmia. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 50.)

Erityisalueiden ominaispiirteet tai käyttö ovat muista hoitoluokista poikkeavaa. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi uimarannat ja viljelypalstat. Erityisalueita hoidetaan erillisen suunnitelman mukaan. Maankäytön muutosalue on yleis- tai asemakaavassa rakentamiseen osoitettu alue, jonka hoidon tavoitteena on valmentaa kasvillisuutta tulevaa käyttöä varten. Hoidon ulkopuolelle jäävien alueiden syynä voi olla muun muassa resurssien riittämättömyys tai lähitulevaisuudessa tapahtuva rakentaminen tai myynti. (Viheralueiden hoitoluokitus 2007, 49–51.)

4 LÄNSI-TAMPEREEN KESKEISIMMÄT METSÄALUEET

Länsi-Tampereen alueella sijaitsee useita metsäalueita. Tässä opinnäytetyössä on keskitytty seitsemään keskeisimpään ulkoiluun tarkoitettuun metsäalueeseen: Epilänharju, Ikuri, Lentävänniemi, Mustavuori, Teivaalanharju, Tesomajärvi ja Tohloppi (Liite 1). Seuraavassa esitellään nämä keskeisimmät metsäalueet.

4.1 Epilänharju

Epilänharju on osa maisemallisesti ja geologisesti merkittävää, kaupungin halki kulkevaa harjujaksoa. Epilänharju sijaitsee kokonaisuudessaan pohjavesialueella. Se on kasvillisuustyyppiltään pääosin puolukkatyyppin kuivaa kangasmetsää. Harju on suosittua ulkoilualuetta ja sen kautta kulkee myös Tohlopin luontopolku. Epilänharju kuuluu hoitoluokitukseltaan pääosin luokkaan muut erityisalueet (E7). Epilänharjun muut hoitoluokat ovat C1, C2, C3 ja D. (Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys 2008: 191.)

4.2 Ikuri

Ikurin alueella on yksi kaupungin merkittävimmistä puronuomista, Myllypuro, joka on sekä luonnonsuojelu- että Natura-alue. Myllypuron puronuoma ja sitä ympäröivä puronvarsilehto ovat Tampereen arvokkaimpia luontoalueita. Alueella kulkevat ulkoilutiet toimivat talvisin latuina, ja ne ovat yhteydessä Tesomajärven ulkoilumetsiin. Myllypuron alue on hoitoluokitukseltaan luonnonsuojelualue (S1). Ikurin alueen muut metsät ovat pääosin lähimetsiä (C1). (Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys 2008: 185–186.)

4.3 Lentävänniemi

Lentävänniemen viheralueita ovat muun muassa Reuharinniemen rannat, Pyhällönpuisto ja Suomensaari. Alueen metsät edustavat eri metsätyyppejä lehdoista kuivahkoihin kankaisiin. Lentävänniemessä on kattavia ulkoilutie- ja polkuverkostoja, ja sen eri met-

säalueet ovat yhteydessä toisiinsa. Suomensaari on erittäin käytetty virkistysalue, jossa on muun muassa ulkoilumaja, kuntopolku ja uimaranta. Jänislammen koillispuolella on vesiurheilukeskus. Lentävänniemen alueen viheralueista pääosa kuuluu joko lähimetsien (C1), ulkoilu- ja virkistysmetsien (C2) tai suojametsien (C3) hoitoluokkaan. (Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys 2008: 192–194.)

4.4 Mustavuori

Mustavuori sijaitsee osittain Nokialle ulottuvalla harjujaksolla. Lähes koko alue on pohjaveden muodostumisaluetta, mikä aiheuttaa alueelle käyttörajoituksia. Metsät ovat suurimmaksi osaksi tuoretta kangasmetsää. Mustavuoren alueella on kattava ulkoiluverkosto, josta osa toimii talvisin latuina. Sen eteläosassa on laskettelurinne ja lisäksi aluetta kiertää luontopolku. Mustavuorelta on virkistysyhteys Tesomajärven ulkoilualueelle ja Nokian virkistysalueille. Mustavuori on hoitoluokiltaan pääosin sekä lähimetsää (C1) että ulkoilu- ja virkistysmetsää (C2). (Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys 2008: 187.)

4.5 Teivaalanharju

Tampereen kaupungin omistama Teivaalanharju sijaitsee Ylöjärven kunnassa. Se on mäntyvaltaista tuoretta ja kuivahkoa kangasmaata. Harjulla on monipuolinen ulkoiluverkosto, joka talvisin muuntuu laduiksi. Lisäksi harjulla on ulkoilumaja sekä kuntolaitteita. Teivaalanharjulta on kulkuyhteys sekä Ylöjärven ulkoilureiteille että Tampereen Mustavuoren ulkoilualueelle ja Tohloppijärven ympäristöön. Teivaalanharju on hoitoluokitukseltaan pääosin ulkoilu- ja virkistysmetsää (C2). (Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys 2008: 189.)

4.6 Tesomajärvi

Tesomajärven metsäalueilla on virkistyskäytön lisäksi merkitystä myös kaupunkirakenteen jäsentäjänä. Tesomajärven vallitseva metsätyyppi on lievästi soinen tuore kangasmetsä. Siellä on kevyen liikenteen reitti, laaja polkuverkosto ja talvisin latureitti Musta-

vuorelta Lamminpäähän. Tesomajärveltä on virkistysyhteys Tohloppijärvelle, Mustavuorelle ja Ylöjärven virkistysalueille. Tesomajärven ulkoilualueet ovat hoitoluokittansa pääosin lähimetsiä (C1) ja ulkoilu- ja virkistysmetsiä (C2). Alueelta löytyy myös hoitoluokkien E7 ja C3 metsäalueita. (Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys 2008: 189.)

4.7 Tohloppi

Tohlopin alue on Länsi-Tampereen monipuolisin ja arvokkain viheraluekokonaisuus. Sen kasvillisuus vaihtelee lakialueiden karukkokankaista rantavyöhykkeen lehtoihin ja niittyihin. Alue on tyyppiesimerkki liito-oravan elinympäristöstä. Tohlopilla on laaja polkuverkosto, luontopolku ja talvisin jäälatu. Alueelta on yhteys Tesomajärven puiston kautta Teivaalanharjun ulkoilualueelle sekä Mustavuoren alueelle. Tohlopin alueen metsät ovat hoitoluokitukseltaan pääosin ulkoilu- ja virkistysmetsiä (C2). Lisäksi Tohlopin alueella on muun muassa C1, C3 ja E7 hoitoluokkien metsäalueita. (Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys 2008: 190.)

5 ASUKASYHTEISTYÖ METSÄNHOIDOSSA TAMPEREELLA

5.1 Aukasyhteistyön historiaa

Tampereen kaupungin metsien hoidossa on tehty aktiivista yhteistyötä asukkaiden kanssa reilun 20 vuoden ajan. Ensimmäiset tiedotteet ja kutsut katselmuksiin jaettiin postilaatikoihin ja työmaiden metsänreunoihin 1980-luvun lopulla. Jo tätä ennen oli käyty keskustelua tontinreunametsien hoidon yhteydessä, mutta palaverit perustuivat tuolloin yksittäisten asukkaiden yhteydenottoihin. 1990-luvun kuluessa postilaatikkotiedotteiden jakamisesta tuli säännöllinen käytäntö työskenneltäessä tontteihin rajoittuvilla metsäalueilla. Ulkoreittien varsille alettiin myös laittaa maastotiedotteita, joissa kerrottiin töiden perusteista, osoitettiin käsiteltävät alueet kartalla ja annettiin yhteystietoja mahdollisten toivomusten esittäjille. (Granholm 2004a.)

5.2 Aukasyhteistyö nykypäivänä

Vuorovaikutus asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa on nykypäivänä olennainen osa kaupungin metsien hoitoa. Asukkaiden toiveet ja mielipiteet toimivat suunnittelun lähtökohtana. Myös hoitotoimien toteutukseen kuuluu vuorovaikutus asukkaiden kanssa silloin kun toimitaan lähimetsissä ja vilkkaassa käytössä olevissa ulkoilumetsissä. Aukasyhteistyömenetelmät ja tiedotustavat vaihtelevat muun muassa alueen ominaispiirteiden ja metsänhoitoprosessin vaiheen mukaan. (Tuominen 2008, 90.)

Asukkaille pyritään tiedottamaan aktiivisesti käynnissä olevista suunnitteluhankkeista ja suunnittelusta metsänhoidosta. Tiedotusmenetelmistä on käytössä useimmiten virallinen kuulutus, lehdistötiedote ja toisinaan toimenpiteistä kerrotaan maastotaulun avulla. Metsäsuunnitelmien valmisteluvaiheessa järjestetään tyypillisesti keskustelutilaisuus mielipiteiden kartoittamiseksi. Joissakin tapauksissa mielipiteitä saatetaan tiedustella muun muassa postikyselyn tai maastohaastattelun avulla. Yksi merkittävin aukasyhteistyömenetelmä on maastokatselmusten järjestäminen, jotka usein perustuvat asukkaiden yhteydenottoihin. Asukkaiden mielipiteitä on kartoitettu myös maastokävelyillä. Kävelyiden tarkoitus on tarkentaa metsäsuunnitelma vastaamaan asukkaiden näkemyksiä alueen

metsien hoidosta ja käytöstä. Tarpeen mukaan suunnitelmasta poistetaan hoitotoimia tai vastaavasti lisätään niitä. (Tuominen 2008, 90.)

Asukkailta saatu palaute on vaikuttanut merkittävästi siihen tapaan, jolla Tampereen kaupungin omistamia metsiä tänä päivänä hoidetaan. Asukkaiden suosimat menetelmät ja toivomat periaatteet ovat ajan mittaan vakiintuneet käytännöiksi. Esimerkiksi lähimetsistä ja vilkkaassa käytössä olevista ulkoilumetsistä on kerätty maisemaa ja liikkumista haittaava hakkuutähde jo useiden vuosien ajan juuri siitä syystä, että asukkaat ovat niin toivoneet. (Tuominen 2008, 92)

5.3 Asukasyhteistyö metsäsuunnittelussa

Kun laadittiin metsäsuunnitelmaa vuosiksi 1991–2000, oli suunnitteluun liittyvä osallistaminen vielä pelkkää tiedottamista, esimerkiksi lehtikirjoitusten ja tiedotustilaisuuksien kautta. Vuosien 2001–2010 metsäsuunnitelmaa lähdettiin laatimaan osallistavan suunnittelun menetelmin. Prosessin tärkeimpiä vaiheita olivat alueittaiset postikyselyt sekä eri puolilla kaupunkia järjestetyt asukastilaisuudet. Asukasyhteistyön järjestämisestä vastasi Tampereen ammattikorkeakoulu (Tuominen 2008, 91). Asukkailla oli vielä tilaisuus kommentoida suunnitelmaa ennen valmistumista. (Granholm 2004a.)

Ennen vuosien 2011–2020 metsäsuunnitelman tekoa on linjattu metsien hoidon toimintamalli. Se on pitkän tähtäimen strategiatason linjaus, joka ohjaa kaupungin omistamien metsien hoidon suunnittelua ja hoitotoimien toteutusta. Toimintamallin keskeinen tehtävä on varmistaa metsäsuunnitelmien sisällön laatua. Tavoitteena on sovittaa yhteen metsiin kohdistuvia erilaisia tavoitteita ja löytää tasapaino niiden välille. Toimintamalli valmisteltiin yhteistyössä eri hallintokuntien sekä järjestöjen ja yhdistysten kanssa, joissa vaikutti muun muassa luontojärjestöjä sekä asukasyhdistysten edustajia. Valmistelun tueksi kerättiin myös asukasmielipiteitä Valman eli Tampereen kaupungin Internet-sivuilla olevan valmistelufoorumin kautta. Toimintamalliluonnos oli kommentoitavana Frenckelin palvelupisteessä ja kaupungin internet-sivuilla. (Tuominen 2009, 5–6.)

Tuleva metsäsuunnitelma vuosille 2011–2020 tullaan toteuttamaan toimintamallin linjausten mukaisesti, joten osallistamisen pääpaino oli metsien hoidon toimintamallin suunnitteluvaiheessa. Osallistamista toteutetaan kuitenkin myös metsäsuunnittelun te-

kovaiheessa muun muassa aluekohtaisten asukastilaisuuksien kautta. Myös tämän opin-
näytetyön osana suoritettu asukaskysely on osa asukkaiden osallistamista.

5.4 Asukasyhteistyö Länsi-Tampereella 2000-luvulla

Länsi-Tampereella on 2000-luvulla tehty runsaasti asukasyhteistyötä erilaisten metsän-
hoitotoimenpiteiden yhteydessä. Jotkin yhteistyöt ovat käynnistyneet asukkaiden toivei-
den pohjalta, toiset taas kaupungin omasta aloitteesta. Käytettyjä yhteistyömenetelmiä
ovat muun muassa olleet postilaatikkotiedotukset, asukastilaisuudet ja maastokatsel-
mukset.

5.4.1 Haukiluoma

Keväällä 2003 Haukiluomassa toteutettiin harvennus- ja uudistushakkuita, joista tiedo-
tettiin etukäteen asukkaille. Tätä ennen asukkaat olivat esittäneet kaupungille puunkaa-
totoiveita koskien alueen metsiköitä. Tiiviimpää yhteistyötä asukkaiden kanssa tehtiin
seuraavan vuoden kesänä, jolloin Haukiluomassa järjestettiin maastokatselmus pienellä
metsäalueella. Kutsut katselmukseen jaettiin kotitalouksiin, joiden tontti rajoittui kat-
selmuksen kohteena olleeseen metsikköön. Katselmukseen osallistui lähes kaikki asuk-
kaat lukuun ottamatta kahta taloutta, jotka välittivät toiveensa naapurin kautta. Asuk-
kaiden toiveiden mukainen harvennushakkuu tehtiin metsikössä vuonna 2005. (Gran-
holm 2004b; Tuominen 2004a.)

5.4.2 Ikuri ja Tesomajärvi

Ikurin ja Tesomajärven metsien käsittelystä kerättiin asukkaiden mielipiteitä kesällä
2004. Alueella järjestettiin maastokävelyitä, joihin osallistui noin 70 henkilöä. Kutsu
maastokävelyihin jaettiin kotitalouksiin, joiden tontti rajoittui katselmuksen kohteena
olleeseen metsikköön. Maastokävelyiden lisäksi alueella tehtiin useita katselmuksia yk-
sittäisten asukkaiden toiveesta. Kaupungin metsäosasto pyysi myös tiedotteella mieli-
piteitä ja toiveita alueen asukkailta. Asukasmielipiteiden pohjalta tarkennetut metsäsuun-

nitelman mukaiset harvennushakkuut ja taimikonhoitotoimenpiteet toteutettiin vuonna 2005. (Tuominen 2004a; Tuominen 2004b; Kaupungin metsien työkohteita v. 2005.)

5.4.3 Kalkku

Ikurissa vuonna 2004 järjestettyjen maastokävelyjen seurauksena Kalkun omakotiyhdistys toivoi samanlaista menettelyä Kalkun alueelle. Syksyllä 2005 metsänreunassa sijaitsevien tonttien kotitalouksiin jaettiin kutsut maastokävelyihin. Maastokävelyn aikana asukkailla oli mahdollisuus esittää metsänkäsittelyyn liittyviä toiveitaan. Kävelyille osallistui noin 70 henkilöä. Asukasmielipiteiden pohjalta tarkennetut metsäsuunnitelman mukaiset harvennus- ja ylispuuhakkuut toteutettiin vuonna 2006. (Tuominen 2005a; Tuominen 2005b; Tuominen 2005c; Kaupungin metsänhoidon työohjelma vuodelle 2006.)

5.4.4 Kalkunvuori

Kalkunvuoren asuinalueella järjestettiin maastokatselmukset alueen asukkaille kesällä 2007. Maastokatselmukset järjestettiin, koska alueen rakentaminen oli muuttanut metsäsuunnitelmassa esitettyjä toimenpidetarpeita. Katselmuksissa kaikkiaan noin 20 kotitaloutta esitti toiveita lähimetsien hoitamiseksi. Asukkaiden toiveisiin perustuvat harvennushakkuut toteutettiin talvella 2008. (Tuominen 2007a; Tuominen 2007b.)

5.4.5 Lentävänniemi

Talvella 2000–2001 Lentävänniemessä toteutettiin Pyhällönpuiston puistometsän kunnostushakkuu. Nämä hakkuut olivat suora seuraus asukastilaisuuksista, jotka järjestettiin metsäsuunnittelun yhteydessä. Hakkuita edelsivät myös keskustelutilaisuudet taloyhtiöiden edustajien kanssa. Kunnostushakkuiden jälkeen vuonna 2004 Pyhällönpuiston asukkaille järjestettiin kysely, joka koski alueelle tehtyjä hakkuutoimenpiteitä sekä osallistamista. Kyselyyn vastasi 78 asukasta, joista noin 75 % koki hakkuiden toteutuksen olleen onnistunut. Vastaajista noin puolet piti kaupungin ja taloyhtiön välistä yhteistyötä moitteettomana. (Granholm 2004a; Tuominen 2008, 92.)

5.4.6 Niemi

Niemen puistometsien hoitotoimenpiteiden suunnitelmaa päivitettiin vuonna 2002, sillä asukkailta oli tullut alueen puistometsien harvennusta koskevia pyyntöjä. Uuden suunnitelman tekemisestä lähetettiin tiedote niille asukkaille, joiden tontit rajoittuivat suunnittelualueeseen. Näin asukkaille annettiin vielä mahdollisuus vaikuttaa suunnitelmaan. Harvennus toteutettiin vuonna 2003. (Tuominen 2002.)

5.4.7 Reuharinniemi

Reuharinniemen asukkaat ovat 1990-luvulta lähtien olleet aktiivisia esittämään toiveita alueen puuston hoitoa koskien. Laajempimittainen yhteistyö Reuharinniemen asukkaiden kanssa alkoi syksyllä 2002, jolloin metsän reunassa sijaitsevien tonttien asukkaille järjestettiin useita maastokatselmuksia. Maastokatselmuksista informoitiin asukkaita kotitalouksiin jaettavilla kutsuilla. Katselmuksiin osallistui noin 100 henkilöä. Harvennushakkuut toteutettiin vuonna 2003.

Vuonna 2004 Tampereen ammattikorkeakoulun ympäristöopiskelijat järjestivät kyselyn, jonka avulla pyrittiin selvittämään mielipiteitä koskien edellisvuoden harvennushakkuista. Kyselyyn vastasi 82 asukasta. Erilaisten tavoitteiden yhteensovittaminen osoittautui jossakin määrin vaikeaksi, kun asukkaiden ja metsien virkistyskäyttäjien intressit eivät täysin kohdanneet. Vastanneista 95 % oli kuitenkin sitä mieltä, että hakkuilla oli myönteinen vaikutus Reuharinniemeen. Kaupungin selvitystä asukkaiden mielipiteistä ennen toimenpiteisiin ryhtymistä piti vähintäänkin riittävänä yli puolet vastaajista. (Granholm 2002; Granholm 2004a; Tuominen 2008, 92.)

5.4.8 Teivaalanharju

Syksyllä 2004 Teivaalanharjulla tehtiin metsäsuunnitelman mukaisia harvennushakkuista. Hakkuista jaettiin tiedote toimenpidealueeseen rajoittuviin talouksiin. Näin asukkaille annettiin mahdollisuus esittää toiveita ja mielipiteitä koskien metsän käsittelyä. (Granholm 2004c.)

6. OSALLISTAVA METSÄSUUNNITTELU

6.1 Mitä on osallistava metsäsuunnittelu?

Osallistava metsäsuunnittelu tuli Suomessa merkittäväksi osaksi metsätalouden toimintaa 1990-luvulla, kun näkemyserojen sovitteluun tarvittiin eri eturyhmien ja aktiivisten kansalaisten mukaan ottamista metsätalouden päätöksentekoon. Osallistava suunnittelu tarkoittaa organisaation toimintaa, jonka tavoitteena on saada mahdollisia osallistujia mukaan johonkin tiettyyn suunnitteluprosessiin tai -vaiheeseen. Osallistumisella puolestaan tarkoitetaan tilannetta, jossa eri osapuolet tuovat esille tilanteeseen liittyviä tietoja ja mielipiteitä sekä vaikuttavat päätöksen lopputulokseen. (Hytönen 2000, 444.) Osallistamisen peruseriaatteita ovat avoimuus, vaikuttavuus, tasapuolisuus, aktiivinen osallistuminen, osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien avoin esittäminen, palaute sekä riittävä tiedonanto osallistettaville. (Asikainen 2008.)

Kansalaisten vaikuttamismahdollisuudet nähdään metsätaloudessa kahtaalla. Vaikuttaminen nähdään mahdolliseksi metsäsuunnittelun yhteydessä, jolloin puhutaankin osallistavasta metsäsuunnittelusta. Parhaiten osallistava metsäsuunnittelu soveltuu julkisluontoisiin metsiin. Toisaalta vaikuttamismahdollisuus liittyy toimintaperiaatteisiin. Osallistujien tehokkaimpia vaikutusmahdollisuuksia on olla mukana valmistelemassa metsätaloutta ohjaavia lakeja ja metsänhoitosuosituksia. (Hytönen 2000, 444.)

Osallistamisen laajuuden ja syvyyden tarvetta suunnittelussa on syytä arvioida tapauskohtaisesti. Osallistamisen painottaminen on järkevää monimutkaisissa, useisiin osapuoliin vaikuttavissa tilanteissa. Tällainen tilanne voi esimerkiksi olla sellaisen metsäalueen suunnittelu, jota käytetään monilla ristiriitaisilla tavoilla. Osallistamista on syytä painottaa myös silloin, kun suunnitteluprojekti herättää yleistä mielenkiintoa tai sitä kohtaan on kriittisiä asenteita. Osallistamisen kevennystä suunnittelussa voidaan harkita tilanteissa, joissa päätökset on tehty ennen julkistamista, osallistumiseen kiinnostuneita tahoja ei löydy tai työskentely tapahtuu yleisesti hyväksytyin rutiinein. (Asikainen 2008.)

Osallistavaa suunnittelua voi toteuttaa neljällä eri tasolla: yhteistoiminnallisella suunnittelulla, vuorovaikutteisella suunnittelulla, tietojen vaihdolla ja tiedottamisella. Yhteis-

toiminnallinen suunnittelu on ongelmanratkaisua, jossa tehdään yhteinen päätös tai esitys. Vuorovaikutteisessa suunnittelussa käytetään esimerkiksi ohjausryhmää konsultointiin. Tällöin päätökset eivät ole yhteisiä. Tietojen vaihdossa osallistaminen on kaksisuuntaista, molempien osapuolten kuulemista. Tiedottamisessa osallistaminen on täysin yksisuuntaista tiedon antoa. (Asikainen 2008.)

6.2 Metsäsuunnittelussa käytetyt osallistamismenetelmät

Metsäsuunnittelussa käytetyt osallistamismenetelmät voidaan yleisesti jakaa kolmeen luokkaan: mielipidemittaaminen, jonka menetelmiä ovat kyselytutkimukset ja päätösanalyysit, vapaamuotoinen palaute ja neuvottelu.

6.2.1 Mielipidemittaukset

Kyselytutkimuksilla voidaan selvittää suuren yleisön mielipide metsien hoidosta ja käytöstä. Kyselytutkimuksista saatu tieto on luonteeltaan kvantitatiivista eli määrällistä, ja se koskee kyselyyn vastanneiden arvoja ja mieltymyksiä. Tietoa pyritään keräämään kohdennetusti ja tehokkaasti tietyistä etukäteen tärkeiksi arvioiduista asioista. Kyselytutkimuksista saatua objektiivista tietoa käytetään päätöksenteon tukena. Kyselytutkimuksen vahvuutena on, että sen avulla saavutetaan laajankin suunnittelualueen suuri yleisö. Ongelmana puolestaan on se, että kyselytutkimukset irrottavat kysymykset käytännön asiayhteydestään. (Hytönen 2000, 447–450.)

Päätösanalyysin erilaisten menetelmien tarkoitus on tiedustella osallistujan mielipiteitä siten, että saatujen vastausten perusteella osallistujan preferensseistä muodostuu tarkka kuva. Päätösanalyysissa osallistujat ovat yleensä sidos- ja intressiryhmiä. Päätösanalyysistä saatu tieto on luonteeltaan kvantitatiivista. Päätösanalyysi pystyy yhdistämään ja arvioimaan yhtäaikaaisesti preferenssitietoa ja muuta informaatiota, jota on käytetty suunnittelua varten. Osallistujien preferenssit sisällytetään päätösanalyysiin, jonka optimiratkaisua käytetään päätöksenteon tukena. Päätösanalyysissa osallistujan rooli on kapeampi kuin kyselytutkimuksessa. Kun kyselytutkimuksessa osallistujan rooli on ilmaista mielipiteensä, päätösanalyysissa hänen tehtävänsä on ainoastaan tuottaa ja il-

maista preferenssitietoa suunnittelua ja päätöksentekoa varten. (Hytönen 2000, 448–450.)

6.2.2 Vapaamuotoinen palaute

Vapaamuotoinen palaute on luonteeltaan kvalitatiivista eli laadullista tietoa, joka on kerätty tai vastaanotettu joko suullisesti tai kirjallisesti. Tässä osallistamismenetyelmässä osallistujat saavat kertoa mielipiteensä siinä muodossa kuin haluavat, sillä se ei sisällä ennalta määriteltyä kysymyksenasettelua. Vapaamuotoisen palautteen lähteenä ovat yleensä yksittäiset kansalaiset sekä sidos- ja intressiryhmien edustajat. Vapaamuotoisessa palautteessa osallistujan rooli on olla informaation lähde, eli kertoa mielipiteistään ja arvoistaan suunnittelussa hyödynnettäväksi. Vapaamuotoisen palautteen heikkoutena on muun muassa se, että otannan puuttuessa palautteen edustavuudesta ei ole tietoa. Lisäksi vapaamuotoisen palautteen analysointiin ei ole olemassa yleispätevää ja tehokasta menetelmää. Analysointi myös muuttuu sitä ongelmallisemmaksi, mitä suurempi suunnittelualue on kyseessä. Toisaalta, kun suunnittelu koskee riittävän pientä aluetta, palautteen vastaanottaminen on tiiviisti kiinni asiayhteydessään. (Hytönen 2000, 449–451.)

6.2.3 Neuvonta

Neuvonnassa osallistujat ja päätöksestä vastuulliset henkilöt kohtaavat ja keskusteleivat vuorovaikutuksessa. Sen tavoitteena on yleensä yksimielinen suunnitelmaehdotus, josta suunnitteleva organisaatio tekee päätöksen. Osallistujien roolina on olla mukana työtämässä lopullista suunnitelmaa ja päätöstä keskustelujen, vuorovaikutuksen ja sosiaalisen prosessin kautta. Ihanteellisessa neuvottelutilanteessa kaikkien osapuolten tulkinta ja tietämys on tasa-arvoisessa asemassa. Neuvottelutilanteessa ratkaisu voidaan muodostaa kuitenkin kolmella eri tavalla: suostuttelemalla, tekemällä kompromissi tai saavuttamalla yhteisymmärrys. Neuvottelutilanteeseen voi mahtua vain rajoitettu määrä kansalais-, sidos- ja intressiryhmien edustajia. (Hytönen 2000, 451–452.)

6.3 Osallistava metsäsuunnittelu Suomessa

Kansallisen metsäpolitiikan tasolla osallistavaa metsäsuunnittelua on toteutettu vuonna 1998 laadittaessa Kansallista metsäohjelmaa vuoteen 2010. Metsäkeskukset puolestaan ovat ensimmäisen kerran laatineet osallistavin menetelmin alueelliset metsäohjelmat vuosina 1997–1998. Puunhankintaorganisaatioille on kehitetty osallistava yhteistoimintamalli organisaation ja sidosryhmien välille ympäristövaikutusten arvioinnin yhteyteen. Yksityismetsätaloudessa tila- ja aluekohtaista osallistavaa suunnittelua on toteutettu lähinnä kaupunkien omistamien metsien suunnittelun yhteydessä, joista esimerkkeinä Helsinki, Raahen, Pori, Kuopio sekä Hämeenlinna. Suomessa ehkä eniten kokemuksia osallistavasta suunnittelusta on kuitenkin Metsähallituksella. (Hytönen 2000, 445–446.)

Metsähallituksessa osallistava suunnittelu on ollut käytössä jo vuodesta 1995 asti, ja siellä osallistava suunnittelu onkin nykyään vakiinnuttanut asemansa suunnittelumuotona. Metsähallitus käyttää osallistamista muun muassa luonnonvara- ja toimenpidesuunnittelussa sekä kaavoituksessa. Osallistamisesta on ollut hyviä kokemuksia, ja sekä toimintaympäristö että media on pitänyt osallistamista positiivisena asiana. Metsähallituksen osallistamiskulttuuri on kehittynyt vuosien varrella, kun metsähallituksen henkilöstö on oppinut osallistamaan ja sidosryhmät ovat oppineen osallistumaan. Myös ryhmätyökäytännöt ovat kehittyneet; muun muassa näkemysten vaihto on kehittynyt ja päätöskiteknikoita on tarvittaessa alettu käyttää. Jatkossa Metsähallituksessa on suunnitteilla kehittää osallistamisen menetelmiä ja käytäntöjä. Kehityksessä on esimerkiksi eri osallistamistasojen vaikutussuhteet. Lisäksi muun muassa pohditaan, onko oleellisempaa pitää osallistajat mukana suunnittelutyössä vai saada heidän kannanottonsa vasta tulokista. Metsähallituksessa myös mietitään, onko osallistujia parempi käsitellä yksilöinä vai ryhmissä. (Metsähallitus, 2007.)

7 TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄT

7.1 Menetelmät

Länsi-Tampereen asukkaiden mielipiteitä ja toimenpide-ehdotuksia toivottiin saatavan sekä mahdollisimman paljon että mahdollisimman laajasti koko alueelta. Oli myös tärkeää, että vastaustulokset olisivat helposti käsiteltäviä, jotta niistä olisi metsäsuunnittelussa mahdollisimman paljon hyötyä. Tämän vuoksi tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena.

Kyselylomakkeella toteutettavan tutkimuksen koettiin parhaiten vastaavan aiemmin esitettyjä tarpeita, sillä itse valitut ja muotoillut kysymykset mahdollistavat tutkimukselle oleellisen tiedon saamisen. Lisäksi kyselylomakkeiden laaja levitys oli yksinkertaista. Verrattaessa esimerkiksi haastattelututkimukseen, kyselytutkimuksella on mahdollisuus kerätä useamman asukkaan mielipiteet ja toiveet. Kyselytutkimuksen tulokset ovat myös helpommin yleistettävissä verrattaessa haastattelututkimuksessa saatuihin tuloksiin.

7.2 Aineiston kerääminen

Länsi-Tampereen asukkaiden oli mahdollista vastata kyselyyn sekä sähköisesti internetissä että paperisena versiona. Kyselyn paperisia versioita sijoitettiin Frenckellin palvelusteeseen sekä Länsi-Tampereella sijaitseviin kirjastoihin. Näitä kirjastoja olivat Tesoman kirjasto, Lamminpään kirjasto sekä Lentävänniemen kirjasto. Internetissä kyselyyn vastaaminen tapahtui e-lomakkeella. Linkki e-lomakkeeseen oli saatavilla muun muassa Tampereen kaupungin internet-sivuilla. Lisäksi kyselyjä jaettiin vastauskuoren kera 500:n satunnaisesti valitun Länsi-Tampereella sijaitsevan kotitalouden postilaatikkoon.

Lomakkeet jaettiin Frenckelin toimipisteeseen ja Länsi-Tampereen kirjastoihin 4.2.2011 ja noudettiin pois 28.2.2011. Internetiin kysely laitettiin 3.2.2011 ja siihen oli mahdollista vastata aina 11.3.2011 saakka. Kotitalouksiin kyselyjä jaettiin kahdessa erässä ja molemmilla kerroilla palautusaika oli noin kaksi viikkoa. Ensimmäinen erä jaettiin 7.2–

11.2.2011 ja toinen erä 2.3.2011. Toinen erä päätettiin jakaa, koska vastauksien määrää haluttiin kasvattaa.

7.3 Tiedotus

Kyselystä laadittiin tiedotus, jonka Tampereen kaupungin tiedottaja lähetti muun muassa joihinkin lehtiin sekä radioasemille. Muusta tiedotuksesta ja levityksestä vastasin itse. Kyselystä tiedotettiin Tampereen kaupungin internet-sivuilla, Aamulehdessä, Tampereen kaupungin tiedotuslehdessä, YLE Tampere radiossa, Radio 957:ssä, Lamminpään urheilumajan ilmoitustaululla, omakoti- ja kotiseutuyhdistysten kautta sekä kaupungin ja asukkaiden välisen vuorovaikutuskanava Alvarin kautta.

7.4 Kyselylomakkeen sisältö

Kyselylomake laadittiin yhteistyössä Tampereen kaupungin metsäsuunnittelija Anne Tuomisen kanssa. Lomakkeen laatimisessa otettiin mallia muista samantyyppisistä kyselylomakkeista. Apuna käytettiin eritoten Heikki Lonkan ja Tanja Ollikaisen suunnittelemaa Puijo asukkaiden kokemana-kyselylomaketta sekä Soila Hiitolan ja Aura Loikasen suunnittelemaa Asukasyhteistyö Tampereen kaupungin metsäsuunnittelussa 1998–2000-kyselylomaketta. Kyselylomake oli kuusi sivua pitkä ja se oli jaettu viiteen eri osioon. Kyselylomakkeessa keskityttiin Länsi-Tampereen metsäalueiden osalta seitsemään keskeisimpään: Epilänharjuun, Ikuriin, Lentävänniemeen, Mustavuoreen, Teivaalanharjuun, Tesomajärveen ja Tohloppiin.

Kyselylomakkeen A-osiossa selvitettiin vastaajien taustatietoja, kuten sukupuoli, ikä ja asumismuoto. B-osio selvitti kuinka usein ja miksi vastaaja käyttää Länsi-Tampereella sijaitsevia metsäalueita, ja minkälainen yleisvaikutelma metsäalueista on tullut. C-osio koski metsäalueiden hoitotoimenpiteitä, ja sen kysymykset selvittivät vastaajan mielipiteitä metsänhoitotoimenpiteistä sekä yleisellä tasolla että Länsi-Tampereen metsäalueilla. D-osion tarkoituksena oli selvittää, mitä kautta vastaaja oli saanut tietää kyselystä, ja vastaajan aiempia mahdollisia kokemuksia yhteistyöstä Tampereen kaupungin metsäammattilaisten kanssa. E-osiossa vastaajalle annettiin vapaan palautteen mahdollisuus. (Liite 2.)

8 TUTKIMUKSEN TULOKSET

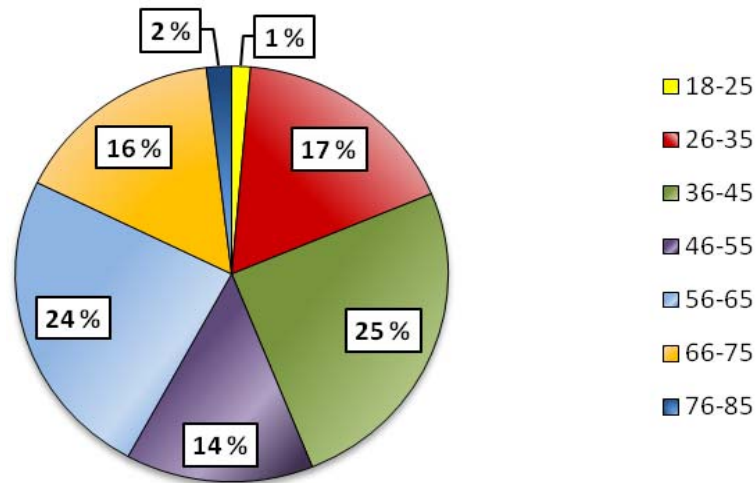
8.1 Vastaajien perustiedot

Kaikkiaan kyselyyn vastasi 214 tamperelaista. Suurin osa vastaajista asuu Länsi-Tampereen alueella, mutta vastaajien joukossa oli myös muutama Tampereen muilla alueilla asuva henkilö. Kirjastojen kautta vastauksia saatiin kaksitoista kappaletta. Vastaukset jakautuivat kirjastojen välillä seuraavasti: Lamminpään kirjastossa kyselyyn vastasi kolme henkilöä, Lentävänniemen kirjastossa kahdeksan henkilöä ja Tesoman kirjastossa yksi henkilö. Lisäksi kaksi henkilöä näki kyselyn kirjastossa ja vastasi siihen internetissä. Frencckellin palvelupisteessä kyselylomakkeeseen vastasi kaksi henkilöä. Internetin e-lomakkeen kautta vastauksia saatiin 98 kappaletta. Kotitalouksiin jaetusta 500 kyselylomakkeesta 102 palautettiin. Lisäksi 11 henkilöä, joille kysely jaettiin postiin, vastasi kyselyyn internetissä. Näin ollen vastausprosentti postitettujen kyselyjen osalta oli 22,6 %.

8.2 Vastaajien taustatiedot

8.2.1 Ikä

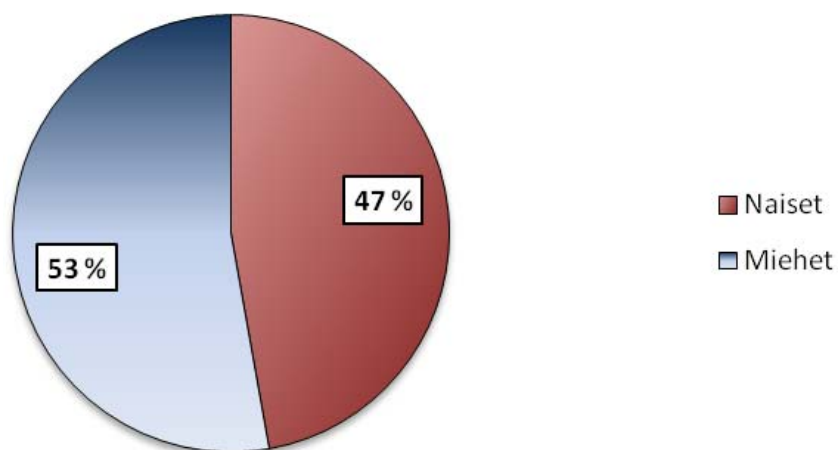
Vastaajien ikäjakauma oli hyvin tasainen lukuun ottamatta ikäryhmiä 18–25 ja 76–85, joiden osuus vastaajista oli yhteensä vain 3 %. Aktiivisimmin kyselyyn vastasivat ikäryhmään 36–45 kuuluvat, joiden osuus oli neljäsosa kaikista vastaajista. Heidän osuutensa kaikista vastaajista oli kuitenkin vain prosentin suurempi verrattaessa ikäryhmään 56–65. Ikäryhmien 26–35, 46–55 ja 66–75 prosenttiosuudet kaikista vastaajista olivat kullakin 15 %:n molemmin puolin.

KUVIO 1. Vastaajien ikäjakauma.

8.2.2 Sukupuoli

Kyselyyn vastasi lähes saman verran sekä naisia että miehiä. Vastanneista 101 oli naisia ja 113 miehiä. Kuvio 2 nähdään, että miesten prosenttiosuus vastaajista oli 53 % ja naisten 47 %.

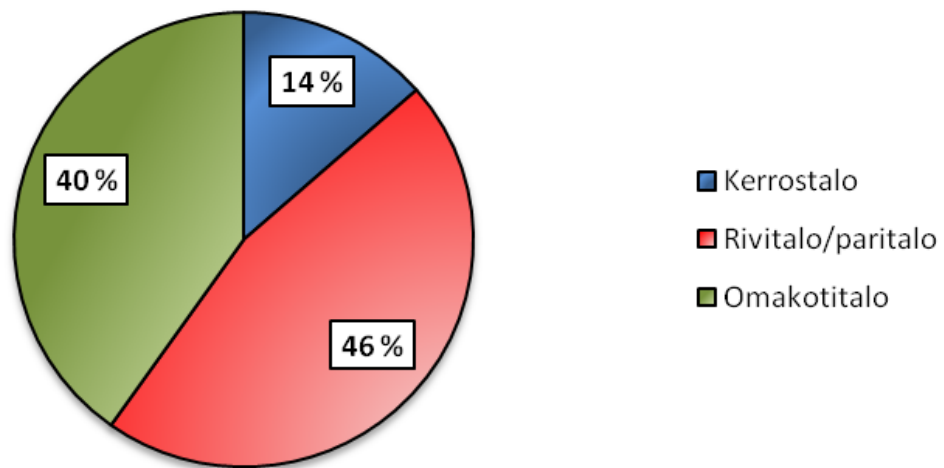
KUVIO 2. Vastaajien sukupuolijakauma.

8.2.3 Asumismuoto

Kuviosta 3 voidaan nähdä, että lähes puolet vastaajista (46 %) asuu joko rivi- tai paritalossa. Lähes yhtä suuri osa vastaajista (40 %) asuu omakotitalossa. Kerrostalossa asuvia oli vastaajissa vähiten (14 %).

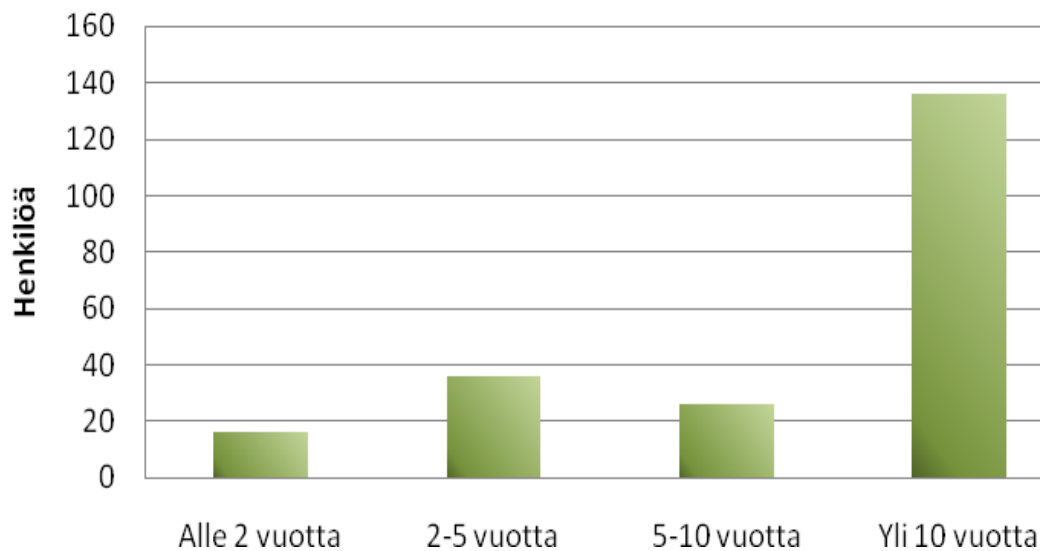
Kerrostalossa asuvien osuuden vähäisyys selittyy osittain sillä, että postilaatikkopakettien kyselyjä ei jaettu lainkaan kerrostaloihin. Sen sijaan kyselyt jaettiin melko tasapuolisesti sekä omakotitaloihin että rivi- ja paritaloihin. Kun asumismuotoja tutkii siten, että postilaatikoihin jaetuista kyselyistä saadut vastaukset jätetään kokonaan huomioimatta, asumismuotojen prosentuaaliset osuudet muuttuvat hieman. Tällöin omakotitalossa asuvat ovat olleet aktiivisimpia kyselyyn vastaajia (39 % vastaajista), mutta rivi- tai paritalossa asuvat ovat olleet lähes yhtä aktiivisia (37 % vastaajista). Näinkin tarkastellessa kerrostalossa osuvien osuus vastaajista on siis edelleen pienin, mutta heidän prosentiosuutensa vastaajista on kuitenkin 10 % korkeampi (24 % vastaajista). Näin ollen voidaan päätellä, että postilaatikoihin jaetut kyselyt ovat jonkin verran vaikuttaneet kyselyyn vastanneiden asumismuotojen jakautumiseen.

KUVIO 3. Vastaajien asumismuoto.

8.2.4 Asumisvuodet Länsi-Tampereen alueella

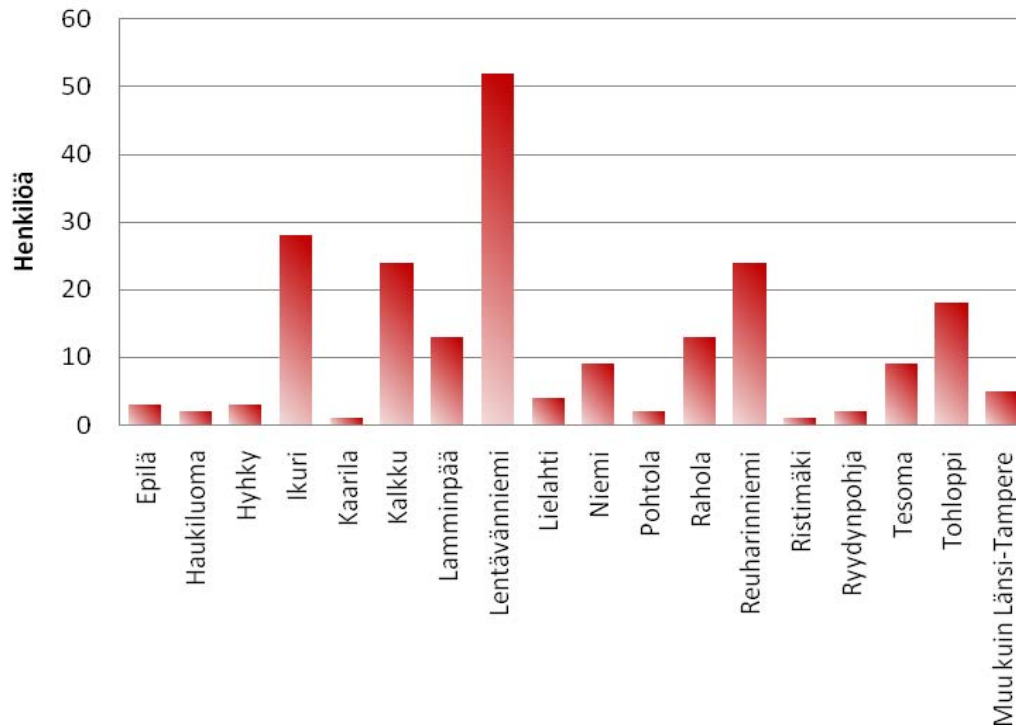
Kyselyssä tiedusteltiin vastaajien asumisvuosia Länsi-Tampereen alueella. Hieman yli puolet kyselyyn vastanneista ilmoitti asuneensa Länsi-Tampereen alueella yli kymmenen vuotta. 36 vastaajaa on asunut Länsi-Tampereella 2–5 vuotta. Vajaa neljäsosa vastaajista ilmoitti asuneensa Länsi-Tampereella 5–10 vuotta. Vain 16 vastaajaa ilmoitti asuneensa Länsi-Tampereella alle kaksi vuotta. (Kuvio 4.)

KUVIO 4. Kyselyyn vastanneiden asumisvuodet Länsi-Tampereen alueella.

8.2.5 Kotikaupunginosat

Eniten vastauksia kyselyyn saatiin Lentävänniemen alueella asuvilta henkilöiltä. Yli 20 vastausta saatiin sekä Ikurin, Kalkun että Reuharinniemen kaupunginosista. Lamminpään, Tohlopin ja Raholan kaupunginosista vastauksia saatiin kustakin yli kymmenen kappaletta. Muista Länsi-Tampereen kaupunginosista vastauksia saatiin kustakin yhdestä kymmeneen. Yksi kyselyyn vastannut henkilö jätti ilmoittamatta kotikaupunginosansa.

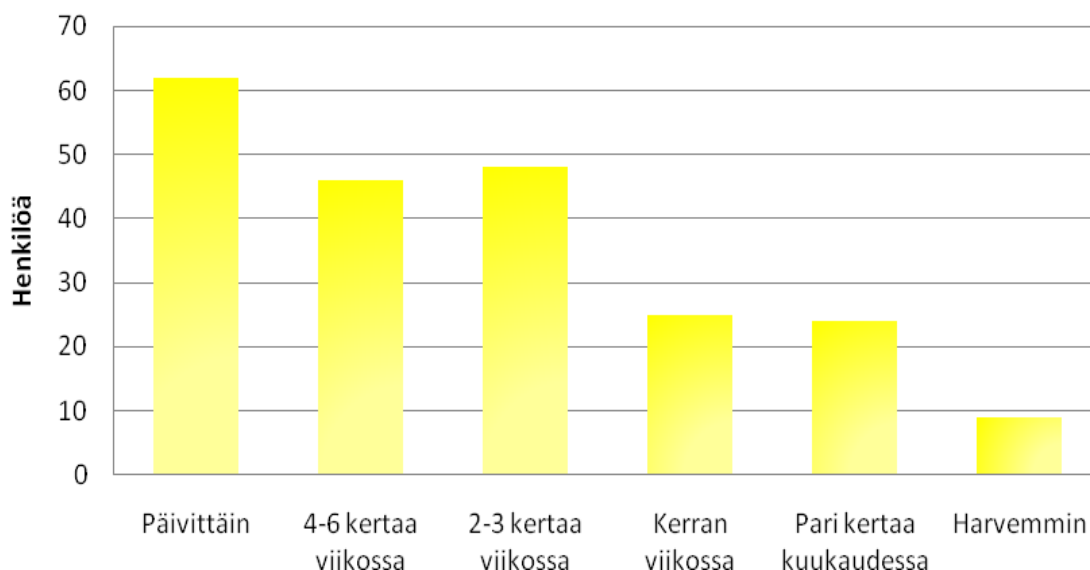

KUVIO 5. Vastaajien kotikaupunginosat.

8.3 Metsäalueiden käyttö

8.3.1 Länsi-Tampereen metsäalueiden käyttö

Kyselyssä tiedusteltiin, kuinka usein vastaajat käyttävät Länsi-Tampereen metsäalueita. Vastaajilla oli mahdollisuus valita vain yksi käytön määrää kuvaavista vaihtoehtoista. Noin kolmasosa kaikista vastaajista ilmoitti käyttävänsä Länsi-Tampereella sijaitsevia metsäalueita päivittäin. Noin puolet vastaajista käyttää Länsi-Tampereella sijaitsevia metsäalueita joko 4–6 tai 2–3 kertaa viikossa. Sekä kerran viikossa että pari kertaa kuukaudessa Länsi-Tampereella sijaitsevia metsäalueita käyttää hieman yli 20 vastaajaa. Vain alle 10 vastaajaa ilmoitti käyttävänsä Länsi-Tampereella sijaitsevia metsäalueita harvemmin kuin pari kertaa kuukaudessa. (Kuvio 6.)

KUVIO 6. Länsi-Tampereella sijaitsevien metsäalueiden käyttömäärät.

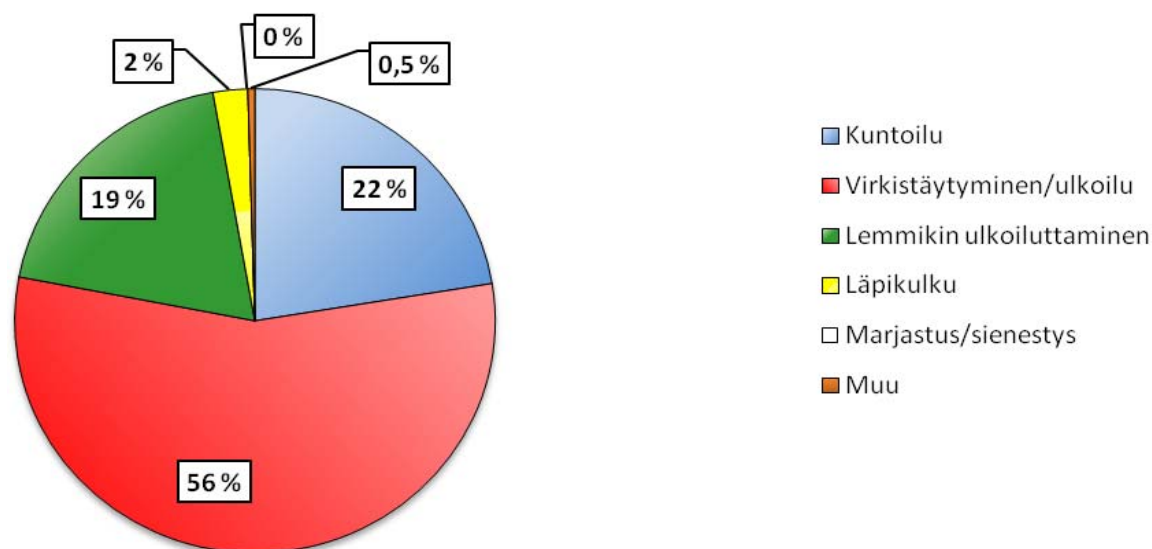
8.3.2 Metsäalueiden käytön päätarkoitus

Kyselyssä selvitettiin, minkä vuoksi vastaajat käyvät eniten käyttämillensä Länsi-Tampereen metsäalueilla. Vastaajilla oli mahdollisuus valita vain yksi käytön päätarkoitusta kuvaavista vaihtoehtoista.

Kuviosta 7 nähdään, että yli puolet vastaajista käyttää Länsi-Tampereella sijaitsevia metsäalueita pääasiassa virkistytymiseen ja ulkoiluun. Myös kuntoilu ja lemmikin ulkoiluttaminen olivat yleisiä syitä käydä Länsi-Tampereen metsäalueilla. 2 % vastaajista ilmoitti pääasiassa vain kulkevensa metsäalueiden läpi. Yksikään vastaaja ei päätarkoituksenaan käytä Länsi-Tampereen metsäalueita marjastukseen tai sienestystyöskentelyyn. Vastaajista 0,5 % käyttää Länsi-Tampereen metsäalueita pääasiassa muihin kuin vaihtoehtoisissa annettuihin tarkoituksiin. Muiksi metsienkäytön päätarkoituksiksi ilmoitettiin muun muassa sauvakävely, hiihto, luontoharrastus ja kaikkien annettujen vaihtoehtojen yhtäläinen tärkeys.

Vastausten perusteella kaikki metsien käyttötarkoitukset, sienestystä ja marjastusta lukuun ottamatta, ovat vastaajien keskuudessa suosittuja. Tämän vuoksi voidaan päätellä,

että ulkoilumetsissä tulisi säilyttää kaikki ne käyttöominaisuudet, mitkä siellä tälläkin hetkellä ovat.

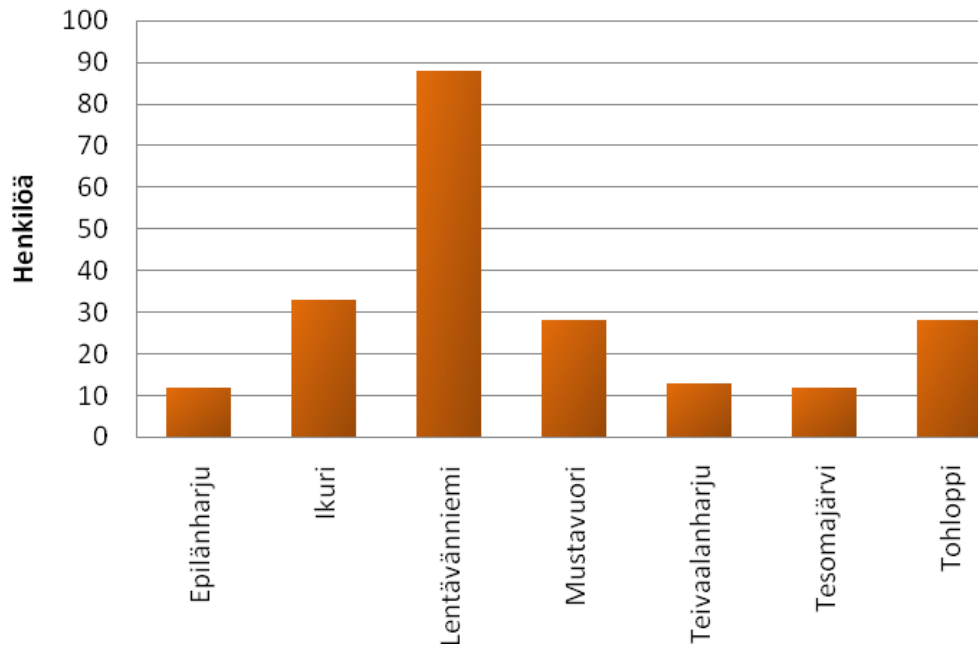

KUVIO 7. Länsi-Tampereen metsäalueiden käytön päätarkoitus.

8.3.3 Länsi-Tampereen eniten käytetyt metsäalueet

Vastaajilta kysyttiin, mitä Länsi-Tampereella sijaitsevaa metsäaluetta he käyttävät eniten. Vastaajilla oli mahdollisuus valita vain yksi seuraavista vaihtoehdoista: Epilänharju, Ikuri, Lentävänniemi, Mustavuori, Teivaalanharju, Tesomajärvi ja Tohloppi.

Yli kolmasosa vastaajista käyttää eniten Lentävänniemen metsäaluetta. Lentävänniemen suuri käyttö selittyy sillä, että jotakuinkin yhtä suuri osa vastaajista ilmoitti asuvansa Lentävänniemessä tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevissa kaupunginosissa. Muiden Länsi-Tampereen keskeisten metsäalueiden käyttö jakaantui vastaajien kesken melko tasaisesti Ikurin, Mustavuoren ja Tohlopin ollessa kuitenkin muita metsäalueita käytetympiä. Ikurin metsiä pääasiassa käyttäviä oli 33 henkilöä, Mustavuorta ja Tohloppia käyttäviä kumpiakin 28 henkilöä, Epilänharjua ja Tesoman metsiä käyttäviä kumpiakin 12 henkilöä ja Teivaalanharjua käyttäviä 13 henkilöä. (Kuvio 8.)

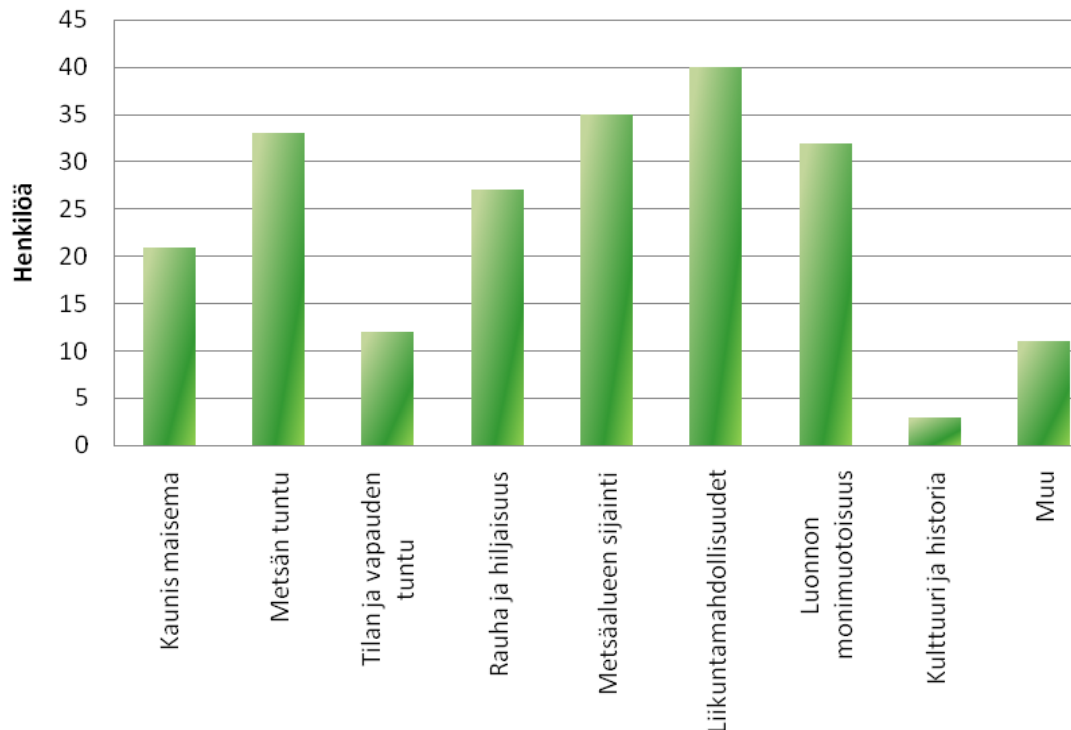
KUVIO 8. Länsi-Tampereella ensisijaisesti käytetyt metsäalueet.

8.3.4 Tärkeimmät ominaisuudet Länsi-Tampereen metsäalueissa

Vastaajilta kysyttiin, mikä on tärkein ominaisuus heidän eniten käyttämässään Länsi-Tampereen metsäalueessa. Vastaajilla oli mahdollisuus valita vain yksi metsäalueiden ominaisuuksia kuvaavista vaihtoehdoista.

Liikuntamahdollisuudet ovat 40 henkilölle tärkeintä siinä metsäalueessa, jota he eniten käyttävät. Metsäalueen sijainti, metsän tuntu ja luonnon monimuotoisuus ovat myös tärkeitä seikkoja suurelle osalle vastaajista. Metsäalueen tärkeimmäksi ominaisuudeksi sen sijainnin ilmoitti 35 henkilöä, metsän tunnun 33 henkilöä ja luonnon monimuotoisuuden 32 henkilöä. 27 vastaajaa valitsi rauhan ja hiljaisuuden metsäalueen tärkeimmäksi ominaisuudeksi. Lähes yhtä monta vastaajaa piti kaunista maisemaa tärkeimpänä. Tilan ja vapauden tunnun tärkeimmäksi metsäalueen ominaisuudeksi ilmoitti 12 henkilöä. Vain kolmen vastaajan valitsemana kulttuuri ja historia oli selvästi vähiten arvostettu metsäalueen ominaisuus. 11 henkilöä valitsi vaihtoehdon ”muu”. Muiksi metsäalueiden tärkeimmiksi ominaisuuksiksi mainittiin muun muassa metsän siisteys, lapsuusmai-

sema, linnut ja muut eläimet, kasvit, esteettömyys rattaiden, pyörätuolien ja vanhusten suhteen sekä kaikkien annettujen vaihtoehtojen yhtäläinen tärkeys. (Kuvio 9.)

KUVIO 9. Tärkeimmät ominaisuudet eniten käytetyissä metsäalueissa.

8.3.5 Yleisvaikutelma Länsi-Tampereen metsäalueista

Tutkimuksessa tiedusteltiin vastaajien mielipidettä Länsi-Tampereen metsäalueiden yleisvaikutelmasta. Vastaajilla oli mahdollisuus arvioida yhtä tai useampaa metsäaluetta. Kustakin metsäalueesta oli mahdollista valita yksi tai useampi yleisvaikutelmaa kuvaava vaihtoehto tai vaihtoehto ”en osaa sanoa”. Seuraavassa vastaukset käydään läpi yksi metsäalue kerrallaan.

Epilänharjun yleisvaikutelmaa arvioi yhteensä 81 vastaajaa, mikä on 38 % kaikista kyselyyn vastanneista. 133 henkilöä jätti joko kokonaan vastaamatta tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Yleisvaikutelmaa arvioinneista 43 % pitää Epilänharjua viihtyisenä. Valoisana Epilänharjua pitää 30 % vastaajista ja vain 10 % pitää sitä synkkänä. Noin neljäsosa vastaajista kokee metsäalueen turvallisena. Yli viidesosa vastaajista pitää

Epilänharjua pusikoituneena. Epilänharju arvioitiin kaikista Länsi-Tampereen metsäalueista vähiten hyvin hoidetuksi, sillä 17 % vastanneista piti Epilänharjua hyvin hoidettuna. Vastaajista 11 %:n mielestä harju on jopa ylihoidettu. (Kuvio 10.)

Ikurin metsäalueiden yleisvaikutelmaa arvioi yhteensä 80 vastaajaa, mikä on 37 % kaikista kyselyyn vastanneista. 134 henkilöä jätti joko vastaamatta Ikuria koskeviin kysymyksiin tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Vastaajista 39 %:n mielestä Ikurin metsäalueet ovat yleisvaikutelmaltansa viihtyisiä. Pusikoituneina metsäalueita piti noin neljäsosa vastaajista. Valoisina Ikurin metsiä piti vain 10 % vastaajista, mutta synkkinä niitä piti lähes viidesosa vastaajista. Ikurin metsät arvioitiinkin synkimmiksi verrattaessa muihin Länsi-Tampereen metsäalueisiin. Viidesosa vastaajista oli sitä mieltä, että Ikurin metsät ovat hyvin hoidettuja. Kysymyksiin vastanneiden mielipiteitä vertailtaessa Ikurin metsät ovat Tohlopin metsien kera vähiten ylihoidettuja, sillä vastaajista vain 4 %:n mielestä metsät ovat ylihoidettuja. Turvalliseksi metsäalueet kokee lähes kolmasosa vastaajista. (Kuvio 10.)

Lentävänniemen yleisvaikutelmaa arvioitiin kaikista metsäalueista eniten, sillä mielipiteensä yleisvaikutelmasta antoi 111 henkilöä. Tämä on 52 % kaikista kyselyyn vastanneista. 103 henkilöä ei joko vastannut lainkaan tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Lentävänniemen metsäalueita pitää viihtyisinä lähes puolet vastaajista. Kolmasosa vastaajista kokee metsäalueet turvallisiksi. Lentävänniemen metsät arvioitiinkin turvallisimmiksi verrattaessa Länsi-Tampereen muihin metsäalueisiin. Vastaajista 29 % on sitä mieltä, että alueet ovat pusikoituneita. Vastaajista viidesosan mielestä Lentävänniemen metsäalueet ovat sekä hyvin hoidettuja että valoisia. Synkkinä metsiä pitää 17 % vastanneista ja ylihoidettuina 10 %. (Kuvio 10.)

Mustavuoren metsäalueiden yleisvaikutelmaa arvioi yhteensä 76 vastaajaa, mikä on 36 % kaikista kyselyyn vastanneista. 138 henkilöä jätti joko kokonaan vastaamatta Mustavuorta koskeviin kysymyksiin tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Mustavuoren metsäaluetta pidettiin kaikista Länsi-Tampereen metsäalueista vähiten viihtyisinä, vaikkakin yli kolmasosa vastaajista arvioi Mustavuoren metsien olevan viihtyisiä. Mustavuoren metsät ovat vastaajien mielestä myös ylihoidetuimmat verrattaessa muiden Länsi-Tampereen metsäalueiden arviointeihin. Ylihoidettuna Mustavuorta pitää 18 % vastanneista. Hyvin hoidettuna Mustavuorta puolestaan pitää noin viidesosa vastanneista. 26 % vastaajista arvioi Mustavuoren metsien olevan yleisvaikutelmaltaan valoisia kun

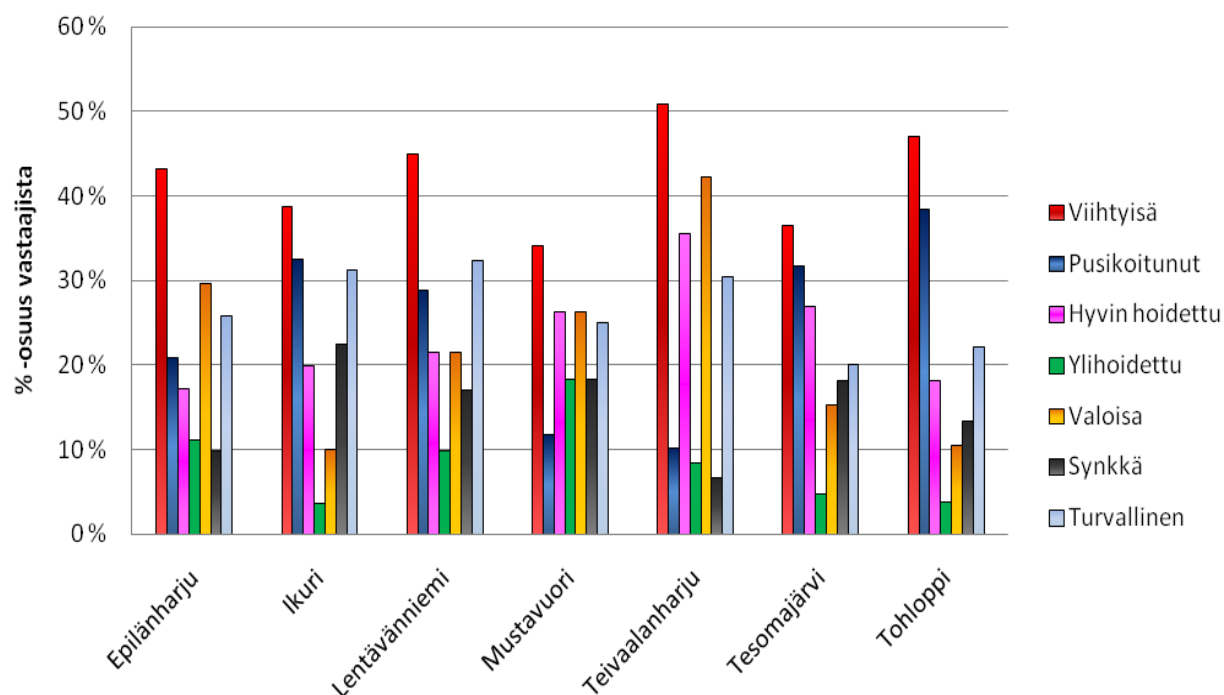
18 % vastaajista pitää niitä synkkinä. Vastaajista 12 % oli sitä mieltä, että alueen metsät ovat pusikoituneita. Turvalliseksi Mustavuoren metsäalueet kokee neljäsosa vastaajista. (Kuvio 10.)

Teivaalanharjun yleisvaikutelmaa arvioitiin kaikista metsäalueista vähiten. Mielenpiteensä yleisvaikutelmasta antoi 59 henkilöä, mikä on 28 % kaikista kyselyyn vastanneista. 155 henkilöä ei joko vastannut lainkaan tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Verrattaessa muihin Länsi-Tampereella sijaitseviin metsäalueisiin, Teivaalanharju arvioitiin sekä viihtyisimmäksi, hyvin hoidetuimmaksi että valoisimmaksi metsäalueeksi. Viihtyisäksi Teivaalanharjun arvioi noin puolet vastanneista, hyvin hoidetuksi yli kolmasosa vastanneista ja valoisaksi lähes puolet vastanneista. Teivaalanharjua myös pidettiin vähiten pusikoituneena ja synkkänä verrattaessa muiden metsäalueiden saamiin arviointeihin. Pusikoituneena Teivaalanharjua piti 10 % vastaajista ja synkkänä vain 7 % vastaajista. Vastanneista 8 %:n mielestä Teivaalanharju on ylihoidettu. Turvalliseksi harjun metsät koki 31 % vastanneista. (Kuvio 10.)

Tesomajärven metsäalueen yleisvaikutelmasta mielipiteensä antoi 104 henkilöä, mikä on 49 % kaikista kyselyyn vastanneista. 110 henkilöä jätti joko vastaamatta Tesomajärven metsiä koskeviin kysymyksiin tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Vastanneista 37 % oli sitä mieltä, että Tesomajärven metsäalueiden yleisvaikutelma on viihtyisä. Vastaajista 18 % pitää Tesomajärven metsiä synkkinä, kun lähes yhtä monen mielestä (15 % vastaajista) niiden yleisvaikutelma on valoisa. Vastaajista noin kolmasosan mielestä Tesomajärven metsät ovat pusikoituneet. Muihin Länsi-Tampereen metsäalueisiin verrattaessa Tesomajärven metsäalueet koettiin vähiten turvallisimmiksi, sillä viidesosa vastaajista pitää Tesomajärven metsäalueita turvallisina. Vastaajista 27 %:n mielestä alueen metsät ovat yleisvaikutelmaltaan hyvin hoidettuja, 5 %:n mielestä alue on ylihoidettu. (Kuvio 10.)

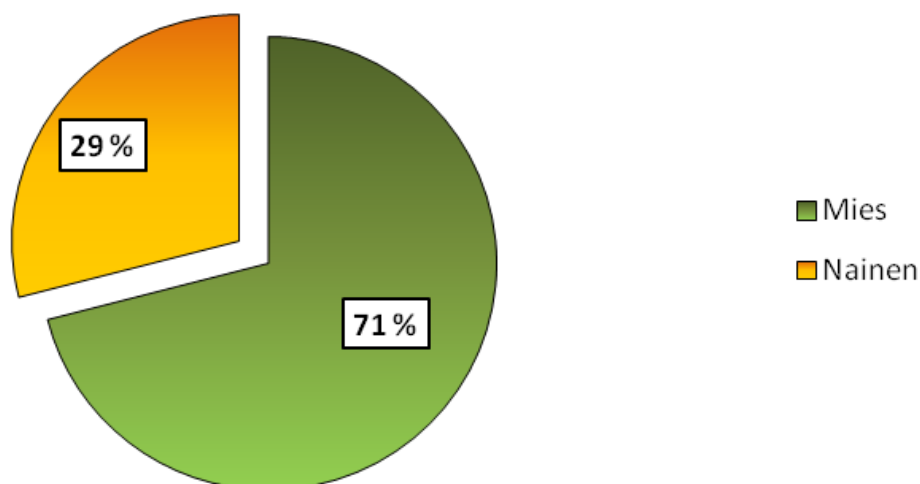
Tohlopin metsäalueen yleisvaikutelmasta mielipiteensä antoi Tesomajärven tavoin 104 henkilöä. Tämä on 49 % kaikista kyselyyn vastanneista. 110 henkilöä jätti joko vastaamatta Tohlopin metsiä koskeviin kysymyksiin tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Lähes puolet vastaajista arvioi Tohlopin metsien olevan yleisvaikutelmaltaan viihtyisiä. Hyvin hoidettuna Tohlopin metsäaluetta piti 18 % vastanneista. Verrattaessa muihin Länsi-Tampereella sijaitseviin metsäalueisiin, Tohlopin metsäalue arvioitiin pusikoituneimmaksi sekä Ikurin metsäalueen kera vähiten ylihoidetuksi. Pusikoitumisen oli

huomannut 38 % vastaajista, ylihoidon vain 4 % vastaajista. Valoisina metsiä piti 11 % vastaajista, synkkinä 13 % vastaajista. Turvalliseksi Tohlopın metsät kokee noin viidennes vastaajista. (Kuvio 10.)

KUVIO 10. Länsi-Tampereen metsäalueista saatuja yleisvaikutelmia.

Kaikkien metsäalueiden osalta yleisvaikutelmaa pidettiin eniten viihtyisänä. Lähes kaikissa metsäalueissa oli pienin määrä vastaajista kiinnittänyt huomionsa ylihoitoon. Sukupuolten välinen ero oli havaittavissa erityisen selkeästi vastaajien arvioidessa Länsi-Tampereen metsäalueiden turvallisuutta. Kuvioista 11 on nähtävissä, että miesvastaajat arvioivat metsäalueet turvallisiksi yli puolet useammin kuin naisvastaajat. Metsäalueet turvallisiksi arvioi 145 miestä ja 60 naista. Miesten osuus turvallisuusarvioinneista oli näin ollen 71 %, naisten vain 29 %.

KUVIO 11. Sukupuolten väliset erot arvioitaessa metsäalueiden turvallisuutta.

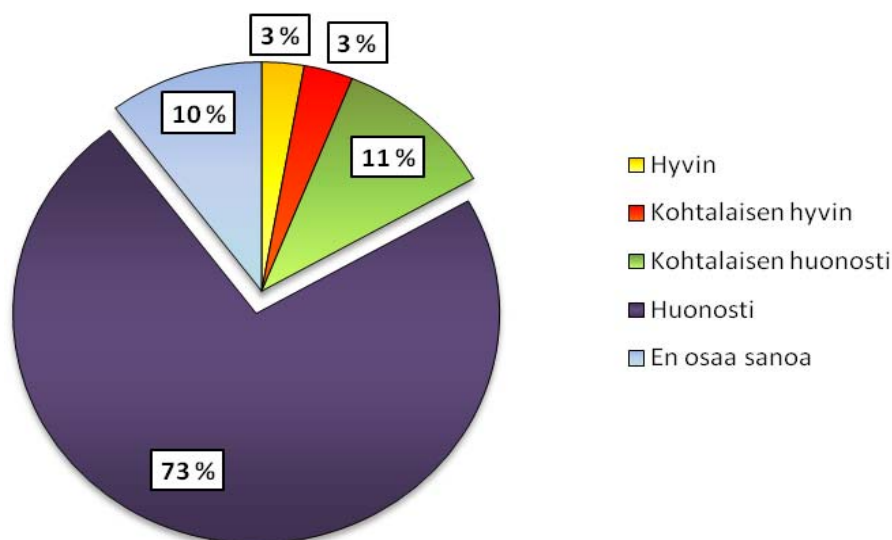
8.4 Metsäalueiden hoitotoimenpiteet

8.4.1 Metsänhoitotoimenpiteiden soveltuvuus ulkoilumetsiin

Vastaajilta kysyttiin mielipidettä erilaisten metsänhoitotoimenpiteiden soveltuvuudesta ulkoilumetsiin. Vastaajilla oli mahdollisuus valita kustakin metsänhoitotoimenpiteestä yksi soveltuvuutta kuvaava vaihtoehto: hyvin, kohtalaisen hyvin, kohtalaisen huonosti, huonosti tai en osaa sanoa. Seuraavassa vastaukset käydään läpi toimenpide kerrallaan.

Lähes puolet vastaajista (101 henkilöä) piti metsien hoitoa harvennushakkuin hyvin soveltuvana hoitomenetelmänä ulkoilumetsiin. Kohtalaisen hyvänä menetelmänä sitä piti 66 henkilöä. Loput 47 vastaajaa piti menetelmää joko kohtalaisen huonona, huonona tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. (Kuvio 13.)

Huonokuntoisten metsien uudistaminen avohakkuin oli selkeästi epäsuosituin toimenpide ulkoilumetsissä. Vastaajista jopa 73 % ilmoitti pitävänsä sitä huonona toimenpiteenä ulkoilumetsissä. Kohtalaisen huonona toimenpiteenä avohakkuuta piti 11 % vastaajista. Hyvänä menetelmä avohakkuuta piti vain 3 % vastaajista, kohtalaisen hyvänä myös 3 % vastaajista. Vastaajista 10 % ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. (Kuvio 12.)

KUVIO 12. Vastaajien näkemys avohakkuiden sopivuudesta huonokuntoisten ulkoilumetsien uudistamisessa.

Huonokuntoisten metsien uudistamista pienin, vaihteittaisin aukkohakkuuin piti hyvänä menetelmänä vain 31 vastaajaa. Vastaajien mielipiteet jakautuivat melko tasaisesti vaihtoehtojen ”kohtalaisen hyvä”, ”kohtalaisen huono” ja ”huono” välillä. Kohtalaisen hyvänä menetelmänä aukkohakkuuta piti 58 henkilöä, kohtalaisen huonona 53 henkilöä ja huonona 52 henkilöä. 20 vastaajaa ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. (Kuvio 13.)

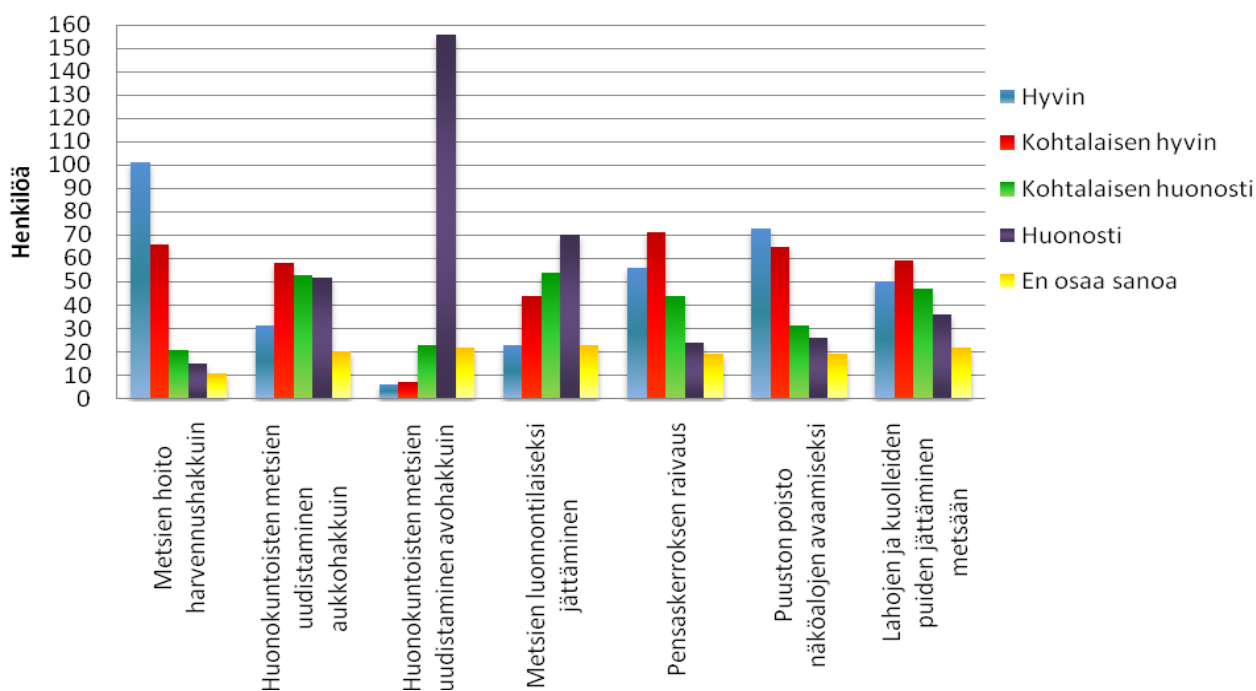
Enemmistö vastaajista (70 henkilöä) piti metsien jättämistä luonnontilaiseksi huonona vaihtoehtona ulkoilumetsien hoidossa. Kohtalaisen huonona menetelmää piti 54 vastaajaa ja kohtalaisen hyvänä 44 vastaajaa. Sekä hyvänä vaihtoehtona ulkoilumetsien luonnontilaiseksi jättämistä että mielipidettään kykenemättömiä sanomaan oli 23 henkilöä. (Kuvio 13.)

Ulkoilumetsien pensaskerroksen raivausta joko kokonaan tai osittain piti hyvänä hoitomenetelmänä 56 kyselyyn vastannutta. Hieman suurempi määrä vastaajista (71 henkilöä) piti menetelmää vain kohtalaisen hyvänä. 44 vastaajaa piti pensaskerroksen raivausta kohtalaisen huonosti soveltuvana hoitomenetelmänä ulkoilumetsiin. Huonona menetelmänä sitä piti 24 henkilöä. 19 vastaajaa ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. (Kuvio 13.)

Suuri osa kyselyyn vastanneista piti puuston poistoa joiltakin alueilta näköalojen avaamiseksi joko hyvänä tai kohtalaisen hyvänä menetelmänä. Hyvänä menetelmää piti 73 henkilöä ja kohtalaisen hyvänä 65 henkilöä. Kohtalaisen huonona menetelmää piti 31 vastaajaa. 26 henkilöä oli sitä mieltä, että näköalojen avaaminen puustoa poistamalla soveltuu huonosti ulkoilumetsiin. 19 henkilöä ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. (Kuvio 13.)

Kysymys lahojen ja kuolleiden puiden jättämisestä metsään jakoi vastaajien mielipiteet muita kysymyksiä vahvemmin. Kohtalaisen hyväksi menetelmän soveltuvuutta arvioi 59 henkilöä. Hyvänä menetelmää piti 50 vastaajaa, kohtalaisen huonona 47 vastaajaa ja huonona 36 vastaajaa. 22 vastaajaa ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. (Kuvio 13.)

Soveltuvimpana ulkoilumetsien metsänhoitotoimenpiteenä kyselyyn vastanneet pitivät harvennushakkuuta. 50 % vastaajista pitää harvennushakkuuta hyvänä hoitomenetelmänä. Selkeästi epäsopivin toimenpide vastaajien mielestä oli avohakkuu, sillä 73 % vastaajista pitää sitä huonona hoitomenetelmänä. Kiistanalaisin hoitomenetelmä oli lahojen ja kuolleiden puiden jättäminen metsään, sillä vastaajien mielipiteet jakautuivat melko tasaisesti jokaisen soveltuvuusvaihtoehdon kesken. (Kuvio 13.)

KUVIO 13. Vastaajien näkemyksiä erilaisten metsänhoitotoimenpiteiden sopivuudesta ulkoilumetsiin.

8.4.2 Hoitotoimenpiteitä tarvitsevat metsäalueet

Kyselyssä tiedusteltiin, onko Länsi-Tampereella sellaisia metsäalueita, joissa vastaajien mielestä tulisi tehdä jokin metsänhoidollinen toimenpide. Lisäksi pyydettiin kertomaan, mikä toimenpide kyseisellä alueella tulisi tehdä. Kyselyyn vastanneista 214 henkilöstä 96 henkilöä (45 % vastaajista) vastasi tähän kysymykseen. Suurin osa vastaajien toiveista liittyi metsiköiden harventamiseen ja pusikoiden raivaamiseen. Kysymykseen vastanneiden vastaukset ovat luettavissa kokonaisuudessaan liitteestä 3.

Eniten toimenpide-ehdotuksia tuli Epilänharjun, Lentävänniemen, Reuharinniemen, Myllypuron, Tesomajärven sekä Tohlopin metsäalueille. Epilänharjulle toivottuja toimenpiteitä olivat muun muassa virkistys- ja ulkoilualueiden lisäys, näköalahakkuut ja raivaus. Lentävänniemeen ja Reuharinniemeen toivottiin muun muassa rantametsien harvennusta ja pusikoiden raivausta sekä lahopuiden poistoa. Myllypuron metsissä toivottiin tehtävän siistimistä ja vaarallisten lahopuiden poistoa kävelyreittien varrelta. Tesomajärven metsiin toivottiin sekä harvennushakkuuta että pusikoiden raivausta. Tohlopin metsiin toivottuja toimenpiteitä olivat muun muassa lahojen puiden poisto kävelyreittien varrelta, metsien harvennus sekä pusikoiden raivaus.

Metsänhoitotoimenpiteitä toivottiin myös paljon yleisellä tasolla ilman tarkempia eriteltyjä kohteista. Toivottuja toimenpiteitä olivat muun muassa pusikoiden raivaaminen ja lahojen ja kaatuneiden puiden sekä poistaminen että paikalleen jättäminen. Rannoille toivottiin järvinäkymien avaamista. Toimenpidetoivomuksia tuli lisäksi yksittäisille pienalueille, kuten katujen varsille ja kotitalouksien sekä taloyhtiöiden takametsiin. Nämä toiveet koskivat pääasiassa yksittäisten puiden poistoa tai metsikköjen harvennusta ja siistimistä valoisuuden lisäämiseksi. Lisäksi jotkin toiveet eivät lainkaan koskeneet metsiä ja niissä tehtäviä toimenpiteitä, vaan keskittyivät toimenpiteisiin, joita hallinnoivat kaupungin muut organisaatiot.

8.4.3 Tyytyväisyys Länsi-Tampereen metsäalueiden hoitoon

Tutkimuksessa selvitettiin vastaajien tyytyväisyyttä Länsi-Tampereen metsäalueiden hoitoon. Vastaajien oli arvioitava jokainen metsäalue erikseen. Kustakin metsäalueesta oli mahdollista valita vain yksi tyytyväisyyttä kuvaava vaihtoehto tai vaihtoehto ”en

osaa sanoa”. Lisäksi vastaajat saivat halutessaan kertoa, minkä vuoksi he ovat joko tyytyväisiä tai tyytymättömiä metsäalueen hoitoon. Seuraavassa vastaukset käydään läpi yksi metsäalue kerrallaan. Liitteestä 4 on luettavissa vastaajien tarkemmat selvitykset tyytyväisyytensä tai tyytymättömyytensä syistä.

Tyytyväisyytensä Epilänharjun hoitoon kertoi 80 vastaajaa, mikä on 37 % kaikista kyselyyn vastanneista. 134 henkilöä jätti joko kokonaan vastaamatta tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Jokseenkin tyytyväisiä Epilänharjun hoitoon oli 51 henkilöä, mikä on 64 % kaikista Epilänharjun metsänhoidosta tyytyväisyytensä kertoneista. Erittäin tyytyväisiä hoitoon oli 15 henkilöä, jokseenkin tyytymättömiä 10 henkilöä ja erittäin tyytymättömiä neljä henkilöä. (Kuvio 14.) Epilänharjun metsienhoitoon tyytyväisten mielestä harju on muun muassa hyvin suojeltu ja metsä luonnollinen, mutta silti hyvässä kunnossa. Tyytymättömyyttä herättivät pusikot ja tiheä puusto, harvennushakkuiden myötä lisääntynyt melu sekä luonnon monimuotoisuuden turmeleminen.

Tyytyväisyytensä Ikurin metsien hoitoon kertoi 82 vastaajaa, mikä on 38 % kaikista kyselyyn vastanneista. 132 henkilöä jätti joko kokonaan vastaamatta tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Ikurin metsien hoitoon oli jokseenkin tyytyväisiä 43 henkilöä. Tämä on 52 % kaikista Ikurin metsien hoidosta tyytyväisyytensä kertoneista. Jokseenkin tyytymättömiä oli 19 henkilöä, erittäin tyytyväisiä 13 henkilöä ja erittäin tyytymättömiä seitsemän henkilöä. (Kuvio 14.) Metsäalueisiin tyytyväiset henkilöt kiittelivät muun muassa lehdon luonnonmukaisuutta sekä metsien hyvää kuntoa ja puuston eriarakenteisuutta. Tyytymättömyyttä herättivät pusikoituneisuus, liika rakentaminen ja luonnonpolkujen puute.

Tyytyväisyytensä Lentävänniemen metsäalueiden hoitoon kertoi 112 vastaajaa, mikä on 52 % kaikista kyselyyn vastanneista. 102 henkilöä jätti joko kokonaan vastaamatta tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Lentävänniemen metsäalueiden hoitoon oli jokseenkin tyytyväisiä 60 henkilöä. Tämä on 54 % kaikista Lentävänniemen metsien hoidosta tyytyväisyytensä kertoneista. 29 henkilöä oli jokseenkin tyytymättömiä metsänhoitoon, 12 henkilöä erittäin tyytymättömiä ja 11 henkilöä erittäin tyytyväisiä. (Kuvio 14.) Metsäalueiden hoidossa oltiin tyytyväisiä muun muassa alueen siisteyteen, luonnonmukaisuuden säilyttämiseen, valoisuutta lisääviin harvennushakkuihin ja siistimiin sekä maiseman ja virkistyskäytön huomioon ottamiseen. Lisäksi muutamat henkilöt kiittelivät hevostyövoiman käyttöä aiempien hakkuiden yhteydessä. Tyytymättömyyttä

aiheuttivat muun muassa metsien roskaisuus, ylihoito, hoitamattomuus, pusikoituneisuus, välinpitämättömyys luonnon monimuotoisuudesta sekä metsänhoidon keskittyminen vain tietyille alueille.

Tyytyväisyytensä Mustavuoren metsien hoitoon kertoi 80 vastaajaa, mikä on 37 % kaikista kyselyyn vastanneista. 134 henkilöä jätti joko kokonaan vastaamatta tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Mustavuoren hoitoon jokseenkin tyytyväisiä oli 38 henkilöä, mikä on 48 % kaikista Mustavuoren metsänhoidosta tyytyväisyytensä kertoneista. Jokseenkin tyytymättömiä hoitoon oli 19 henkilöä, erittäin tyytymättömiä 14 henkilöä ja erittäin tyytyväisiä yhdeksän henkilöä. Metsäalueiden hoidossa oltiin tyytyväisiä hyviin kuntoilualueisiin. Tyytymättömyyttä herätti pääasiassa liika rakentaminen.

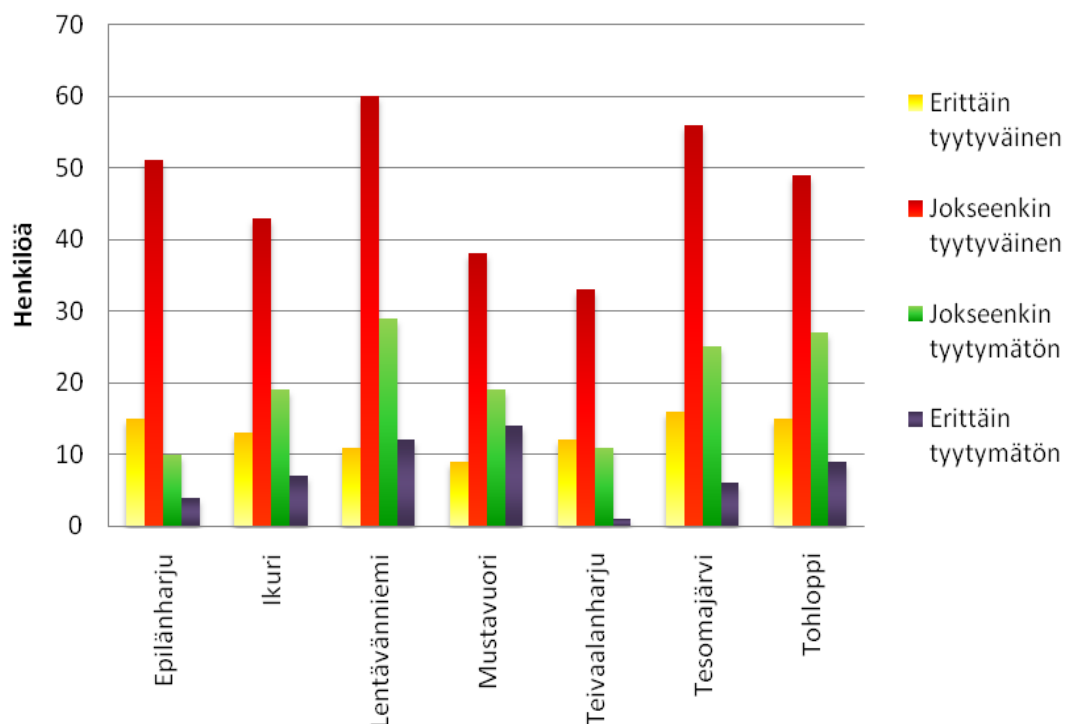
Tyytyväisyytensä Teivaalanharjun metsien hoitoon kertoi 57 vastaajaa, mikä on 27 % kaikista kyselyyn vastanneista. 157 henkilöä jätti joko kokonaan vastaamatta tai ei osannut sanoa mielipidettänsä asiasta. Teivaalanharjun metsänhoitoon jokseenkin tyytyväisiä oli 33 henkilöä, mikä on 58 % kaikista Teivaalanharjun metsänhoidosta tyytyväisyytensä kertoneista. Erittäin tyytyväisiä oli 12 henkilöä, jokseenkin tyytymättömiä 11 henkilöä ja erittäin tyytymättömiä vain yksi henkilö. (Kuvio 14.) Harjun metsienhoitoon tyytyväisten mielestä harju on muun muassa hieno kokonaisuus, joka palvelee hyvin virkistys- ja ulkoilutarvetta ja luonnontilaisia metsiä on paljon. Tyytymättömyyttä herättivät muun muassa synkkyys, liika valoisuus ja maaperän kuluneisuus.

Tyytyväisyytensä Tesomajärven metsäalueiden hoitoon kertoi 103 vastaajaa, mikä on 48 % kaikista kyselyyn vastanneista. 111 henkilöä jätti joko kokonaan vastaamatta tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Tesomajärven metsien hoitoon jokseenkin tyytyväisiä oli 56 henkilöä. Tämä on 54 % kaikista Tesomajärven metsien hoidosta tyytyväisyytensä kertoneista. Hoitoon jokseenkin tyytymättömiä oli 25 henkilöä, erittäin tyytyväisiä 16 henkilöä ja erittäin tyytymättömiä kuusi henkilöä. (Kuvio 14.) Metsäalueisiin tyytyväiset henkilöt eivät kommentoineet mielipidettänsä lainkaan. Tyytymättömyyttä metsäalueissa aiheuttivat muun muassa epäsiisteys ja pusikoituneisuus, kulunut ilme sekä liika rakentaminen.

Tyytyväisyytensä Tohlopin metsäalueiden hoitoon kertoi 100 vastaajaa, mikä on 47 % kaikista kyselyyn vastanneista. 114 henkilöä jätti joko kokonaan vastaamatta tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Tohlopin alueen metsien hoitoon jokseenkin tyy-

tyytyväisiä oli 49 henkilöä. Tämä on 49 % kaikista Tohlopin metsien hoidosta tyytyväisyytensä kertoneista. 27 henkilöä oli hoitoon jokseenkin tyytymättömiä, 15 henkilöä erittäin tyytyväisiä ja yhdeksän henkilöä erittäin tyytymättömiä. (Kuvio 14.) Metsäalueisiin tyytyväiset henkilöt kiittelivät muun muassa metsien olevan lehtomaisia, reheviä ja lähellä luonnontilaa. Tyytymättömyyttä metsäalueissa aiheuttivat pääasiassa pusikot ja hoitamattomuus.

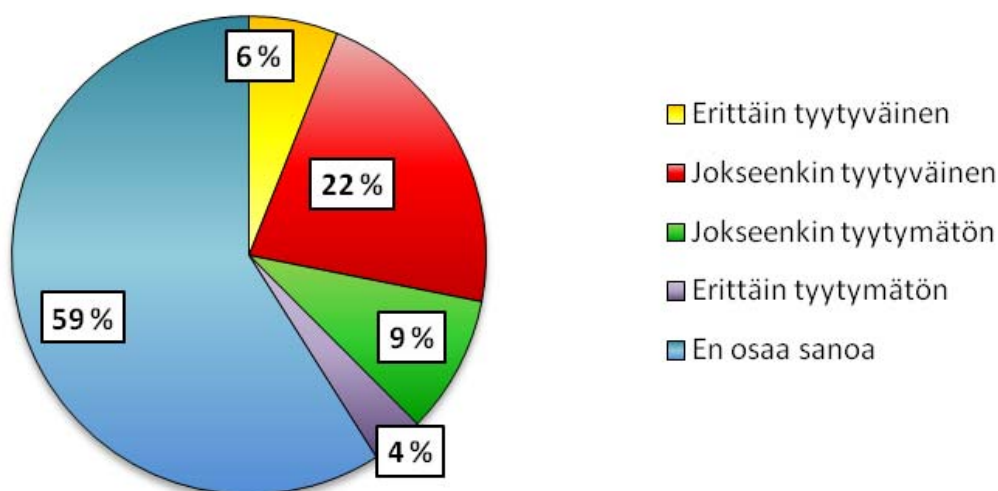

KUVIO 14. Vastaajien tyytyväisyys Länsi-Tampereen metsäalueiden hoitoon.

Kyselyyn vastanneet olivat pääasiassa jokseenkin tyytyväisiä Länsi-Tampereen metsäalueiden hoitoon. Suhteutettuna vastaajien määrään, Länsi-Tampereen metsäalueista ollaan eniten erittäin tyytyväisiä Teivaalanharjun metsänhoitoon (21 % mielipiteensä kertoneista) ja vähiten Lentävänniemen (11 % mielipiteensä kertoneista). Eniten jokseenkin tyytyväisiä ollaan Epilänharjun metsänhoitoon (64 % mielipiteensä kertoneista) ja vähiten Mustavuoren metsänhoitoon (48 % mielipiteensä kertoneista). Jokseenkin tyytymättömiä vastaajia oli eniten Tohlopin osalta (27 % mielipiteensä kertoneista) ja vähiten Epilänharjun osalta (13 % mielipiteensä kertoneista). Erittäin tyytymättömiä

vastaajia oli eniten Mustavuoren osalta (18 % mielipiteensä kertoneista) ja vähiten Teivaalanharjun osalta (2 % mielipiteensä kertoneista).

Kuviosta 15 nähdään vastaajien tyytyväisyys kaikkien Länsi-Tampereen keskeisimpien metsäalueiden hoidosta keskiarvona. 59 % kyselyyn vastanneista ei joko osannut sanoa mielipidettensä asiasta tai ei vastannut kysymykseen lainkaan. Länsi-Tampereen metsien hoitoon oltiin eniten jokseenkin tyytyväisiä, sillä 22 % kysymykseen vastanneista oli tätä mieltä. Vastaajista 9 % oli jokseenkin tyytymättömiä, 6 % erittäin tyytyväisiä ja 4 % erittäin tyytymättömiä.

KUVIO 15. Vastaajien tyytyväisyys keskimäärin kaikkien Länsi-Tampereen metsäalueiden hoitoon.

8.4.4 Länsi-Tampereen metsäalueiden tulevaisuus

Kysymykseen vastanneilta kysyttiin, millaisia he toivoisivat Länsi-Tampereen metsäalueiden tulevaisuudessa olevan. Vastaajilla oli mahdollisuus arvioida yhtä tai useampaa metsäaluetta. Kustakin metsäalueesta oli mahdollista valita yksi tai useampi tulevaisuudenkuvaa kuvaava vaihtoehto tai vaihtoehto ”en osaa sanoa”.

Epilänharjun tulevaisuudesta antoi mielipiteensä yhteensä 70 henkilöä, mikä on 33 % kaikista kyselyyn vastanneista. 144 henkilöä jätti joko vastaamatta Epilänharjua koskeviin kysymyksiin tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Noin kolmasosa vastaajista toivoisi Epilänharjun metsien olevan tulevaisuudessa luonnonmukaisempia ja viidesosa

toivoisi niiden olevan puustoltaan monipuolisempia. Vastaajista 26 %:n toiveena olisi nähdä harjun metsäalue tulevaisuudessa valoisampana, kun toisaalta 29 % vastaajista toivoo siitä metsäisempää. (Kuvio 16.)

Ikurin alueen metsien tulevaisuudesta mielipiteensä antoi yhteensä 80 henkilöä, mikä on 37 % kaikista kyselyyn vastanneista. 134 henkilöä jätti joko vastaamatta Ikurin metsiä koskeviin kysymyksiin tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Verrattaessa vastauksiin, joita annettiin koskien Länsi-Tampereen muita metsäalueita, Ikurin metsiltä toivottiin tulevaisuudessa eniten valoisuuden lisäämistä, sillä jopa 46 % vastanneista toivoi valoisuutta. Muihin metsäalueisiin verrattaessa Ikurin metsiltä toivottiin vähiten (18 % vastaajista) monipuolisempaa puustoa. Vastaajista 36 % toivoi Ikurin metsien olevan luonnonmukaisempia. Metsäisimmiksi niitä toivoi 15 % vastaajista. (Kuvio 16.)

Lentävänniemen alueen metsien tulevaisuudesta antoi mielipiteensä yhteensä 111 henkilöä, mikä on 52 % kaikista kyselyyn vastanneista. 103 henkilöä jätti joko vastaamatta tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Vastaajista 43 % toivoi näkevänsä Lentävänniemen metsäalueet tulevaisuudessa valoisampina ja 17 % metsäisimpinä. Vajaa kolmasosa vastaajista haluaisi Lentävänniemen metsäalueista luonnonmukaisempia. Lentävänniemen metsien puuston monipuolisuuden lisäämistä toivottiin eniten verrattaessa muihin Länsi-Tampereen metsäalueisiin. Puuston monipuolistumista toivoi noin neljäsosa vastaajista. (Kuvio 16.)

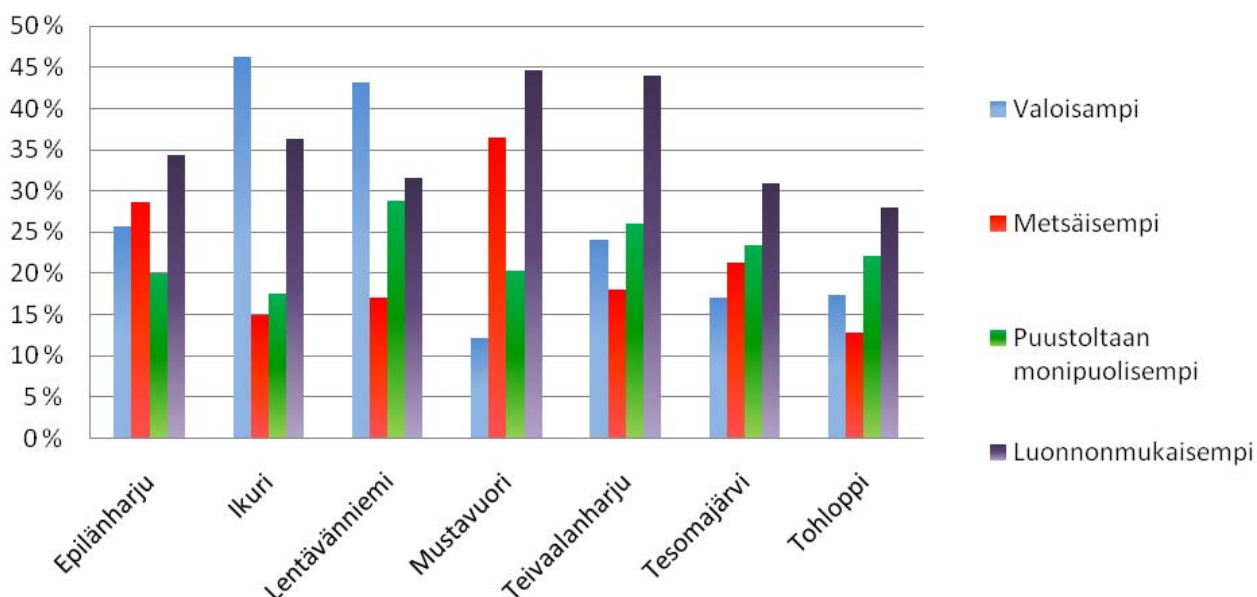
Mustavuoren metsien tulevaisuudesta mielipiteensä antoi yhteensä 74 henkilöä, mikä on 35 % kaikista kyselyyn vastanneista. 140 henkilöä jätti joko vastaamatta tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Verrattaessa vastauksiin, joita annettiin koskien Länsi-Tampereen muita metsäalueita, toivottiin Mustavuoresta tulevaisuudessa eniten metsäisempää ja luonnonmukaisempaa. Vastaajista 36 % haluaisi Mustavuoresta metsäisemmän ja 45 % luonnonmukaisemman. Muihin metsäalueisiin verrattaessa Mustavuoren metsiltä toivottiin myös vähiten valoisuuden lisäämistä. Vain 12 % vastaajista toivoi metsäalueesta valoisampaa. Viidesosa vastaajista toivoi monipuolisempaa puustoa. (Kuvio 16.)

Teivaalanharjun metsien tulevaisuudesta mielipiteensä antoi yhteensä 50 henkilöä, mikä on 23 % kaikista kyselyyn vastanneista. 164 henkilöä jätti joko vastaamatta Teivaalanharjun metsiä koskeviin kysymyksiin tai ei osannut sanoa mielipidettänsä asiasta. Vas-

taajista 44 % toivoi harjun metsien olevan tulevaisuudessa luonnonmukaisempia. Noin neljäsosa vastaajista toivoi sekä puuston olevan monipuolisempaa että metsäalueen olevan valoisampi. Vastaajista 18 % toivoisi harjun metsien olevan metsäisempiä. (Kuvio 16.)

Tesomajärven metsien tulevaisuudesta antoi mielipiteensä yhteensä 94 henkilöä, mikä on 44 % kaikista kyselyyn vastanneista. 120 henkilöä jätti joko vastaamatta Tesomajärven metsiä koskeviin kysymyksiin tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Vastaajista 31 % toivoo Tesomajärven metsäalueen olevan tulevaisuudessa luonnonmukaisempi. Vajaa neljäsosa vastaajista haluaisi nähdä monipuolisemman puuston tulevaisuudessa. Vastaajista 21 %:n mielestä alueen tulisi olla metsäisempi, kun puolestaan 17 % haluaisi siitä valoisamman. (Kuvio 16.)

Tohlopin metsäalueen tulevaisuudesta antoi mielipiteensä yhteensä 86 henkilöä, mikä on 40 % kaikista kyselyyn vastanneista. 128 henkilöä jätti joko vastaamatta kysymyksiin tai ei osannut sanoa mielipidettään asiasta. Tohlopin metsistä toivottiin tulevaisuudessa tulevan vähiten sekä metsäisempiä että luonnonmukaisempia verrattaessa Länsi-Tampereen muihin metsäalueisiin. Metsäisempänä alueen haluaisi nähdä vain 13 % vastaajista, luonnonmukaisempana 28 % vastaajista. Valoisampaa yleisilmettä Tohlopin metsille toivoo 17 % vastaajista. Reilu neljäsosa vastaajista toivoisi monipuolisempaa puustoa. (Kuvio 16.)

KUVIO 16. Vastaajien toiveet Länsi-Tampereen metsäalueiden tulevaisuudesta.

8.4.5 Koskemattomiksi jätettävät metsäalueet

Kyselyyn vastanneilta tiedusteltiin, onko Länsi-Tampereella sellaisia metsäalueita, joissa ei vastaajien mielestä tulisi lainkaan tehdä metsänhoidollisia toimenpiteitä. Kyselyyn vastanneista 214 henkilöstä 67 henkilöä (31 % vastaajista) vastasi tähän kysymykseen. Kysymykseen vastanneiden vastaukset ovat luettavissa kokonaisuudessaan liitteestä 5.

Eniten toimenpiteiden ulkopuolelle jätettäviksi metsäalueiksi ehdotettiin seuraavia: Myllypuron metsäalue, Reuharinniemen muinaishaudat ja Tohloppi. Näiden alueiden lisäksi mainittiin monia muita yksittäisiä suojelukohteita. Suojelutoiveiden perusteena olivat muun muassa luonnon monimuotoisuuden lisääminen, arvokkaiden luontokohteiden säästäminen, maisemalliset syyt, eläimistön huomioon ottaminen, lasten leikkipaikkojen säästäminen sekä puiden melulta ja saasteelta suojaavat ominaisuudet. Lisäksi metsänhoidosta ja hoitamattomuudesta tuli palautetta paljon yleisellä tasolla. Mielenpitoet jakautuivat kahtia niihin, jotka eivät haluaisi minkäänlaisia toimenpiteitä mihinkään metsiin ja niihin, jotka haluaisivat kaikkien metsien olevan hoidettuja.

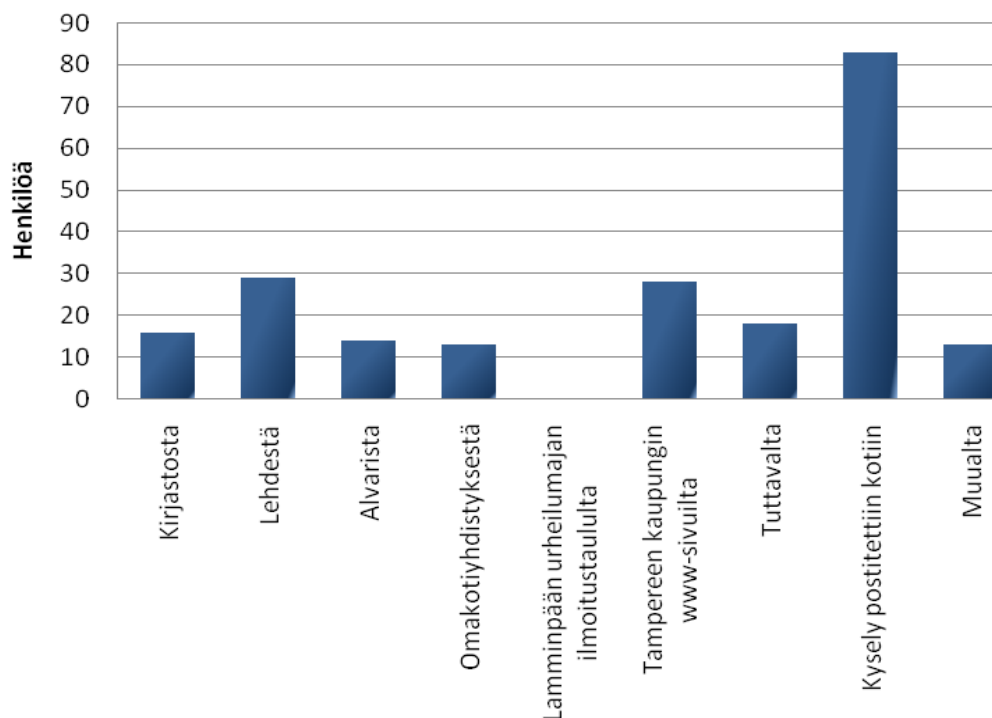
8.5 Osallistuminen

8.5.1 Tiedotuskanavat

Kyselyssä tiedusteltiin, mitä kautta kyselyyn vastanneet olivat saaneet tietää kyselystä. Tämä kysymys esitettiin, jotta tulevaisuudessa vastaavanlaisia kyselyjä järjestettäessä osattaisiin panostaa hyväksi havaittuihin tiedotuskanaviin ja samalla voitaisiin jättää pois ne tiedotuskanavat, joista ei tässä kyselyssä ollut mainittavaa hyötyä.

Tärkein tiedotuskanava kyselylle oli sen suora jakaminen kotitalouksien postilaatikoihin. Tätä kautta kyselystä sai tietää yli kolmannes kyselyyn osallistuneista, 83 henkilöä. Seuraavaksi tärkeimmät tiedotuskanavat olivat lehdet ja Tampereen kaupungin internet-sivut, joiden kautta kyselystä sai tietoonsa yhteensä noin 60 henkilöä. Lamminpään urheilumajan ilmoitustaulu oli tiedotuskanavista heikoin, sillä sitä kautta ei yksikään vastanneista kertonut saaneensa tietoa kyselystä. Loput tiedotuskanavat olivat keskenään tasaisessa roolissa kyselystä tiedottamisessa. Kirjaston kautta kyselyyn vastasi 16 henki-

löö. Alvarin kautta saatu tieto tavoitti 14 henkilöä. Länsi-Tampereen useasta eri omakotiyhdistyksistä tiedon oli saanut 13 kyselyyn vastannutta henkilöä. Tuttavalta vinkin kyselystä sai 18 henkilöä. Muualta tiedon kyselystä ilmoitti saaneensa 13 henkilöä. Muita mainittuja tiedotuskanavia olivat radio, Twitter, Facebook ja internet. (Kuvio 17.)

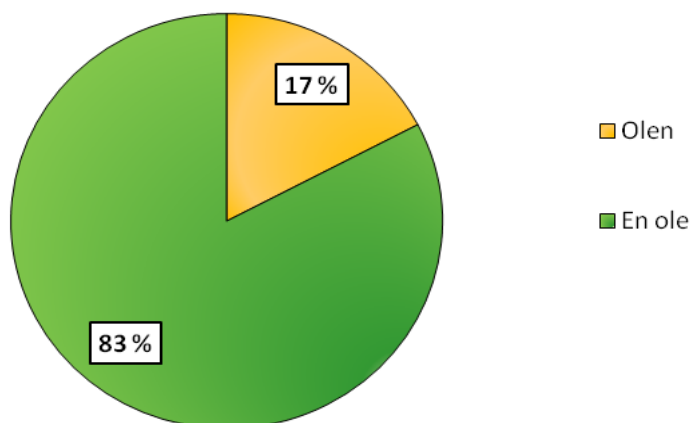

KUVIO 17. Tiedotuskanavat, joiden kautta vastaajat saivat tietää kyselystä.

8.5.2 Aiemmat yhteistyökokemukset

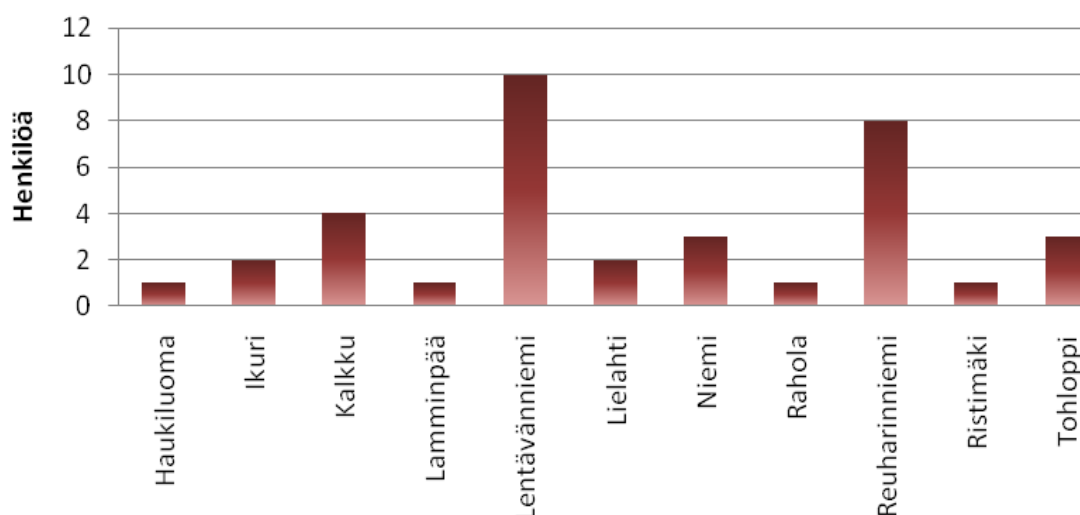
Kyselyssä tiedusteltiin siihen vastanneiden aiempaa osallistumista Länsi-Tampereen metsäalueiden hoitoa koskevaan kyselyyn, tiedotustilaisuuteen tai vastaavaan yhteistyöhön kaupungin metsäammattilaisen kanssa.

Vastaajista 37 oli aiemmin osallistunut Länsi-Tampereen metsäalueiden hoitoa koskevaan kyselyyn, tiedotustilaisuuteen tai vastaavaan. Suurin osa vastaajista (177 henkilöä), ei ole aikaisemmin osallistunut vastaavaan kyselyyn tai muuhun yhteistyöhön kaupungin metsäammattilaisen kanssa. Yhteistyöhön osallistuneiden osuus kaikista vastaajista oli 17 %, yhteistyöhön osallistumattomien osuus oli 83 % (kuvio 18).

KUVIO 18. Vastaajien aiempi osallistuminen Länsi-Tampereen metsäalueiden hoitoa koskevaan kyselyyn, tiedotustilaisuuteen tai vastaavaan.

Vastaajista aiemmin yhteistyöhön osallistuneista suurin osa (18 henkilöä) asuu Lentävänniemi – Reuharinniemi alueella. Kalkussa asuvia aiemmin yhteistyöhön osallistuneita oli neljä, Tohlopissa ja Niemessä kummassakin kolme. Muissa kaupunginosassa asuvia aiemmin yhteistyöhön osallistuneita vastaajia oli yhdestä kahteen henkilöä. (Kuvio 19.)

KUVIO 19. Aiemmin yhteistyöhön osallistuneet vastaajat jaettuna kotikaupunginosittain.

8.5.3 Vaikuttamiskokemukset

Tutkimuksessa selvitettiin vastaajien kokemuksia siitä, kuinka he kokevat päässeensä vaikuttamaan asuinalueidensa metsätöiden toteuttamiseen. Kyselylomakkeessa neuvottiin olemaan vastaamatta kysymykseen, mikäli ei aikaisemmin ole lainkaan ollut tekemisissä kaupungin metsäammattilaisten kanssa. Vastaajista 43 kuitenkin vastasi tähän kysymykseen, vaikka aikaisempaa yhteistyökokemusta ei ollut. Tämän vuoksi kuviossa 20 tarkastellaan tuloksia sekä kaikkien 80 vastanneiden osalta että erikseen aiemmin yhteistyöhön osallistuneiden 37 henkilön ja yhteistyöhön osallistumattomien 43 henkilön osalta.

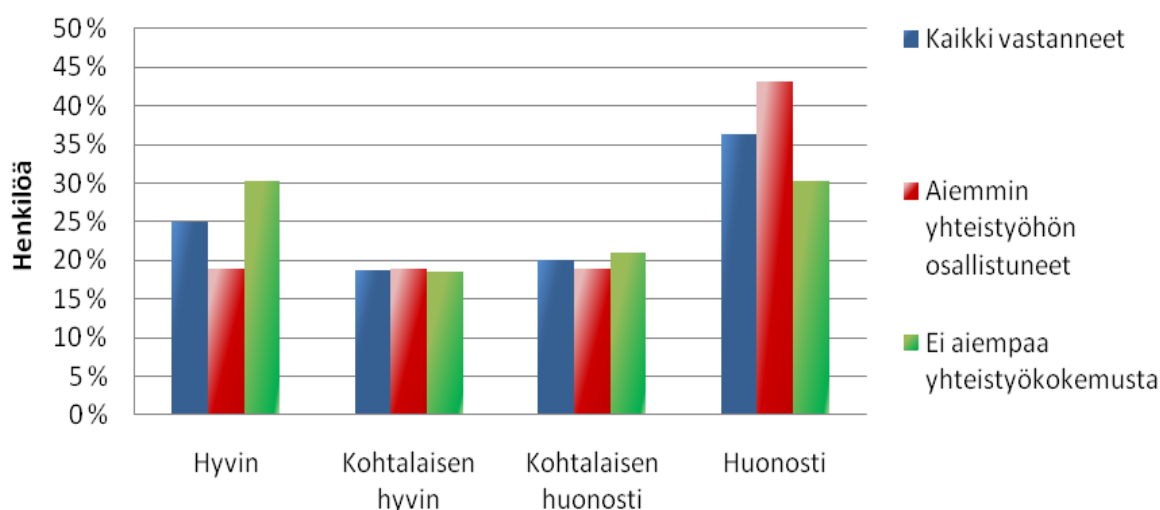
Vaikuttamismahdollisuudet asuinalueensa metsätöiden toteuttamiseen koki hyväksi kaikista vastaajista 25 %. Aiemmin yhteistyöhön osallistuneista 19 % piti vaikutusmahdollisuuksiaan hyvinä. Aiemmin yhteistyöhön osallistumattomista lähes puolet enemmän (30 % vastaajista) koki vaikutusmahdollisuutensa hyväksi. (Kuvio 20.)

Kohtalasisen hyväksi vaikutusmahdollisuutensa asuinalueensa metsätöiden toteuttamiseen koki 19 % niin kaikista vastaajista, aiemmin yhteistyöhön osallistuneista kuin aiemmin yhteistyöhön osallistumattomistakin. (Kuvio 20.)

Kohtalaisen huonoina vaikutusmahdollisuuksiaan piti 20 % kaikista vastaajista. Näkemykset vaikutusmahdollisuuksista eivät juuri riippuneet mahdollisesta aiemmasta yhteistyöstä, sillä vaikutusmahdollisuutensa kohtalaisen huonoiksi koki aiemmin yhteistyöhön osallistuneista 19 % ja aiemmin yhteistyöhön osallistumattomista 21 %. (Kuvio 20.)

Vaikuttamismahdollisuudet asuinalueensa metsätöiden toteuttamiseen koki huonoksi kaikista vastaajista 36 %. Aiemmin yhteistyöhön osallistuneista vastaajista vaikuttamismahdollisuudet huonoiksi koki 43 % vastaajista, kun aiemmin yhteistyöhön osallistumattomista vain 30 % oli tätä mieltä. Huonoimmiksi vaikutusmahdollisuutensa siis kokivat ne henkilöt, jotka olivat jo aiemmin päässeet osallistumaan metsäasioihin liittyviin päätöksiin. (Kuvio 20.)

KUVIO 20. Vastaajien kokemuksia siitä, kuinka he ovat päässeet vaikuttamaan asuin-alueidensa metsätöiden toteuttamiseen.

8.5.4 Tyytyväisyys yhteistyöhön

Kyselyyn vastanneilta kysyttiin, ovatko he olleet tyytyväisiä yhteistyöhön Tampereen kaupungin metsäammattilaisten kanssa. Kyselylomakkeessa neuvottiin olemaan vastaamatta kysymykseen, mikäli ei aikaisemmin ole lainkaan ollut tekemisissä kaupungin metsäammattilaisten kanssa. Vastaajista 43 kuitenkin vastasi tähän kysymykseen, vaikka aikaisempaa yhteistyökokemusta ei ollut. Tämän vuoksi tuloksia tarkastellaan sekä kaikkien 80 vastanneiden osalta että erikseen aiemmin yhteistyöhön osallistuneiden 37 henkilön ja yhteistyöhön osallistumattomien 43 henkilön osalta.

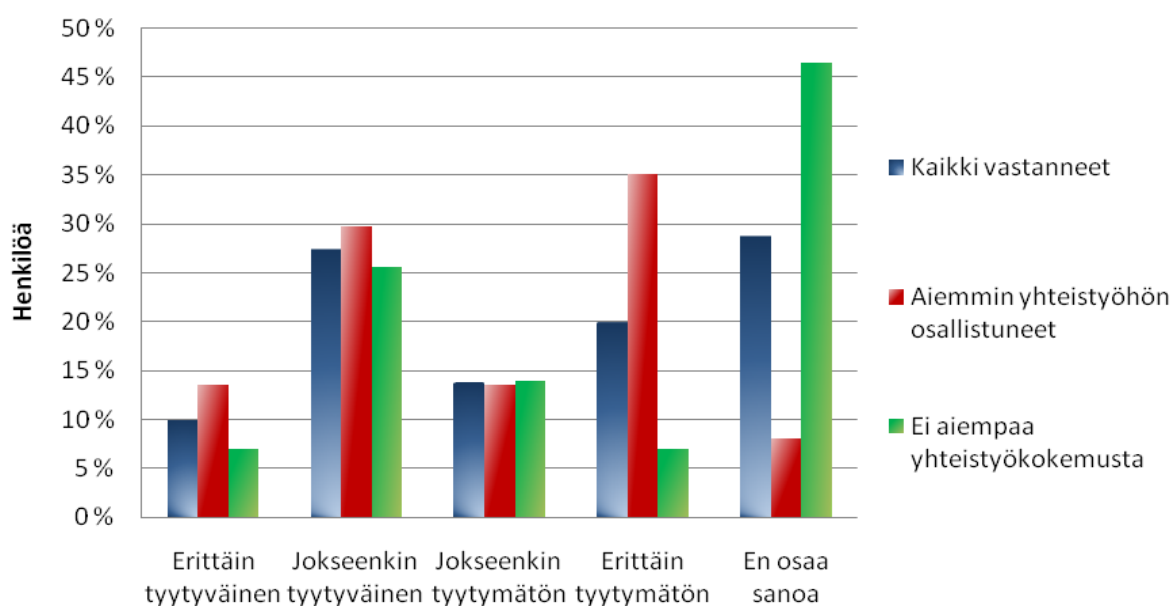
Erittäin tyytyväisiä yhteistyöhön oli 10 % kaikista vastaajista, 14 % aiemmin yhteistyöhön osallistuneista ja 7 % niistä, jotka eivät ole aiemmin tehneet yhteistyötä kaupungin metsäammattilaisten kanssa. Tyytymättömyimpiä yhteistyöhön kaupungin metsäammattilaisten kanssa olivat siis ne henkilöt, joilla ei ole aiempaa yhteistyökokemusta. (Kuvio 21.)

Yhteistyöhön jokseenkin tyytyväisiä oli kaikista vastaajista 28 %. Aiemmin yhteistyöhön osallistuneista 30 % oli jokseenkin tyytyväisiä. Aiemmin yhteistyöhön osallistumattomista 26 % oli jokseenkin tyytyväisiä yhteistyöhön. (Kuvio 21.)

Tyytyväisyys yhteistyöhön kaupungin metsäammattilaisten kanssa ei jokseenkin tyytymättömillä riippunut mahdollisesta aiemmasta yhteistyöstä, sillä jokseenkin tyytymättömiä oli sekä kaikista vastaajista, aiemmin yhteistyöhön osallistuneista että aiemmin yhteistyöhön osallistumattomista 14 %. (Kuvio 21.)

Erittäin tyytymättömiä yhteistyöhön oli 20 % kaikista vastaajista. Aiemmin yhteistyöhön osallistuneista jopa 35 % oli erittäin tyytymättömiä kun vain 7 % aiemmin yhteistyöhön osallistumattomista oli erittäin tyytymättömiä. (Kuvio 21.)

Kaikista vastanneista 29 % ei osannut sanoa tyytyväisyyttään yhteistyöhön kaupungin metsäammattilaisten kanssa. Aiemmin yhteistyöhön osallistuneista vain 8 % ei osannut sanoa mielipidettään asiasta, kun aiemmin yhteistyöhön osallistumattomista jopa 47 % ei osannut sanoa mielipidettään.

KUVIO 21. Tyytyväisyys yhteistyöhön Tampereen kaupungin metsäammattilaisten kanssa.

8.6 Vapaa palaute

Kysymyslomakkeen lopussa vastaajille annettiin mahdollisuus vapaaseen palautteeseen. 97 henkilöä (45 % vastaajista) käytti mahdollisuuden hyväkseen ja kirjoitti vapaan palautteen. Palautteeseen kirjoitettiin metsänhoidollisia toimenpidetoivomuksia ja -ehdotuksia sekä yleisellä tasolla että aluekohtaisesti. Muutamat kirjoittivat näkemyksiään metsistä ilman palautteen antamista tai toiveen esittämistä. Positiivista palautetta annettiin metsien aiemmasta hoidosta sekä kyselyn järjestämisestä. Negatiivista palautetta sai osakseen metsien aiempi hoito tai niiden hoitamatta jättäminen sekä kiinteistötoimen yleinen toiminta metsänhoitoon liittyvissä asioissa. Jotkin palautteista eivät koskeneet lainkaan metsiä tai sivusivat niitä vain nimellisesti. Vapaan palautteen kirjoittaneiden palautteet ovat nähtävissä kokonaisuudessaan liitteessä 6.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Kautta koko kyselyn oli havaittavissa, kuinka ristiriidassa asukkaiden toiveet ja mielipiteet keskenään ovat. Siinä missä yksi toivoo metsäalueen olevan hoidetumpi, toinen toivoo siitä luonnonmukaisempaa. Metsäalueen välittömässä läheisyydessä asuvilla on usein eriävät toiveet metsäalueita virkistykseen ja urheiluun käyttävien henkilöiden kanssa. Metsän läheisyydessä asuvat toivovat pääasiassa puuston harventamista valoisuuden lisäämiseksi tai vaikkapa järvinäkymän saamiseksi. Urheilijoita ja virkistäytyjiä taas harmittaa, jos metsät ovat tuulisia ja metsän tuntua ei ole.

Asukkaiden eriävistä mielipiteistä ja toiveista johtuen kaupungin metsäsuunnittelijoiden ja hoitotoista vastaavien henkilöiden on vaikea olla mieliksi kaikille. Yhtä toteutettuihin metsätöihin tyytyväistä henkilöä kohden kun varmasti löytyy ainakin kaksi töihin tyytymätöntä henkilöä. Metsäammattilaisille tulee toimenpidetoiveita tasaiseen tahtiin, eikä kaikkia voida tai edes halutakaan toteuttaa esimerkiksi rahallisista, ajallisista tai käytännöllisistä syistä.

Tampereen kaupungin metsistä vastaavien henkilöiden tulisikin mielestäni säännöllisesti järjestää vaikkapa keskustelutilaisuuksia, joissa asukkaat pääsisivät kertomaan omat mielipiteensä ja samalla kuulemaan muiden näkemykset samasta asiasta. Tällä tavoin ainakin osa asukkaista saataisiin ymmärtämään, kuinka monelta eri suunnalta metsätyöntekijät saavat toisistaan poikkeavia toiveita samasta työkohteesta. Lisäksi keskustelutilaisuuksissa voitaisiin pyrkiä visualisoimaan metsien käsittelyä ja selvittämään, mitä asukkaat erilaisilla metsien käsittelyyn liittyvillä termeillä ymmärtävät. Toisin sanoen pyrittäisiin selvittämään, haluavatko asukkaat samoja asioita sekä teoriassa että käytännössä.

Tämän opinnäytetyön ja muiden samankaltaisten tutkimusten julkaiseminen sopisi minusta mainiosti yhdeksi tiedotuskanavaksi metsiin liittyvissä asioissa. Näin asukkaat ymmärtäisivät, miten haasteellisesta tehtävästä on kyse, kun yritetään useiden, toisistaan poikkeavien mielipiteiden huomioon ottamiseen suunnittelussa. Asukkaille myös saatettaisiin tietoon, että kaupunki todella tekee yhteistyötä heidän kanssaan. Lisäksi asukkaat saisivat ajankohtaista tietoa siitä, mitä kaupungin metsissä on tekeillä ja minkälaisia mielipiteitä ja toiveita muilla asukkailla on. Myös tiedotusten ja artikkelien julkistaminen lehdissä antaisi informaatiota asukkaille.

Kyselyyn saatiin vastauksia odotettua enemmän. Vastauksia odotettiin saatavan niukasti, sillä Tampereella ihmisiä ei ole aikaisemmin saatu kovin hyvin aktivoitua vastaamaan tämän tyyppisiin kyselyihin. Vastausten korkeahkoon määrään vaikutti luultavasti se, että kysely koski läheisesti monien ihmisten henkilökohtaista asuinympäristöä ja sen mahdollisia tulevia muutoksia. Lähimetsät ovat lisäksi myös niistä hieman kauempana asuvillekin tärkeitä ulkoilu- ja virkistätymiskohteita, jonka vuoksi niissä tapahtuvista asioista ollaan kiinnostuneita. Uskoisin myös, että tiedotuksen ja levityksen hyvä laatu on vaikuttanut saatujen vastausten määrään.

Tiedotuskanavista etenkin Tampereen kaupungin internet-sivut sekä lehdet olivat tehokkaita, mutta myös muut käytetyt kanavat osoittautuivat varsin hyödyllisiksi. Ainoastaan ulkoilumajojen ilmoitustaulut vaikuttaisivat olevan hyödyttömiä informaatiolähteitä. Kun tulevaisuudessa järjestetään vastaavanlaisia kyselytutkimuksia, on tiedotuksessa siis syytä panostaa lähes kaikkiin tässäkin kyselyssä käytettyihin tiedotuskanaviin.

Kyselyn jakelussa tehokkaimmaksi menetelmäksi osoittautui kyselyjen suora jakelu kotitalouksien postilaatikoihin. Tätä menetelmää on siis syytä jatkossakin käyttää hyödyksi tämän tyyppisiä kyselytutkimuksia järjestettäessä. Myös internetin e-lomake keräsi hyvin vastauksia. Kirjastoihin ja Frenckellin toimipisteeseen jätetyt kyselylomakkeet eivät puolestaan olleet tehokas menettely jakelussa. Näin ollen pitäisinkin tulevaisuudessa kyselyjä järjestettäessä tärkeämpänä panostaa muihin jakelumenetelmiin ja jättää kirjastolevityksen mahdollisesti kokonaan pois.

Kyselyn vastausprosentti ei Länsi-Tampereen asukaslukuun suhteutettuna ole kovin suuri. Kyselyyn saatiin kuitenkin vastauksia odotuksiltaan erilaisilta metsien käyttäjiltä, jotka eroavat toisistaan esimerkiksi kotikaupunginosansa, ikänsä, metsänkäyttösydensä ja arvomaailmansa kautta. Tämän vuoksi uskoisin, että kyselystä saadut tulokset ovat uskottavuudeltaan melko hyvät.

On kuitenkin muutamia asioita, jotka tekisin toisin, jos uusisin tutkimuksen. Ensinnäkin lisäisin kyselylomakkeeseen kysymyksen siitä, asuuko vastaaja metsän reunassa. Tämä voisi tuoda lisää arvokasta tietoa siitä, kuinka metsien reunassa asuvien ja kauempaa metsiin tulevien mielipiteet ja metsiin kohdistuvat toimenpidetoiveet eroavat toisistaan. Toiseksi kyselylomaketta laadittaessa oli vielä epäselvää jaetaanko kyselyitä lainkaan postilaatikkoon. Tämän vuoksi kysymykseen, jossa tiedusteltiin mistä vastaaja oli saa-

nut tietää kyselystä, ei laitettu lainkaan vaihtoehtoa ”postitettiin kotiin”. Tämä puute ei kuitenkaan aiheuttanut itse kyselylle haittaa, vaan lisäsi lähinnä työmäärää kysymysten analysointivaiheessa.

Kolmas muutos, jonka kyselylomakkeeseen tekisin, olisi kohdan lisääminen, johon vastaajat voisivat halutessaan jättää yhteystietonsa. Näin heille voitaisiin vastata henkilökohtaisesti kysymyksiin tai muihin kyselyssä esiin tulleisiin ihmetyksen aiheisiin ja palautteisiin. Tämän lisäksi yhteystiedot jättäneille voitaisiin lähettää vaikkapa tämän opinnäytetyön osio, johon tulokset on koottu. Ylipäättänsä olisi ollut mahdollista ilmoittaa kyselylomakkeen yhteydessä, missä ja milloin valmiit tulokset olisivat olleet luettavissa. Tähän tarkoitukseen voisivat soveltua esimerkiksi Tampereen kaupungin internet-sivut. Tämä siksi, että uskoisin monien kyselyyn vastanneiden olevan kiinnostuneita näkemään kyselystä saadut tulokset.

Tutkimuksen eri vaiheissa tuli ilmi myös seikkoja, jotka ovat voineet vaikuttaa tutkimuksen tuloksiin. Ensinnäkin kyselyjen postittaminen kotitalouksiin on hieman vaikuttanut kyselyyn vastanneiden asumismuodon jakautumiseen. Koska kyselyitä ei jaettu lainkaan kerrostaloihin, oli kerrostaloissa asuvien määrä kaikista kyselyyn vastanneista vähäisin. Kerrostaloissa asuvien osuus kaikista vastaajista nousi silloin kun postituksesta saatuja vastauksia ei otettu lainkaan huomioon, mutta toisaalta tässäkin tapauksessa heidän osuutensa oli kuitenkin vähäisin. Näin ollen voidaan todeta, että vastaajien asumismuodon osalta kyselyiden kotitalouksiin postitus vaikutti tutkimuksen tuloksiin, muttei vääristänyt niitä.

Toiseksi tutkimuksen tuloksiin on saattanut vaikuttaa se, että vaikka kyselylomake oli sekä paperisena versiona että e-lomakkeena sisällöltään täysin samanlainen, niin sen täyttämässä oli yksi eroavaisuus. Paperilomakkeen täyttäneet saattoivat jättää vastamatta mihin kysymykseen tahansa, mutta e-lomake versiossa oli useita kysymyksiä joihin oli vastattava jotain päästäkseen jatkamaan kyselyssä eteenpäin. Kysely ei siis tällä tavoin ole ollut täysin samanlainen kullekin vastaajalle.

Kyselyn täyttöeroavaisuuksien vuoksi esille nousi siis seikka, joka mahdollisesti on vaikuttanut tutkimuksen tuloksiin. Jos nyt tekisin kyselylomakkeen uudestaan, laittaisin sen muutamia kysymyksiä vaihtoehtoon ”en ole käynyt kyseisellä metsäalueella”. Tämä siksi, että vaihtoehto ”en osaa sanoa” oli e-lomakkeella vastanneille nyt ainoa vaih-

toehto, jos he eivät olleet käyneet metsäalueella eivätkä siksi osanneet kertoa mielipidettänsä asiasta. Nyt siis kysymykset analysoitiin siten, että vastaamatta jättäminen ja vaihtoehto ”en osaa sanoa” niputettiin samaan pakettiin.

Kaikista kyselylomakkeen pienistä puutteista huolimatta koen työn kuitenkin onnistuneen hyvin. Kyselylomake palveli hyvin tarkoitustaan, sillä vastaajilta saatiin kerätyksi oleelliset vastaukset ilman, että mitään kovin tärkeää olisi jäänyt puuttumaan. Vastauksia saatiin haluttu määrä, ellei enemmänkin. Työn aikataulutusta meni suunnitellusti ja yhteistyö tutkimuksen tilaajan, Annen Tuomisen kanssa toimi hyvin. Työn varsinaista onnistumista mittaa kuitenkin loppujen lopuksi valmis metsäsuunnitelma, jonka laatiminen ei sisälly tähän tutkimukseen. Riippuu siis metsäsuunnitelman laadinnasta, kuinka paljon asukkaiden toiveita tullaan huomioimaan vai huomioidaanko niitä lainkaan.

Metsäsuunnitelman suunnittelijan kanssa tullaan käymään läpi ne asiat ja asukkaiden toiveet, jotka ovat kyselyn tuloksissa korostuneet. Näin metsänhoidon painopisteet eri metsäalueilla saadaan selville. Raportti myös luovutetaan kokonaisuudessaan suunnittelijalle ennen suunnittelutyön aloittamista. Suunnittelijan tulee perehtyä raporttiin ja ottaa raportissa esille nousseet asiat huomioon suunnittelun yhteydessä. Kaupungin metsäsuunnittelija Anne Tuominen käy kyselyn avoimissa kysymyksissä ja vapaassa palautteessa esitetyt toiveet ja mielipiteet erikseen läpi ja päättää, mitkä toimenpideehdotuksista ovat toteutettavissa.

Uskon kyselytutkimuksen olleen paras vaihtoehto tämän tyyppiseen informaation tarpeeseen. Toinen pätevä vaihtoehto tai rinnakkaismenetelmä olisi voinut olla keskustelutilaisuuksien järjestäminen. Tällainen työ olisi kuitenkin ollut liian suuri tehtäväksi yhden ihmisen ja yhden opinnäytetyön puitteissa. Tulevaisuudessa samankaltaisissa tapauksissa uskoisin kyselytutkimuksen olevan edelleen varteen otettava vaihtoehto keskustelutilaisuuksien, asukastapaamisten ja vaikkapa laadullisten tutkimusten ohella.

Työn tavoitteena oli selvittää Länsi-Tampereen asukkaiden mielipiteitä ja toiveita koskien alueen metsien tilaa ja hoitoa. Tavoite saavutettiin, sillä kyselylomakkeen laatiminen onnistui siten, että asukkaiden oleellisia mielipiteitä ja toiveita saatiin selville. Lisäksi asukasmielipiteitä toivottiin saavan mahdollisimman runsaasti ja monipuolisesti koko tutkimusalueelta. Myös nämä tavoitteet toteutuivat, sillä vastausten määrään oltiin tyytyväisiä ja vastauksia saatiin koko tutkimusalueen laajuudelta. Vaikka jotkin asuin-

alueet olivat vastaajien keskuudessa paremmin edustettuina, vastauksia tuli silti eri puolilta Länsi-Tamperetta, lähes kaikilta asuinalueilta.

LÄHTEET

Asikainen, Eveliina. 2008. Osallistuminen metsäsuunnittelussa. Luento. Tampereen ammattikorkeakoulu. Tampere.

Granholm, Tommi 2002: Tiedote/kutsu maastokatselmukseen. Aukkaiden postilaatikoihin jaettu kutsu maastokatselmukseen. Tampereen kaupunki, kiinteistötoimi.

Granholm, Tommi 2004a: Asukasyhteistyö kaupungin metsien hoidossa. Metsäseminaari Kehräsaarella syksyllä 2004.

Granholm, Tommi 2004b: Tiedote/kutsu maastokatselmukseen. Aukkaiden postilaatikoihin jaettu kutsu maastokatselmukseen. Tampereen kaupunki, kiinteistötoimi.

Granholm, Tommi 2004c: Tiedote. Aukkaiden postilaatikoihin jaettu tiedote metsätöistä. Tampereen kaupunki, kiinteistötoimi.

Hytönen, Leena. 2000. Osallistamismenettelmät metsätalouden päätöksenteossa. Metsätieteen aikakauskirja 3/2000: 443–456.

Kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvitys. 2008. Tampereen kaupunki – suunnittelupalvelut. Esa Print Oy.

Kaupungin metsien työkohteita v. 2005. Julkaisematon yhteenveto kaupungin metsien työkohteista. Tampereen kaupunki, yhdyskuntapalvelut.

Kaupungin metsähoidon työohjelma vuodelle 2006. Julkaisematon yhteenveto kaupungin metsien työkohteista. Tampereen kaupunki, yhdyskuntapalvelut.

Metsähallitus, 2007. Osallistavan suunnittelun kokemuksia Metsähallituksessa. Luettu 12.5.2011.

<http://www.slidefinder.net/H/hiltunen/hiltunen/9944112> 2007.

Tampereen kaupunki. Päivitetty 11.04.2011. Luettu 03.05.2011.

<http://www.tampere.fi/tampereinfo/sanoinjakuvin.html>.

Tuominen, Anne 2002: Tiedote. Aukkaiden postilaatikoihin jaettu tiedote metsätöistä. Tampereen kaupunki, kiinteistötoimi.

Tuominen, Anne 2004a: Ikuri–Tesoma-alueen asukasyhteistyö. Maisematyölupahakemuksen liite.

Tuominen, Anne 2004b: Tiedote/kutsu maastokävelyyn. Aukkaiden postilaatikoihin jaettu kutsu maastokävelyyn. Tampereen kaupunki, kiinteistötoimi.

Tuominen, Anne 2005a: Tiedote/kutsu maastokävelyyn. Aukkaiden postilaatikoihin jaettu kutsu maastokävelyyn. Tampereen kaupunki, kiinteistötoimi.

Tuominen, Anne 2005b: Kalkussa järjestetään maastokävelyitä. Lehistötiedote. Tampereen kaupunki, kiinteistötoimi.

Tuominen, Anne 2005c: Kalkun asukasyhteistyö. Maisematyölupahakemuksen liite.

Tuominen, Anne 2007a: Tiedote. Asukkaiden postilaatikoihin jaettu tiedote maastokävelyistä. Tampereen kaupunki, kiinteistötoimi.

Tuominen, Anne 2007b: Kalkunvuoren metsätyöt. Maisematyölupahakemuksen liite.

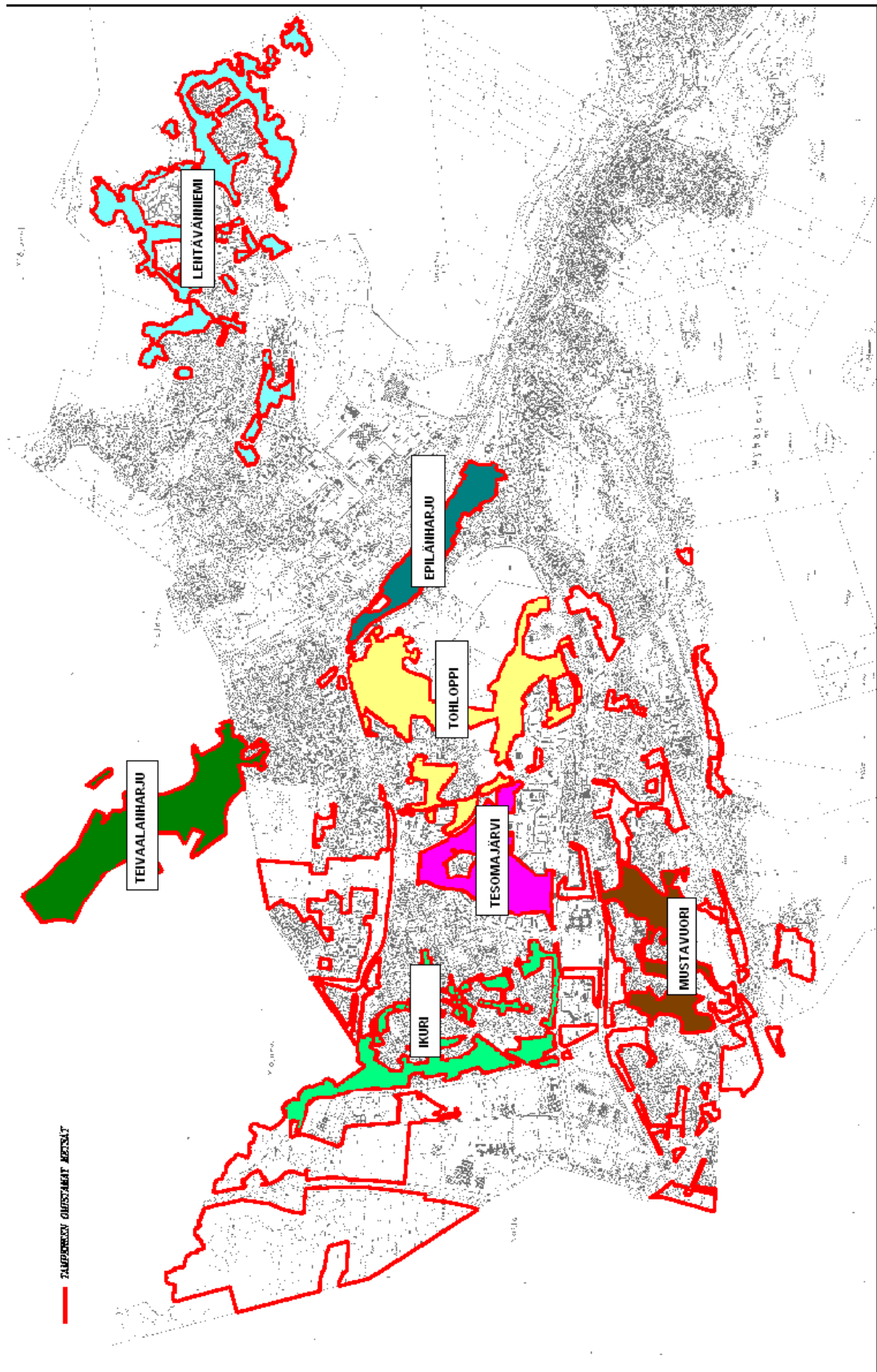
Tuominen, Anne 2008: Tampereen metsät. Julkaisussa Anttonen, Kaisu, Laihosalo, Katri & Leino, Helena 2008. Kaupunki kasvaa, miten käy ympäristön? 87–95. Suomen kuntaliitto. Kuntatalon paino, Helsinki.

Tuominen, Anne 2009: Tampereen kaupungin metsien hoidon toimintamalli 2009–2020. Tampereen kaupunki, kiinteistötoimi.

Viheralueiden hoitoluokitus. Viherympäristöliitto ry julkaisu 36. 2007. Kauhavan kirjapaino.

LIITTEET

LIITE 1

ASUKASMIELIPITEIDEN SELVITTÄMINEN LÄNSI-TAMPEREEN METSÄSUUNNITTELUN TUEKSI

Tampereen kaupungin järjestämä kysely Länsi-Tampereen asukkaille. Kyselyn tarkoituksena on selvittää asukkaiden mielipiteitä ja toiveita koskien Länsi-Tampereen metsäalueita ja niiden hoitoa. Vastauksia hyödynnetään alueen metsäsuunnitelman päivitystä tehtäessä.

A. TAUSTATIEDOT

1. Ikä _____

2. Sukupuoli (1) Nainen (2) Mies

3. Asumismuoto (1) Kerrostalo (2) Rivitalo/paritalo (3) Omakotitalo

4. Kuinka monta vuotta olette asuneet Länsi-Tampereella?

(1) alle 2 vuotta (2) 2-5 vuotta (3) 5-10 vuotta (4) Yli 10 vuotta

5. Missä kaupunginosassa asutte? _____

B. METSÄALUEIDEN KÄYTTÖ

6. Kuinka usein käytätte Länsi-Tampereen metsiä? Valitse sopivin vaihtoehto.

(1) Päivittäin (2) 4-6 kertaa viikossa (3) 2-3 kertaa viikossa
(4) Kerran viikossa (5) Pari kertaa kuukaudessa (6) Harvemmin

(jatkuu)

7. Mikä on käyntisi päätarkoitus? Valitse sopivin vaihtoehto.

- (1) Kuntoilu (2) Virkistäytyminen/ulkoilu (3) Lemmikin ulkoiluttaminen
 (4) Läpikulku (5) Marjastus/sienestys
 (6) Muu, mikä? _____

8. Mitä Länsi-Tampereella sijaitsevaa metsäaluetta käytätte eniten?*Valitse sopivin vaihtoehto.*

- (1) Epilänharju (2) Ikuri (3) Lentävänniemi
 (4) Mustavuori (5) Teivaalanharju (6) Tesomajärvi
 (7) Tohloppi

9. Mikä eniten käyttämässänne metsäalueessa on Teille tärkeintä?*Valitse sopivin vaihtoehto.*

- (1) Kaunis maisema (2) Metsän tuntu (3) Tilan ja vapauden tuntu
 (4) Rauha ja hiljaisuus (5) Metsäalueen sijainti (6) Liikuntamahdollisuudet
 (7) Luonnon monimuotoisuus (8) Kulttuuri ja historia
 (9) Muu, mikä? _____

10. Millainen on mielestänne Länsi-Tampereen metsäalueiden yleisvaikutelma?*Valitse kustakin kohdasta yksi tai useampi vaihtoehto.*

	Viihtyisä	Pusikoitunut	Hyvin hoidettu	Yli-hoidettu	Valoisa	Synkkä	Turvallinen	En osaa sanoa
Epilänharju	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Ikuri	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Lentävänniemi	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Mustavuori	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Teivaalanharju	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Tesomajärvi	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Tohloppi	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)

(jatkuu)

C. METSÄALUEIDEN HOITOTOIMENPITEET

11. Kuinka hyvin seuraavat metsänhoitotoimenpiteet sopivat mielestänne ulkoilu-metsiin? Valitse kustakin kohdasta sopivin vaihtoehto.

	Hyvin	Kohtalaisen hyvin	Kohtalaisen huonosti	Huonosti	En osaa sanoa
Metsien hoito harvennushakkuin (tiheää puustoa harvennetaan)	4	3	2	1	0
Huonokuntoisten metsien uudistaminen pienin vaiheittaisin aukkohakkuin (n. 20 – 40 m aukot)	4	3	2	1	0
Huonokuntoisten metsien uudistaminen avohakkuin (kaikki puut poistetaan kerralla)	4	3	2	1	0
Metsien luonnontilaiseksi jättäminen (metsiä ei hoideta)	4	3	2	1	0
Pensaskerroksen raivaus (metsien pensaskerros poistetaan joko kokonaan tai osittain)	4	3	2	1	0
Puuston poisto joiltakin alueilta näköalojen avaamiseksi (esim. järvelle)	4	3	2	1	0
Lahojen ja kuolleiden puiden jättäminen metsään	4	3	2	1	0

12. Onko Länsi-Tampereella sellaisia metsäalueita, joissa mielestänne tulisi tehdä jokin metsänhoitotoimenpide? Kerro missä ja mikä hoitotoimenpide tulisi tehdä.

---

13. Oletteko tyytyväinen tapaan, jolla Länsi-Tampereen metsäalueet on hoidettu? Valitse kustakin kohdasta sopivin vaihtoehto.

	Erittäin tyytyväinen	Jokseenkin tyytyväinen	Jokseenkin tyytymätön	Erittäin tyytymätön	En osaa sanoa	Miksi?
Epilänharju	4	3	2	1	0	
Ikuri	4	3	2	1	0	
Lentävänniemi	4	3	2	1	0	
Mustavuori	4	3	2	1	0	
Teivaalanharju	4	3	2	1	0	
Tesomajärvi	4	3	2	1	0	
Tohloppi	4	3	2	1	0	

(jatkuu)

Tähän voitte tarvittaessa jatkaa ”miksi?”

---

14. Millaisien toivoisitte Länsi-Tampereen metsäalueiden tulevaisuudessa olevan?

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.

	Valoisampi	Metsäisempi	Puustoltaan monipuolisempi	Luonnon- mukaisempi	En osaa sanoa
Epilänharju	1	2	3	4	5
Ikuri	1	2	3	4	5
Lentävänniemi	1	2	3	4	5
Mustavuori	1	2	3	4	5
Teivaalanharju	1	2	3	4	5
Tesomajärvi	1	2	3	4	5
Tohloppi	1	2	3	4	5

15. Onko Länsi-Tampereella sellaisia metsäalueita, joissa ei mielestänne tulisi lainkaan tehdä metsänhoitotoimenpiteitä? Kerro missä ja miksi hoitotoimenpiteitä ei tulisi tehdä.

(jatkuu)

D. OSALLISTUMINEN

16. Mitä kautta saitte tietää kyselystä? *Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.*

- (1) Kirjastosta (2) Lehestä (3) Alvarista
(4) Omakotiyhdistyksestä (5) Ilmoitustaululta
(6) Tampereen kaupungin www-sivuilta (7) Tuttavalta
(8) Muualta, mistä? _____

17. Oletteko aiemmin osallistuneet Länsi-Tampereen metsäalueiden hoitoa koskevaan kyselyyn, tiedotustilaisuuteen tai vastaavaan?

- (1) Olen (2) En ole

Jos vastasitte kysymykseen 17. ”en ole”, voitte siirtyä suoraan osioon E, ”Vapaa palautte”.

18. Miten koitte päässeenne osallistumisellanne vaikuttamaan alueenne metsätöiden toteuttamiseen? *Valitse sopivin vaihtoehto.*

- (4) Hyvin (3) Kohtalaisen hyvin (2) Kohtalaisen huonosti (1) Huonosti

19. Oletteko olleet tyytyväisiä yhteistyöhön Tampereen kaupungin metsäammattilaisten kanssa? *Valitse sopivin vaihtoehto.*

- (4) Erittäin tyytyväinen (3) Jokseenkin tyytyväinen (2) Jokseenkin tyytymätön
(1) Erittäin tyytymätön (0) En osaa sanoa

Tähän voitte kirjoittaa vapaasti palautetta ja toiveita koskien Länsi-Tampereen metsien hoitoa.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

KIITOS VASTAUKSISTANNE!

Kysymys nro 12: Onko Länsi-Tampereella sellaisia metsäalueita, joissa mielestänne tulisi tehdä jokin metsänhoitotoimenpide?

- Ei ole.
- Ei ole enää luonnonvaraisia metsiä, on vain surkeita pusikoita.
- Epilänharju enemmän virkistys + kuntoilu.
- Epilänharjuun näköalahakkuu.
- Epilänharju ja Teivaalanharju.
- Epilänharju on ainakin risuharjun kohdalla osittain pahasti pensistynyt, joten harvennusta kaivataan. Puut voi jättää paikoilleen.
- Epilänharjun rakentaminen. On pieni käyttö nykyisin. esim. ammattikoulu. Reuharin rannat pitäisi rakentaa!
- Halkoniemen seutu kokonaisuudessaan. Pajukkoa ja aluskasvillisuutta pois, harvennusta ja siistimistä.
- Halkoniemen seutu törkeän epäsiisti.
- Halkoniemen seutu törkeän huonosti hoidettu.
- Harventaa Lentävänniemen kärkeä, kuusikkoa pois tai harvennus.
- Haukiluoman omakotitaloalueelta linja-auton päätepysäkille sähkölinjojen aluset tulisi raivata, harventaa lehtipuita, kaataa lahoavia isoja puita ennen kuin ne kaatuilevat esim. kävelyteille. Näin on käynyt Haukiluomassa.
- Ikuri, "Oravapuisto", jätetty melkoisen vaikeakulkuseksi, risukasoja jne.
- Ikurin luonnontilaiseen metsään kevyt raivaus, jotta aluetta voisi käyttää virkistystarkoitukseen. Luonnontilaiset metsäalat eivät mielestäni ole hyvä ratkaisu asutuksen keskellä.
- Jänissaarenkadun päästä rantaa pitkin lähtevän ulkoilureitin alkupäästä voisi harventaa tiheää kuusikkoa.
- Kalkku-Myllypuron natura-alue tarvitsee nimenomaan puuston harvennusta ja pensaiden raivausta sekä lahojen ja kuolleiden puitten pois viemistä. Huonokuntoiset puut ovat turvallisuusriski alueen polkuja käyttäville sekä alueen rajalla sijaitseville taloille, varsinkin myrskyjen yhteydessä isoja karahkoja sataa pihaan sekä puita kaatuilee miten sattuu. Alueen maisema-arvo on romahtanut, se näyttää pimeältä ja pusikoituneelta, ihan ryteiköltä.
- Kivimaanhahteen portaiden viereinen puistikko kaipaa harvennusta. Pois varjostavat kuuset ja pusikot, jotta harjuluontoon kuuluvat koivut pystyvät kasvamaan. Samalla avautuu upea näkymä järvelle! Rahola-Villilän ranta-alueet ovat täynnä kaatuneita puita ja pusikkoa. Upea rantamaisema on peitossa ja rannoilla on vaikeaa ja vaarallista kulkea. Rannat pitäisi ehdottomasti raivata ja siistiä!
- Niemen alueella Vähäniemenkadun varrella lähellä Lentävänniemen koulua sijaitsevaa metsää pitäisi harventaa/siistiä, että sitä voisi paremmin hyödyntää virkistys- ja esim. opetuskäyttöön. Metsää käyttävät paljon esim. päiväkotiryhmät metsäretkiin sekä alakoulun oppilaat. Nyt metsä on liian tiheä "ryteikkö". Myös Nieman uimarannan läheisen ulkoilupolun ympäristö on pusikoitunut ja näkymä järvelle on estynyt. Polun edetessä Lentävänniemeen rantapolun ympäristö on hienosti harvennettu ja ulkoilijoiden suosikkireitti. Toimenpiteenä toivoisin harvennusta ja pensaskerroksen raivausta.
- Kyntäjätien loppupäässä harvennushakkuu molemmin puolin.
- Kyntäjätien/kylväjätien metsäsaarekkeen pienpuuston raivaus ja isojen harvennus. ilta-aurinko ei paista kyntäjäntielle.
- Käräjätörmä 2:n ympäristö.
- Kölikatu 2:n kohdalla rantametsikkö on hoitamaton ja pusikkoinen. Metsikön raivaus ja kauniin järvimaiseman avaus liikuntaväylälle.
- Lamminpään kentän vierustan isot kuuset olisi kaadettava pikimmiten!
- Lentävänniemen / Reuharin alueella jonkin verran pusikoitumista. Lahopuita on muutamia, joissakin ehkä kaatumisvaara.
- Lentävänniemen rantamaisemien jatkeena Niemen rintamiestaloalueella Tapulinkadun polku Näsijärven rantaan ja Lauttakadun polku Näsijärven rantaan välinen hyvin metsittynyt alue kaipaisi raivausta. Alue on suttuinen ja kerää epämääräistä porukkaa. Pari vuotta sitten lapset löysivät sieltä jopa kevätlumien sulaessa ihmisen ruumiin. Tarvitsisi avaruutta, valoisuutta ja pensaskerroksen raivausta jo pelkästään turvallisuuden lisäämiseksi.

(jatkuu)

- Lentävänniemen rantametsikön harvennus (puusto), risukon raivaus Suomen saaren kohdilta - järvelle ei näy. Puut varjostavat asuntoa.
- Lentävänniemen rantapusikoiden raivaus ja siistiminen.
- Lentävänniemen tienvarsi halko sataman ympäristö hirveää risukkoa, kuivia puita.
- Lentävänniemenkadun loppupään (polku Niemen uimarannalle) pusikkojen siivoaminen rantaan porrassalmenkujan kohdalta, sekä Pyhällönpuiston risat puut ja rannan pusikot.
- Lentävänniemessä metsää voisi siistiä roskista yms.
- Lentävänniemessä Pyhällönpuistossa on rikkoutuneita ja kaatuneita sekä pystyyn kuivuneita puita jotka tulisi poistaa. Samoin polun reuna järven puolelta pitäisi siistiä pusikoista.
- Lentävänniemessä siistimistä muiltakin alueilta kuin pormestarin takapihalta!! Venepaikat pusikoituneita alueita - ympäristöllä kulkevat kulkuväylät sekamelskaisia ja puisikoituneita alueita.
- Lentävänniemi – Reuharinniemi alue.
- Ns.rantakävelyreitti ympäri lentävänniemen rantoja. Uskomattoman kaunis järvimaisema tuli saada näkyviin! eli harvennusta ja pusikoiden poistamista. Voisin tähän samaan laittaa rantatien eli paasikiven tien isojen pusikoiden ja pajukoiden ym. Tiheän puuston poistaminen! Avautuisi upeat näköalat tieltä näsijärvelle! Ja se olisi "käyntikortti" tampereelle.
- Lintuviidankadun ja Haukiluoman välinen metsä. Talojen läheisyydestä olisi kaadettava isot varjostavat puut sekä niiden alla kasvava uusi metsä kaipaa harvennusta, jotta taloihin pääsisi aurinkoa myös muulloin kuin keskikesällä.
- Lumivaurioiden aiheuttamien konkeloiden poistaminen.
- Länsi-tampereella ei ole metsiä, ovat mielestäni puistoalueita, hoidetaan kuin puistoja Naturaa lukuunottamatta.
- Läntiseltä kehätieltä tultaessa Kolmenhaarankadun ja Kalkun kehätien tienvarsien metsät ovat pahoin puskittuneet. Hyvin hoidetut tienvarret ovat käyntikortti Kalkuvuoren asuntoalueelle ja luovat viihtyvyyttä.
- Monissa paikoissa hoitotoimenpiteenä pitäisi olla lahoavien ja kaatuneiden puiden paikalleen jättäminen, joka lisäisi lajiston monimuotoisuutta. Liiallista kasvillisuuden poistamista tulisi välttää.
- Mustavuorella runsas polusto, mutta välillä kovasti vesakkoa.
- Mustavuoren metsää pitäisi metsittää. Siellä oli aiemmin isoja upeita kuusia ja metsän isoin ja uljain mäntykin kaadettiin pois. Samaten tuhottii se iso kataja pallolta, talojen rakentamisen aiheuttaman avoimen maaston vuoksi myrsky pääsi esteettä katajan kimppuun.
- Myllypuron alue, harvennuksia ja pusikon raivaamista
- Myllypuron luonnonsuojelualueen puoliksi kaatuneet puut pitäisi kaataa.(vaarallisuuden vuoksi)
- Myllypuron metsä, joka taitaa kyllä olla luonnonsuojelualue, on erittäin puisikoitunut. Eikö sitä voida millään hoitaa, vai annetaanko sen vain olla.
- Myllypuron suojelualue on lähinnä rytöläjä. Sopisi siivota kaatuneet/kaadetut puut pois.
- Niemen uimarantaan johtavan tien varressa on synkkä kuusikko. Pohjakaasvillisuuden perusteella siinä voisi olla kaunis lehto. Sen soisi palautettavan - puolet kuusista kaatoon, niistä puolet lahoamaan paikalleen ja toinen puoli asukkaille polttopuiksi.
- Näköalojen avaaminen järvelle metsissä olevilta kulkureiteiltä.
- Pusikot pois kaikkialta.
- Raivaajantiestä ja Haukiluomantiestä lähtee polku, jonka varrella laho puu. Puu on hyvin lähellä taloyhtiön tonttia. Vaara, että kaatuu paritalon päälle (Oravapuisto)!!!!
- Rakentamista metsäalueille tulisi välttää. Hakkuiden oltava kohtuullisia.
- Rasonhaan rantapolun ja Tohlopin väli läpinäkyväkisi.
- Rasonhaka, vaikka onkin perinнемetsä, on erittäin ikävän näköinen, kun kaikki kaatuneet rungot on sokin sokin. Metsä olisi nautittavampi, jos edes polkujen läheisyys(10m) siivottaisiin rangoista. Eihän metsä ole aiemmin ollut tällainen risumetsä.
- Reuhari: Rakentaa asuntoja. liian paljon luontoa mm. Reuharissa
- Reuharin metsiä on harvennettu liikaa rannan liepeillä asuvien toivomuksista.
- Reuharinniemen metsikkö, Reuharinsaarien ja lenkkipolun välissä metsikkö on pusikoitunut. Metsä olisi myös harvennushakkuiden tarpeessa. Järvelle tulisi avata näköaloja lenkkipolulta.
- Reuharinniemen toivomme pensaskerroksen poistoa ja puuston harvennusta valon ja osittaisten näkymien parantamiseksi.
- Reuharinniemen lenkillä rannan metsän raivausta, näköalaa järvelle. Lentävänniemen alueella on myös paikoin synkkää kuusikkoa.
- Reuharinniemiesä satama-alueen ympäristössä ja kohoniemen alueella metsien hoito harvennushakkuin, puuston poisto järvimaisemien avaamiseksi ja pensaskerroksen poisto.

(jatkuu)

- Reuharinniemiessä tulisi suorittaa Tupakkirullan saaresta koilliseen ja pohjoiseen päin olevien rantapöhekköjen raivaaminen.
- Reuharinniemiessä voisi metsää harventaa jonkin verran enemmän ja raivata tiheää pusikkoa järvinäkymän avautumiseksi.
- Reuharinniemi. Kirjaston puisto. Kivikaaren, kirkon puisto. Niemen ranta.
- Suomensaaren alueella risukon raivaaminen.
- Suomensaaren uimarannan ympäristö kaupalle päin tulisi siistiä. Osa Lentävänniemen metsistä on siistitty osa ei, syyksi on sanottu, ettei tehdä, kun on tullut valituksia.
- Suomensaaren ympäristö polkuineen on täynnä (paju ja koivu) pultsaripusikoita, jolloin rantatalojen raha-arvo laskee järvinäkymien ympäristön pusikoitumisen vuoksi. Ne vievät myös ravinteita ja vettä vanhoilta rannan arvoraimeiköiltä. (+100 -200v. vanhoja) kilpikaarnaa muodostuu.
- Suoniemenkatu - myllypuronkadun välinen osuus
- Teivaalan harjun maisemien avaaminen kaupunkiin päin.
- Tesomajärven alue on hyvin synkkää ja paljon vanhoja puita. Ryteikköä.
- Tesomajärven alue: yleinen "siistiminen".
- Tesomajärven alueelta voisi kaataa vanhoja, isoja kuusia, jotka pimentävät aluetta.
- Tesomajärven idän puoleisen rannan raivaus, harvennus ja alustapuskien raivaus. Järvelle ei näkymää rantatalosta kesäaikaan. (Puusto "kaljakeijujen" hyvä suoja!!)
- Tesomajärven metsiä tulisi harventaa.
- Tesomajärven rantapolun ja järven välistä vesakkoa tulee raivata pois jotta tuuli pääsee puhaltaman. Nyt vesijätöltä nousee hyttysiä kiusaamaan uimarannan käyttäjiä. Myös näköala järvelle paranee rantapolulta.
- Tesomajärven ympäristön aluskasvillisuuden raivaus. Vesakoista tulee hyttysiä ja näköala järvelle rantapolulta on huono.
- Tesomajärven ympäristössä vaarallisen heikkoja puita nojailee toisiinsa aiheuttaen vaaroja kaatuessaan. Järvinäköala olisi suotava.
- Tesoman metsiköt ja välialue käräjätörmän ja Tohlopin välillä. Puiden hakkuuta ja vesojen karsimista.
- Tesomankatu - Virontörmäntäkatu alue on vuosiksi jätetty harventamatta ja hoitamatta. Kaatuneet puut pois, risukot pois ja harvennushakkuuta.
- Tesomajärven ympäristöstä pusikoiden vähentäminen.
- Tohloppi: Osittaista harvennushakkuuta Tohlopissa. Yleisesti suosisin mieluiten havukasvillisuutta. Raitoja ja muuta pajua harventaisin pois.
- Tohlopin järven kävelyteiden läheltä pitäisi kaataa lahot, vaaralliset isot puut.
- Tohlopin metsän Kohmankaaren puoleisessa päässä tulisi vähän raivata polkujen päälle kaatuneita ja lumesta taipuneita puita. Osa niistä on vaarallisesti polun päällä ja hankaloittaa poluilla kulkemista.
- Tohlopin metsät liian tiheitä. Mäntyjen latvat kiinni toisissaan, puut kallistelevat väistääkseen toisiaan. Kuten kyselyn kohdassa 1. Tarvitaan harvennushakkuuta
- Tohlopin rantojen harvennus ja putsaus.
- Tohlopissa liian tiheää, hoitamatonta.
- Tohlopissa Pyydyspohjankadun uimarannan takana olevaa pusikkoa voisi harventaa rankalla kädellä ja joitakin puita uimarannalta voisi kaataa jotta aurinko paistaisi myös iltapäivällä.
- Tohlopissa uuden omakotitaloalueen vieressä, Lillukkakujan ja Juolukkakujan päässä on metsää/pusikkoa joka on niin tiheään kasvanut, että sekaan ei mahdu ja tämä alue on aina myös ihan märkä tai tulvii, eli jonkinlainen ojitus voisi olla myös hyvä juttu.
- tohloppi, tesomajärvi ja ikuri tarvitsevat harvennusta ja siistimistä
- Tohlopissa tv2 luona Tohlopin ranta pitäisi raivata pusikoista.
- Toivon, että Haukiluomantien alkupäästä harvennetaan hiukan niin, että tonteille pääsee valoa. Haukiluomantien ja Myllypuronkadun väliin jäävä metsä pitäisi jättää nykyiselleen, luonnolliset polut, ei uusia kävelyteitä. Yleensäkin rumat roskaa keräävät pusikot pitäisi poistaa Ikurin metsistä.
- Kaikki tulisi jättää luonnontilaiseksi.
- Tulisi säilyttää osa metsänä, luontona, eikä joka paikkaan rakentaa asutusta.
- Tietysti toivon edelleen muutamien varjostavien puiden kaatoa kotimme / tonttimme rajaavasta metsäalueesta.
- UPM-Kymmene, Raflatac-tontin metsä olisi syytä harventaa ja raivata pensaikkoja.
- Valtavat kuusikot sekametsiksi.
- Yleisesti ranta-alueet, pusikot, näköalat!
- Rantatien edestä järvinäkymä esiin.
- Rantojen tulisi olla ilmavia ja aukeita, että maisemasta voi nauttia ja liikkua turvallisesti.

Kysymys nro 13. Oletteko tyytyväisiä tapaan, jolla Länsi-Tampereen metsäalueet on hoidettu? Miksi?

Epilänharju

Erittäin tyytyväinen

- Suojeltu harju. Soraseulan alue korjattu ja istutettu uudelleen.
- Metsä on luonnollinen, mutta hyvässä kunnossa.
- Luonnontilaa lähellä.

Jokseenkin tyytyväinen

- Meteli lisääntyi, kun satumainen metsä harvennettiin. Ennen oli hiljaisuutta komeissa maisemissa.
- Pusikoituneita, synkkiä pöheikköjä!
- Ei ole hakattu.

Jokseenkin tyytymätön

- Tulisi rakentaa! Rakentaminen yhdistäisi Epilän – Lielahden.
- Luonnon monimuotoisuutta ei vaalita tarpeeksi.
- Liian tiheä.

Ikuri

Erittäin tyytyväinen

- Myllypuron lehto on Länsi-Tampereen helmi.

Jokseenkin tyytyväinen

- Pusikkojen perkaamista olisi varsinkin järvien ranta-alueilla.
- Luonnontilainen eli monimuotoinen on aina paras.
- Hyvässä kunnossa, mutta saarekkeet pieniä.
- Eri ikäistä puustoa on sopivasti.

Jokseenkin tyytymätön

- Ylihoidettu pilalle.
- Pusikot pois.
- Pusikot.
- Pusikoitunut.
- Pusikoituneita, synkkiä pöheikköjä!
- Pilattu rakentamisella.
- Osittain kulunutta.
- Onko sitä metsää enää, lähinnä vain taloja siellä, missä ennen oli mukavaa metsää.
- Metsät kaadettu asutuksen tieltä

Erittäin tyytymätön

- Paras ulkoilumetsä on kutistettu asutuksen vuoksi. Pusikoituneista metsistä ei ole virkistykseen. Metsissä saisi olla luonnonpolkuja, kävelyteitä on jo tarpeeksi.
- Myllypuron luonto paremmin esille.
- Aivan liikaa rakennettu.

Lentävänniemi

Erittäin tyytyväinen

- Puustoa suojana, kuitenkin siistiä!
- Metsä ja järvi yhtyvät kauniisti.
- Hevosella!

Jokseenkin tyytyväinen

- Yritystä on!
- Voisi jättää luonnontilaisemmaksikin (lahopuuta jne).
- Reuharinniemi on hyvin hoidettu

(jatkuu)

- Reuharin alueen metsät on hoidettu hyvin ja erityisen kiitollinen ja yllätynyt hevosvoimin tehdystä hoitotyöstä.
- Rantoja raivattiin pari vuotta sitten, mutta pusikko kasvaa nopeasti takaisin.
- Ranta-alueita on osittain siistitty, harvennus, pusikoiden poisto.
- Pyhällön puisto tuhottu aukeaksi ja eipä ole kehumista aukeasta tulipuistosta Näsijärven rannalla, joka kiertää Lentävässä niemessä ympäri. Suomensaaren ympäristö tuhottu.
- Metsät ovat täynnä muovi- ym. roskaa. Keväisin käytävät ovat koiranpaskasta käyttökelvottomassa kunnossa.
- Metsänhoidolliset ja kasvuhakuiset hoito-operaatiot. Myös talousmetsähoidolliset pitäisi tehdä. Risu ja halki savotta!
- Metsä joutuu koville Niemen ranta-alueen rakentamisen myötä.
- Metsiä on harvenneltu, ei ole annettu kasvaa umpeen. On otettu huomioon maisemat ja virkistys.
- Luonnonmukaisuus säilytetty.
- Ajoittaista talvihuolenpitoa kävelyteille.

Jokseenkin tyytymätön

- Ulkoilureitin puustoa on jätetty ja poistettu epätasaisesti. Taloyhtiömme takametsät kaipaavat hoitoa ja asutuksen huomioimista. Toivomme näköalojen avautumista järvelle ja takapihan metsän karsimista, sillä puut ovat korkeita ja lähellä taloja, ne myös varjostavat liikaa.
- Ulkoilijoiden tarpeita ei ole riittävästi huomioitu. Kuka haluaa rämpiä liian tiheässä ja synkässä metsässä?
- Reuharinniemen metsien aluskasvillisuus poistettiin liiaksi ja metsän tuntu katosi sekä järveltä tuleva hyttävä tuuli tuntuu ulkoilureitillä enemmän.
- Reuharin alueella hoitamattomia alueita.
- Puuston monimuotoisuutta ei ole otettu huomioon tarpeeksi
- Pusikot pois rannoilta.
- Pusikkoa!
- Puita kaadettu liikaa. järveltä pääsee tuuli tulemaan suoraan taloille, koska puusto välissä liian harva. Eikä enää metsän tuntua, joissa lasten mukava leikkiä.
- Paikoin liikaa hakattu
- Osittain pusikoituneita rantoja.
- Näyttää ainakin hoitamattomalta.
- Liikaa hakkuuta.
- Lentävänniemenkadun loppupässää rantapusikot pitäisi poistaa. Olen useasti pyytänyt sitä siistittäväksi. Enää ei riitä, että sanotaan, että ne kasvavat uudestaan.
- Kävelyreitti Suomensaari- Reuharinniemi on pääosin kauniisti hoidettu, paitsi ed. mainittu ryteikkö. Paikoitellen löytyy myös synkkää kuusikkoa.
- Ks.vapaa palaute
- Kaatuneiden puiden kannot jätetty pitkinä pystyyn. Hakkuupuut jätetty korjaamatta, tekee epäsiistin vaikutelman.
- Hoito on kohdistunut vain reuharinniemen maastoon!
- Alueen hoito keskittyy tietyille alueille, kokonaisvaltainen ja tasavertainen luonnonhoito olisi demokraattinen ja kaikkia koskeva, oikeamuotoinen palvelu!! Puistot tulisi olla kuten puistojen määritelmään kuuluu, puun etäisyyskseen ja pensastoineen.

Erittäin tyytymätön

- Ylihoidettu pilalle.
- Reuharinniemen metsien hoidon mallia voisi hakea Suomensaaren puolelta, jossa "pormestariimme" asunnon ympäristön metsäalue on hoidettu esimerkillisesti.
- Reuharinniemen kohdalla ei tehty harventamista, vaikka muualla Reuharinniemen alueella tehtiin.
- Kts. kysymys nro.12.
- Joitakin alueita on hoidettu, joitakin ei. MIKSI
- Hoitamatta. voitte itse katsoa kuinka rumat alueet on eikä niihin saa kukaan yksityinen puuttuu trella. (muualla kyllä, katsokaa tv:n lähiö-ohjelmaa.)
- Epäsiisti.
- Ei tehty mitään.

(jatkuu)

Mustavuori

Erittäin tyytyväinen

- Vaikka paljon uudisrakennusta, niin siltikin saatu kuntoilualuetta. tosin maasto kuulemma huonontunut kun talot vallannut polut.

Jokseenkin tyytymätön

- Synkkiä alueita.
- Asutus liian tiheää, metsän tuntu on mennyt.
- Pusikoituneita, synkkiä pöheikköjä!
- Luonto on tuhottu liialla rakentamisella.
- Hakkuita on tehty varsin paljon ja asutus on ajanut metsän ahtaalle.
- Pilattu rakentamisella.
- Liian tiheä.
- Natura on rämettynyt.
- Mikä metsä?? kaikki metsät ja ulkoilualueet on hakattu asutusten tieltä.
- Talviajan ladut tuhottu liialla rakentamisella.

Erittäin tyytymätön

- Alue täysin pilattu liian ahtaalla rakentamisella. Kerrostalot olisi pitänyt rakentaa aikoinaan siihen Korvenkadulle niiden omakotitalojen tilalle, jotta olisi Mustavuoren metsä säästynyt.
- rakennettu täyteen taloja!
- Pilattu asutuksella.
- Mustavuoren metsät on kaavoitettu kuoliaaksi.
- Liikaa asutusta!
- Pilattu asutuksella
- Liikaa rakennetta.
- Aivan liikaa rakennettu.

En osaa sanoa

- Vielä paljon nuorta metsää. Vanhat kuuset jäivät rakennusten alle.
- Liikaa asutusta.

Teivaalanharju

Erittäin tyytyväinen

- Upea kokonaisuus ja palvelee upeasti virkistys- ja kuntoilutarvetta.

Jokseenkin tyytyväinen

- Siksi, että metsiä on jätetty luonnontilaan.
- Voisi jättää luonnontilaisemmaksikin (lahopuuta jne.).
- Ei ole hakattu.
- Ajoittaista talvihuolenpitoa kävelyteille.
- Liian valoisaksi käynyt ja kulahtanut liiasta esteettömästä käytöstä.

Jokseenkin tyytymätön

- Kangaspohja ei kestä jatkuvaa kulutusta. Mopoilu metsässä pitäisi estää, samoin maastopyöräilijät saisivat pysyä reiteillä.
- Huono saavutettavuus, synkkä.

Tesomajärvi

Jokseenkin tyytyväinen

- Kaadettu paikoin liikaa puita.
- Pusikkojen perkaamista olisi varsinkin järvien ranta-alueilla.
- Luonnontilainen eli monimuotoinen on aina paras.

Jokseenkin tyytymätön

- Jääkiekkohalli pilasi alueen rauhan, meteliä, puusto poistettu talojen edustoilta, jotta taloilta järvi näkymä (hyi), Kävelytiet ikävän kivistä rompetta jalan alla, ei kiva. Vesitornin metsä säästettävä
- Hoitamaton.
- Aluskasvillisuuden raivaus tekemättä.
- Pusikoitunut.
- Kävelyteiden reuna-alueet kaipaavat siistimistä.
- Pilattu rakentamisella.
- Pusikoituneita, synkkiä pöheikköjä!
- Lahoja puita metsässä.

Erittäin tyytymätön

- Epäsiisti, roskainen.
- Harventamatta.
- En osaa sanoa
- Kulunut ilme.

Tohloppi

Erittäin tyytyväinen

- Ei ole vielä pilattu täysin. Rivitalot rakennettu tarpeettomasti Kohman metsän reunaan. Pilaavat alueen luontokäytön. Käki karkoitettiin puiden kaadoilla koulun takaa. Urheilukentän roskat kipataan.
- Kaunis harjuaue. Tosin rakentaminen ja ihmisten lisääntyminen voi vaarantaa alueen monimuotoisuutta.

Jokseenkin tyytyväinen

- Kaadettu paikoin liikaa puita.
- Lunnontilaa lähellä.
- Tohlopin suometsäalueella paljon kuivuneita puita. Kaikki tarvitsisi kaataa, on erittäin vaarallisia jos kaatuu päälle. Muuten ihanteellinen ulkoiluun.
- pusikkojen perkaamista olisi varsinkin järvien ranta-alueilla
- Siksi, että metsiä on jätetty luonnontilaan.
- Lehtomaisia reheviä valoisia.

Jokseenkin tyytymätön

- Rakentamista ei enempää.
- Pusikot.
- 150-200 vuotiaiden kuusien hakkaaminen lehtojensuojelun nimissä ei ole perusteltua.
- Hyvät luontopolut osittain pusikoitunut.
- Pusikot pois.
- Kävelyteiden reuna-alueet kaipaavat siistimistä.
- Pusikoituneita, synkkiä pöheikköjä!
- Osittain hoitamaton.
- Tiheä+soistunut

Erittäin tyytymätön

- Pusikot pois.

Kysymys nro 15: Onko Länsi-Tampereella sellaisia metsäalueita, joissa ei mielestänne tulisi lainkaan tehdä metsänhoitotoimenpiteitä?

- Erityisesti Teivaalanharjun suppakuusikoissa, mutta myös Tohlopinsuolla. Niiden pitäisi antaa kehittyä mahdollisimman luonnontilaisina. Tohlopissa on Rasonhaan perintömetsä, mutta Tohlopinsuon alue liittyy siihen suoraan ja olisi hyvä, luonnoltaan erilainen laajennus Rasonhakaan.
- Ikurin ja Myllypuron reunametsät.
- Ikurin koulun metsää ei saisi kaataa, koska se on erittäin tärkeä alueen asukkaille ja koululaisille.
- Ikurin Myllypuron varsi.
- Jänislampea ympäröivä metsikkö, myös Jänislampi tulisi suojella ja säilyttää.
- Lentävänniemessä kerrostalojen/rivitalojen välissä olevat pikku metsäalueet tulisi säästää! Ei tarvitse rakentaa koko aluetta täyteen!!
- Lentävänniemeä on hoidettu hyvin!! Lentävänniemen alue on OK, siisti ja tarpeeksi puustoa suojana, ei ole tarvis tehdä mitään tällä hetkellä. Lentävänniemi on pikkuparatiisi! Ihana ulkoiluun tarkoitettu asuinpaikka!
- Lentävänniemi - Niemi -alueella toivoisi, että metsät saisivat olla luonnontilassa.
- Lentävänniemi, Tesomajärvi, Tohloppi saisivat jäädä nykyiselleen.
- Loput Kalkun metsistä voisi jättää rauhaan.
- Luonnontilaisia alueita, kuten Tesomajärven ei pitäisi muuttaa radikaalisti millään toimenpiteillä. Ainoastaan vaaralliset puut tulisi poistaa, mutta lahoppuut jne. jättää luontoon.
- Luonnonsuojelualueet esim. Myllypuron varsi jätettävä luonnontilaisiksi.
- Lähivirkistysalueille, esim Reuhariin, voisi jättää lahoppuuta. Kaupungin tulisi ottaa vastuuta luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä, ja siihen sopii parhaiten lähivirkistysalueet.
- Myllypuron alue tulee säilyttää luonnonpuistona.
- Myllypuron lehtoalue on lapsille pieni seikkailu luonnontilassa olevana metsikkönä.
- Myllypuron ranta-alueet.
- Niemen ranta.
- Olen erittäin tyytyväinen Lentävänniemen metsien tilaan, asutusta ei pidä lisätä jotta rauha säilyy.
- Oletteko todella sitä mieltä, että asukkailla on jotakin sanottavaa tähän. historia: Kalkussa Kiviniemenkadun ja Kalkunkulman pieni metsikkö kaadettiin, vaikka asukkaat sitoivat itsensä rautaketkinkein puihin ja koittivat pelastaa asukkaille rakkaan metsänpalan.
- Osan Tesomajärven metsistä voisi jättää kokonaan luonnonmukaiseksi. Esimerkiksi vesitornin takaa löytyvä metsäalue, joka jo nyt on melko metsittynyt. Pienois "aarnimetsä" palvelisi myös koulujen ja päiväkodin tarpeita. Nykylapset ovat vieraantuneita metsästä.
- Pikkutohlopin alue.
- Rasonhaka rauhoitettava ja samoin Tesomajärven ja tohlopin järvien rantamaisemat. Raholan metsään ei enää lisää taloja ja Tesomanpuisto on rauhoitettava lännen ulkoilualueeksi jotta ei tarvitse saastuttaa ilmastoa aina menemällä Kauppiin. Länsikin tarvitsee oman metsäalueensa jota EI nakerreta pala palalta.
- Rasonhaka. Mustavuori Teerivuorenkadun päästä alkaen radan vartta. Isot kuuset kuuluvat alueen identiteettiin ja luovat metsän tunnun. Pienten metsäalueiden raivaus tulee lopettaa esim. ristimäenkadun päässä olevat kuuset kuuluvat alueeseen.
- Reuharin saari luonnontilaan.
- Reuharinniemen muinaishaudat, joita on myös muualla kuin niemenkärjessä olevat museotoimen suojelemat + koko varsinaisen Reuharinniemen alue + Reuharinsaaret.
- En osaa sanoa, paitsi ehkä muinaishauta-alue Reuharinniemessä.
- Reuharinniemi.
- Suomensaaressa rikotaan jatkuvasti uimakoppeja ja huusseja. Sieltä löytyy myös huumepiikkejä ja käytettyjä kortseja. Suomen saari on näköjään kesäisin "pultsareiden reservaatti".
- Tohlopin suo.
- Tohlopin suolla. Upea sellaisenaan.
- Tohloppi: Tesoman yläasteen ja tv 2:n välinen "synkkä metsä" on linnustoltaan runsas, joten pääosin tulisi säilyttää. Isot, valtavat tuulikaatokuuset pois metsistä, jotta pienpolkuja olisi mahdollisuus käyttää. Pienet, "laihat" puut saa jäädä metsiin kaatumaan.

(jatkuu)

- Tohloppi, ei tarvita uusia rantanäkymiä avattavaksi kävelytieltä. Riittää, että avoimet uimarannat ja Tohlopinrantakatu sekä Epilänkatu. Kaadettiin pois alueen isoimmat haapapuut, jotka eivät olleet kenenkään kulkijan tiellä ja oli syksyisin mukavaa, kun kävelytie kahisi värikkäistä haavan lehdistä. Kaikki luontonautinnot (virkistys alueen käyttö/kokeminen) näytetään pilaavan metsätyöläisten palkkatyön toimesta. Tohlopin pellon uudet talot (3 kpl uimarannan takana) ovat täyttäneet vesiojan tonttimaakseen siten, että Tesoman valtatieltä valuva vesi tulvii metsään talojen toiselle puolen, kun oja on lähes tukossa. Siinä oli ennen taloja leveä peltosarojen välinen vesioja, jota myöten vesi virtasi uimarannalle vievän Pyydyspohjan kadun varteen. Oja pitäisi avata leveäksi. Pusikoita kävelytien ja järven välistä ei pidä raivata.
- Tunnen vain Tesomajärven ranta-alueen 44 vuoden ajalta.
- Uusien talojen rakentaminen Tohloppiin ei ole hyvä idea, ja henkilökohtaisesti en pidä lainkaan siitä, että metsää raivataan pois talojen tieltä tälläkin hetkellä.
- Alueilla joissa on luontoarvoja, mm. vanhaa metsää ja sille tyypillistä lajistoa.
- Ei ole.
- Ei ole.
- Ei ole.
- Ei enempää hakkuita eikä korkeita rakennuksia.
- Ei liikaa vanhoja puita pois.
- Ei minun mielestä.
- Ei ole.
- EI OLE
- Ei ole.
- Ei todella.
- Ei todella. Metsien tulee olla siistejä, valoisia ja hoidetun näköisiä. Lähellä asutusta metsät ovat kuin puistoja. Ainoa, joka pitäisi jättää tekemättä on tekemättömyys. Nyt ei kukaan välitä paskaakaan. Metsiköt houkuttelevat heittämään jätteitä ja roskia minne vain.
- Eihän sellaisia ole missään. Viherpiiperit on erikseen.
- Eläimistölle toki pitäisi muistaa jättää tilaa asustaa.
- Jättäkää nyt ihmeessä jäljelle edes ne metsäalueet joita ei vielä ole raikattu!!!
- Kaikissa saisi harventaa.
- Kaikki kaupungin metsät tulisi säännöllisesti hoitaa.
- Kaikki ovat.
- Kaikkia metsäalueita pitää hoitaa, mutta se on tehtävä "vanhalla maalaisjärjellä", eikä tuijotettava nykyvaatimuksia metsien avohakkuista ja muista metsän tuhoamisista.
- Kyllä, jokaisessa metsässä pitäisi olla alueita joihin ei mentäisi kajoamaan ollenkaan. Hoitotoimenpiteitä tehdään niin kauhealla innolla joka paikassa, että olisi väh. kohtuullista jättää alueita joihin ei koskaan kajota. Saisimme sellaistaikin ihmettä ihaila.
- Metsäpuistoissa ei tarvitsisi lainkaan tehdä hoitotoimenpiteitä vaan antaa luontaisen suggestion hoitaa kasvillisuus. Ainoastaan reiteille kaatuneet puut tms. voi poistaa.
- Metsät, joiden läheisyydessä ei ole asutusta, voivat mielestämme jäädä lähemmäs luonnontilaa. Harkittu maisemointi on tällöinkin sallittu.
- Mielestäni metsän monimuotoisuutta tulisi tukea kaikilla metsäalueilla ja jättää esimerkiksi lahoja puita metsään.
- Mihinkään nykyisiin metsiin ei mielestäni ole tarvetta koskea. Ainoastaan teille kaatuneet tai kaatumassa olevat puut voi ottaa pois. Läpikäsemättömistä taimikoista voi myös ottaa puita pois.
- Mikäli puut eivät ole kaatuneet polulle, niin ei.
- Missään ei tulisi harrastaa "luomua" eli ei jätettäisi vaarallisia lahopuita pystyyn. Emme tietääkseni ole tekemässä Tampereesta luonnonpuistoa.
- Voisi jossain olla. Hoitamattomuudesta olisi hyvä mainita kulkuteiden yhteydessä, ettei luulla lasikuutta jätetyn hoitamatta.
- Suojametsäalueet teollisuusalueiden ja teiden varsilla, koska ne vaimentavat melua ja kaunistavat rumia näkymiä em. kohteisiin. Harjulla ei kovin rajuja toimenpiteitä, kun siellä kaatuu talvella muutenkin puita (lumen ja tuulen vaikutuksesta).
- Pääosin kaikki metsät. Metsänhoitotoimenpiteitä pitäisi tehdä vain reittien varrella ja muutamilla valituilla, maisemallista avoimuutta vaativilla paikoilla.
- Rantojen vanhat männiköt ja vielä olevat lehdot!! Lisäksi kosteikot ja lähteet. Rantojen männyissä 1800 -luvun puustoa!! Ympäristöarvoja ja muinaismuistoja vaalittava tietenkin!
- Onko niitä jossain tehty? Vain aukkohakkuuta uudisrakentamisen tieltä.

Osio E: Vapaa palaute

- 1. Paikallisia osallistumistapahtumia pitäisi olla. 2. Olin metsätyönjohtaja 1950-60 -luvulla. Raivuutyö...? Pitäisi olla työmahdollisuuksia. Risu-halko savottaan.
- 1. Suomensaaren seutua voisi kehittää paljon valoisammaksi ja turvallisemmaksi yhteistyössä esim. vankien ja työttömien yhteispajojen kanssa, jolloin heillä olisi järkevää tavoitteellista puuhasteltavaa, josta olla ylpeä. (Vrt. luopion erityisihmisten korjaustoiminta Rauhalahden leirintäalueella asuntomessukesänä 2010, jollon vähän rahaa ja työntekijöitä). 2. Lisäksi Suomensaaresta voisi tehdä hienon retkeilykohteen rakentamalla puisia siltoja ympäröiviin pikkusaariin Ylöjärven kanssa. Tähän voisi ottaa tekijöiksi esim. ammattikoulujen opiskelijat näyttökoetöitään tekemään, jolloin kaupunki maksaisi materiaalit. Huom! molemmissa ehdotuksissa on huomioitu raha, esteettömyys, viihtyisyys sekä turistit kesällä.
- Aivan lähellä asutusta lahot tai kaatuneet puut eivät sovi maisemaan ja ovat myös turvallisuusriski. (Syvemmällä metsässä luonnonmukaisuus hyväksi luonnolle).
- Alueen asukkaana haluaisin osallistua hakkuusuunnitelmien tekoon Tohlopissa.
- Asuinalueiden lähimetsien hoidossa pelkään lähinnä ylihoitamista, että metsiltä viedään luonne, harvennetaan liikaa. Hienoa, että alueiden asukailta kysytään mielipiteitä. Elinympäristö luonnonläheisesti on ihmisille tärkeä ja metsien tila tulee säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena, luonnonmukaisia ja ympäristöä rasittamattomia hoitomenetelmiä käyttäen, pitkäkatseisesti! (kauas) Kiitos
- Edelleen Myllypuron siivous.
- ei avohakkuita. kävellessä pitää olla metsärauhan tuntu, koska junaratakin pitää meteliä kyliksi.
- Ei liikaa puita nurin virkistyspolkujenkaan tieltä.
- Epilänharjuun johtavaa polkua harjun itäpäässä parannettava. Harjun itäpäätä harvennettava niin, että näköala avautuisi Pispalan suuntaan.
- Hienoa, että kysely järjestetään! Jokaiseen talouteen postitettuna se toivottavasti "herättelee" ihmisiä kiinnostumaan metsäalueista enemmän. Kyselyn ajankohtana saattaisi kesä olla toimivampi. Silloin maisemointi- ym. -kommentit saataisivat olla runsaampia, kun on lehti puussa! KIITOKSET!
- huonot puut pois ja ryteiköt sekä pienellä alueella kasvavat puut. ne eivät kasva kunnolla isoiksi, pitäisi harventaa.
- Hyvin hoidettu metsä on ilo silmälle kaupungissa. Sinne on mukava ja turvallista mennä.
- Joitakin tiheitä kuusia ulkoilutien viereltä olisi syytä poistaa, jolloin tie olisi valoisampi ja talvisin saisi paremman ja pysyvämmän lumipeitteen ja paremmat ja kauemmin pysyvät hiihtomahdollisuudet. Kaikki tämä ei suoraan kuulu metsänhoitoon, mutta esitän että ulkoilureitti Reuharinniemiellä valaistaan myös urheilukentän ja Halkoniemen venesataman väliseltä alueelta ja urheilutiellä pidetään yllä lumipeiteaikana hiihtolatua. Reuharinniemen ulkoilutien ympäristöä tulisi hoitaa puistomaisena, valoisana ja säännöllisin väliajoin.
- Jänislammen vedenpinnan nosto ja umpeen kasvaneen turpeen poisto sekä ympäristöstä vanhojen kuusten poisto.
- Jättäkää se virkaintoisuus ja antakaa metsille rauha, ne ovat meidän virkistyspaikkoja ja luonnolle tärkeitä alueita. Kaikki ei voi olla aina "tehokkuuden" alaisena. Nimenomaan luonnonmukaisuus luo "tehokkuutta" ihmisiin, kun saavat nauttia jostain aidosta.
- kalkussa olevaa "pikkumetsää" ei olisi saatu tuhota n. 20 vuotta sitten. Tilalle rakennettiin nuorisotaloja, jotka jo nyt erittäin huonossa kunnossa päällepäin. Turha teko!
- Kaupungin alueella on hyvä olla metsiä, joihin kosketaan mahdollisimman vähän.
- Kaupungin alueen metsät ovat monesti pahasti pusikoituneita. tämä tekee maiseman epäsiistiksi ja rauhattomaksi. Kulkeminen tällaisissa paikoissa tuntuu epämurkavalta, koska näissä ei näe pitkälle ja nämä ovat pimeitä! Toivoisin tilalle valoa, avaruutta ja puustojen harvennusta kuitenkin metsää kunnioittaen. Esim. harjuluontoa hoidetaan siten, että sille ominaiset lajit säilyvät ja voivat hyvin. Kivimaanahteen portaikkojen viereinen pusikko on jo osittain raivattu, mutta toivoisin, että se työ saataisiin valmiiksi ennen lintujen pesintäkauden alkua. Kiitos :)
- Kaupungin vastaavat henkilöt eivät kuuntele, eivätkä välitä kaupunkilaisten toiveista. Tekosyillä ja kiireillä pallotellaan ihmiseltä toiselle, kunnes vuodenaika hoitaa tekemisen mahdottomaksi.
- Kiitoksia kyselyn järjestämisestä.
- kokee päässeensä huonosti vaikuttamaan alueensa metsätöiden toteuttamiseen. Yhteistyöhön Tampereen kaupungin metsäammattilaisten kanssa erittäin tyytymätön, koska yhteistyötä ei ole ollut lainkaan.

(jatkuu)

- Koko kävelylenkki Reuharinniemenstä Niemen uimarannalle siivottava myös toisesta päästä. Reuharinniemi on ok.
- kts aiemmat vastaukset
- Käräjätörmän ympäristössä ja Vanhatien itäpuolella on tarvetta harvennuksiin ja raivaukseen.
- Käykää läpi Haukiluomaa ympäröivät puistot ja metsät, harvennusta toivotaan. Pimeällä pelottaa kulkea kävelyteitä, ovat pusikoituneet ja esim. leppiä ja pajuja kaatuilevat kävelyteille, samoin sähkölinjojen lähellä metsien harvennus.
- lahopuita pitäisi pienpuistoista kaataa ettei ne olisi vaaraksi asutukselle mutta muuten annetaan puiden kasvaa ja tehdään vain pientä harvennusta tarvittaessa.
- Lamminpään kentän vierustan (Lannemäentien) kuuset kaadettava varjostamasta taloja.
- Lentävänniemen alueen rantalenkki on oikein hieno. Tämän takia toivoisin, että lenkkialueen jatko kohti Nimenaluetta pidettäisiin yhtä hyvin hoidettuna. Tämä viitaten jo aiemmin mainitsemaani aluetta Tapulinkadun ja Lauttakadun ranta-alueilla.
- Lentävänniemenkadun loppupää on nyt rakennettu hienoon kuntoon, siksi toivoisin, että rannan pusikot siivottaisiin. Näin kokoalue olisi siisti. Olen asunut yli 30 v. Porrassalmenkadulla, muuttaessamme oli hienot järvinäkymät, nyt järveä ei enää näe. Jos pusikot siivottaisiin, niin ainakin 10v. menisi, ennen kuin ne taas kasvaisi eteen.
- Lentävänniemenissä ranta-alueiden pusikoitumisen (pajut ym) poisto useammin. Näköala, valoisuus, toimenpiteissä yhteistyötä asukkaiden (rivitaloyhtiöt, omakotitalot) kanssa toteuttamisessa!
- Lentävänniemi on tällaisenaan aivan loistava paikka luonnon suhteen. Puustot ovat sopivasti suojana ympäri niemeä ja samalla on siistiä kuitenkin. Toivottavasti Lentävänniemeä ei ahdeta täyteen kerrostaloilla, tämä on ihana rauhan ja hiljaisuuden tyyssija. Ulkoilualueet aivan mahtavia, tietynlainen luonnontila toimii täällä, siis ei mitään ei-kuulumattomia puita/kasveja istuteta tänne. Täällä on mukavia retkeilykohteita. Aivan loistava paikka, olen viihtynyt 15 vuotta eikä aikomuskaan muuttaa -ainakaan vielä. Maalta olen kotoisin ja sama maalaistunne on täälläkin.
- Lentävänniemi, Reuharinniemi hyvin hoidettu, viihtyisä, parhaita Tampereella. Käykää katsomassa, rantaa riittää ja ulappaa. Ps. Rakennukset istuvat hyvin luontoon! Liikuntaväyliä hyvin!
- Lisää kulkumahdollisuuksia (polkuja ja reittejä) metsäalueille. Monimuotoista metsää olisi hyvä säilyttää ja lisätä.
- Lopettakaa liiallinen "hoitaminen" ja antakaa luonnon monimuotoisuuden näkyä ja hoitaa homma.
- Länsi-Tampereella on hienot metsät. Annetaan niiden uudistua luonnonmukaisesti. Tällöin ne ovat parhaita myös virkistysmielessä. Kiitos kyselystä!
- Länsi-Tampereen metsissä on poikkeuksellisen hyvät virkistysmahdollisuudet. Puita ei tarvitse poistaa yhtään enempää.
- Metsien hoidossa painotus virkistyskäytössä, avoimia näkymiä, reittien turvallisuus ja liittyminen kävellen kuljettaviksi kokonaisuuksiksi.
- Metsissä olisi hyvä olla reittejä, joita pystyy kulkemaan lastenvaunuillakin. Metsissä voisi olla retkikohteita, joissa voi esim. paistaa makkaraa (grilli+puut) yms. tyyliin Luukki, Nuuksio. Pulkkamäkiä tarvitaan ja hyvä jättää luonnontilaisiakin osia. Huolehdittava myös uhanalaisista lajeista.
- metsäalueet liikaa rakennettuja ja lisää tulee! metsät eivät juuri nyt vaadi mitään hoitoa, vain rakentamista esim. mustavuoreen syytä vähentää 99%. Hoitohommiin 10-20 vuoden päästä jos sittenkään! Runsas metsäisyys on tehokasta ilman laadun parannusta.
- Metsäalueita voisi hoitaa vuosittain poistamalla säännöllisesti tarpeeton pensaskasvusto (pajut, lepät yms.) tällöin välttyttäisiin karmeitten ryteikköjen syntymisiltä. Yhteydenotot kaupungin byrokraateihin toivottomia: vastaus on ettei kaupunki??? toiveista siistiä ympäristöä. Ei ole resursseja. Potaskaa. Ryhtykäähän kerrankin tekoihin viihtyvyyden nimissä.
- Metsäalueiden rajausta kysymyksissä oli epäselvä. Vastasin kohtaan Ikuri ja tarkoitin sillä metsäkaistaletta, joka on Haukiluoman ja Lintuviidankadun välissä. Metsäalue on asuntoalueita korkeammilla mäillä, mistä syystä liian pitkät ja liian tiheässä kasvavat puut pimentävät tarpeettomasti asuinalueita. Siitä syystä alueella kaivattaisiin melko järeää harvennusta ja vanhan puuston kaatamista läheltä taloja.
- Metsän tulisi olla luonnollinen, silti vaaralliset puut tulisi kaataa ja pohjakaasvillisuus siistiä. Ihanaa kun ympärillämme on tällaiset metsät niin hoitakaamme niitä. Yksi paha asia on ympärillämme liikenteen melu. On kiihdytykset ja jarrutukset. Kesäaikaan mieluiten pysyttelee sisätiloissa, jolloin juuri pitäisi olla ulkona. Myös pölyhaitta on melkoinen. Siis meluvalli myllypuron kadun varrelle joka kohtaa lintuviidan risteyskseen. Kiitos!

- Metsänhoito virkistysalueilla ei ole perusteltua. Koska metsät taajamien ulkopuolella ovat lähes täysin tehometsätalouden käytössä, pitäisi vanhojen puiden ja kelojen suojele olla kaupunkiluonnon erityisessä suojelussa. Myllypuron lehto Ikurissa on suuren keloopuomäärän ja eläimistön osalta omassa luokassaan. Se olisi hyvä esimerkki muidenkin metsien suhteen. Metsä voi parhaiten, kun sille ei tehdä mitään. Tohlopin muuten niin mainiossa lehdossa on jostakin ihmeellisestä syystä hävitetty yksinäisiä vanhoja kuusia. Jäljet tästä metsänhoidosta ei häviä minun elinikani aikana.
- Metsäsuunnittelijat voisivat olla enemmän yhteydessä alueiden asukasjärjestöihin jo asioiden valmisteluvaiheessa. Tätä kautta voisi saada säästöjä koska hoitotoimet olisivat tarpeiden mukaan paremmin ajoitettuja ja kohdennettuja.
- Metsät on hyvässä kunnossa. Ainoa toiveeni on että ne säilytetään. Asun itse Ikurissa ja on ihana kun on luotoa ympärillä.
- Metsät ovat ahkerassa käytössä. Niistä kannattaa pitää hyvää huolta!
- Metsät ovat minulle erittäin tärkeitä päivittäin. Ne tarjoavat elämänlaatua parhaimmillaan, niissä vuodenaikojen vaihtelut näkyvät ja ne suojaavat monin tavoin. Kun noin kerran viikossa asioin kaupungin keskustassa on aina erittäin helpottavaa ja rentouttavaa palata kotiini metsän rajaan. Itselläni ei ole autoa ja minulla on 2 koiraa ja pieni lapsi joille lähimetsät ovat myös korvaamattoman tärkeitä!
- Mustanvuoren metsä on hyvin hoidettu. Siellä on ilo liikkua. Kiitos siitä.
- Mustavuoren ulkoilualue täytyy saada järkeväksi, koska säälimätön rakeminen vei Raholasta parhaan ulkoilu-alueen. Lenkkipolku tulisi saada takaisin vanhaan mittaansa ja metsä sen ympärillä siistiksi.
- mustavuori olisi pitänyt kokonaan säilyttää niin ulkoilu- kuin virkistäytymisalueena. Alue on pilattu liiallisella rakentamisella, kulttuurihistorialliset arvot kärsivät.
- Myös metsäalueiden viereiset paikat tulisi pitää kunnossa. esim. satama-alueet, koirien "omat" ulkoiluttamisalueet yms.
- myös talvella yleisten ulkoilureittien hoitaminen siten, että niitä voi käyttää ulkoiluun. Olen aiemmin asunut Lintuviidan alueella ja siellä oli hyvä latuverkosto, mutta se esti metsässä kävelyn. Nykyisessä paikassa ei ole latuverkostoa vaan itsenäisten kävijöiden tekemät kapeat väylät jolloin vastaantulija joutuu umpihankeen. Olisi mielekästä talvellakin kulkea metsässä.
- Niemen alueen rakentamisessa tulee huomioida luonnonmukaisuus ja metsäinen ympäristö, ettei järven rantamaiseman virkistysalue tuhoudu. Paviljongit yms. muut tuovat roskaa ja melua luonnonkauniiseen seutuun.
- Niin sanottu hallittu hoitamattomuus on hyvä lähtökohta kaupunkimetsien käsittelylle, niin Länsi-Tampereella kuin muuallakin.
- olen aikaisemmin toivonut puuston harvennusta ja saanut ystävällisen yhteenoton ja tapaamisen, mutta mitään ei ole tapahtunut käytännössä.
- Olen keskustellut useaan otteeseen Halkoniemen alueen metsikköjen hoidosta saamatta kunnan perusteluja sille, miksei asialle voida tehdä mitään. Keväällä ei voi, kun alkaa lintujen pesimäkausi, syksyllä ja talvella ei jaksa tai ehdi.
- Olisi kiva, jos metsänreunoille tulisi monimuotoisempaa täydennyspuustoa (tammia, vaahteroita), ei aina koivuja ja mäntyjä, paikan luonteen mukaisesti. Ylöjärventien vieressä lähellä ravirataa on kiva kevyenliikenteenväylä, koska välikaistoilla on paljon hienoja mäntyjä. Kaduille voisi laittaa Ylöjärventiellekin puita, jos siihen tehdään remontti, olisi sitten viehättävämpi "kylätie" eikä silloin yllyttäisi ajamaan ylinopeutta.
- olisi mukava että kaikkia luonnonvaraisia puustoa, pensaita jätetään, ulkoilureittejä lisätään, umpeen kasvaneita alueita harvennetaan ja vanhaa puustoa poistetaan ja tilalle istutetaan samantien uutta kasvillisuutta.
- Olisiko mahdollista johonkin päin Länsi-Tampereen metsiä järjestää jonkinlainen laavu tai muu nuotiopaikka. Tai ainakin jonkinlainen lähiretkeily paikka, mihin pääsee nopeasti ja helposti pientenkin lasten kanssa retkeilemään.
- Omakotiyhdistykset estää osallistumisen metsätöihin vaikuttamiseen. Metsäpuistoalueita on liikaa. Koulun luona metsä pitäisi rakentaa lapsiperheille toimitiloiksi.
- On erittäin tärkeää, että kaupungissa on myös metsiä, koska ne tekevät kaupungista viihtyisemmän ja ovat tärkeitä myös monille eläin- ja kasvilajeille. Mielestäni tulee ehdottomasti pyrkiä välttämään metsien hakkausta esimerkiksi asutuksen tieltä. On myös hienoa, että metsiin on tehty ulkoilumahdollisuuksia kuitenkin pilaamatta luontoa.
- Onko Länsi-Tampereella kohta enää lainkaan metsää? Ainakin Tohloppi on kohta kansoitettu umpeen. Eipähän ainakaan tarvi sitten enää metsänhoidosta huolehtia kun sitä ei ole.

- On erittäin tärkeää, että Länsi-Tampereellakin on paljon sekä luonnontilaista (mutta silti turvallista!) metsäaluetta että myös hoidettua metsää. Kiitos, kun teette tärkeää työtä metsien hyvinvoinnin edistämiseksi. Samalla edistetään ihmisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Toivomuksena kartat Länsi-Tampereen ulkoilualueista (ja hiihtoreiteistä?!)
- On monta vuotta yritetty saada satama-alueen ympäristöä risukoista pois. Luvattu on, mitään ei tapahdu. Katsokaa muualta päin Suomea, siellä saa yksityiset hoitaa ympäristöä ja ohjelma tulee tv:stä. Onko Tampere takapajula? kaikki saa rehottaa luonnon tilassa. Toivottavasti teillä on vielä ällä sen verran.
- Osa luontoa/metsää tulisi säästää. Metsäteiden parempi hoito.
- Palaute ei tunnu vaikuttavan päättäjiin
- Palaute koskee vain Reuharinniemen aluetta: -alue on ylihoidettu ollakseen ulkoilumetsä. Aika herkästi toteuteaan puunkaatoiveet. Reuharin urheilukentän ympäristössä tehtiin syksyllä 2010 suuret hakkuut. Samalla kertaan rannan ja tien välistä kaadettiin kuusia sillä seurauksella, että jo tuulinen ranta muuttui vielä tuulille alttiimmaksi. On tänä talvena ollut suuret kinokset sillä kohtaa. Varmasti tuuulusuus vaikuttaa sen alueen sähkölaskuihinkin -ilmeisesti puustoa hävitetään ominkin päin -aluskasvillisuutta poistetaan omin päin (näköala järvelle, "oma rantatontti") -metsiä käytetään maankaato- ja läjittelypaikkoina; sinne vain kissanhiekoista lähtien lehdet, puutarhajätteet ja katujen hiekat; Jättipalsami viihtyy ja leviää -metsiin istutetaan omia kukkia ja pensaita -metsiä vallataan ja tontteja laajennetaan nurmikoille -Majakkakadun rannanpuoleisilla tontilla on pitkään ollut metsään tehty oma suurehko kasvima; liekö kaupungilta vuokrattu palsta -metsistä niitetään aluskasvillisuutta siimaleikkureilla, jolloin ne heinittyvät, mm. sinivuokot ja valkovuokot tukehtuvat heiniin, uutta puustoa ei kasva -alkuun polkuja oli vähän, tuskin maastosta erottuvia -parina viimevuotena ovat rutkasti lisääntyneet ja levinneet melkein teiksi -liikenteen äänet kuuluvat selvästi kovemmin mitä enemmän kasvillisuutta hävitetään Mistäkö tiedän? Liikun koiran kanssa näissä maisemissa kaksi kertaa päivässä, muutoksia ei voi olla näkemättä. Halkoniemen Airokadun ja Melakadun rannan alueille ei viitsi oikein edes mennä, kun ne on parturoitu niin yksityisalueen oloisiksi. Uimarantaa pidetään "omana" uimarantana. Samantapaista maisemaa on tehty Jänissaaren sataman suunnassa. Kun Niemenrannan alueet asutetaan, mitähän sitten tapahtuu?
- Parhaannehan teette, sillä tuskin huonoja ratkaisuja teettekään:-)
- Pitäisi saada selvä lupa pusikoiden ym. karsimiseen. Aiemmin oli lupa kaataa ranteen vahvuiset, nyt sekin on kielletty. Hoidamme talkoovoimin asiat, ei kustannuksia kaupungille
- puiden juurien suojelemiseksi Reuharia ympäröivä metsäpolku tulisi kattaa säännöllisesti. Rivitalo/omakotitaloasukkaat lisäävät vuosivuodelta omaa tonttiaan metsään - nurmikkaa laajennetaan ja metsään istutetaan jalostettuja kasveja ja puita, joilla tuhoetaan luonnon monimuotoisuus. Reuharin asukkaat kärräävät pihoilansa puutarhajätettä metsään. Metsien liepeillä rehottavat jalostetut vadelma-, lupiini- ja balsamiesiintymät tulisi hävittää jotta luonnon monimuotoisuus lisääntyisi. Rannan läheisyydessä asuvat eivät voi vaatia näkymää järvelle metsän tuhoamisen kustannuksella. Luonto kuuluu kaikille, tontit vain harvoille.
- Pusikoiden raivaaminen on hyvä asia, mutta pääsääntöisesti metsien tulisi antaa kasvaa omin voimin. Ja etenkin jättää ne metsiksi eikä rakentaa päälle.
- Pyydyspohjankadun uimarannan lähimetsien/pusikoiden raivaamista mitkä eivät ole luonnonsuojelualuetta.
- Rantaryteiköt tulisi siistiä roskapuista ja pystyyn kuivuneista puista, jotkut ovat jopa vaarallisia polkujen lähellä. Aikoinaan kaupungilta vastattiin, että ryteikköjä ei siistitä, kun ne kasvavat pian uudestaan!! 30v. sitten järvi näkyi, mutta nyt pajut, lepät ym. peittävät näköalan.
- Rasonhaka on suojeltu alue, mutta kyllä sitäkin voisi välillä siistiä. samoin esim. pieni metsikkö Tohlopinkadun yläpäässä kaipaisi siivousta.
- Reuharin rannassa Kolikadun rannanpuoleinen alue hoitamatta. Alue ollut kaupungin aluetta muutamia vuosia, aiemmin uittoyhtiön. Vähän raivausta tehtiin, mutta lopetettiin kesken, ei olisi iso työmaa!!! Jänislahden sataman alueella tienpuoleinen (eli satamaan johtava) metsikkö harventamatta eli on ryteikkö.
- Reuharissa tehty hyvin harvennus.
- Risukot ja pajukot pois. Huonokuntoisten puiden hakkuut. Pitäisi tehdä ns.katselmuskierros metsureiden ja koneiden kanssa! Helppoa kun vain käy tuumasta toimeen
- SÄILYTTÄKÄÄ MAHDOLLISIMMAN PALJON METSÄISIÄ ULKOILUALUEITA. KIITOKSET TÄSTÄ KYSELYSTÄ,METSÄT OVAT MEILLE TÄRKEITÄ.
- Säästäkää metsiä asukkaiden iloksi!

- talojen läheltä voitaisiin kaataa pihoja varjostavia puita pois
- Tesomajärven itäinen rantapuistikko pitäisi raivata, rannassa olevista taloista ei näe järveä kesällä eikä myöskään pahantekijöitä.
- Tesomajärven ympäristö on hyvä esimerkki, että kaupunkialueella voidaan vielä nähdä luonnon monimuotoisuutta. Maaston monipuolisuus, suosta kallioihin on monen päiväkotilapsen ja koululaisen ensimmäinen kosketus luontoon. Puuston monipuolisuus on rikkaus, jota tulee vaalia. Järkevästi vanhaa metsää uudistaen voimme jättää perintönä seuraaville sukupolville esimerkin hyvin hoidetusta alueesta. Jos kysyä saa niin miksi ei istuteta vaikka omenapuita tai muita hyötykasveja? Mitä sitten, vaikka joku ne omenat syö? Hienoa, että on näin mahdollisuus kertoa ajatuksiaan. Kiitos.
- Tohlopin metsistä ei enää yhtään tonteiksi. Mopot pois metsistä, erityisen paljon niitä liikkuu Lammin-pään/Horhan alueella.
- Toivoisin puiden harventamista siltä osin, että huonokuntoiset puut kaadettaisiin ja huomioitaisiin maiseman ilme. olisi hyvä jos voitaisiin myös eläimille jättää asuma-alueita.
- Toivoisin Tohloppi järven ympäristö siistittävän, lahot ja kaatuneet puut esim. pois.
- Toivon että metsäalueet säilytetään ja edes kulkuväylät hoidetaan. Alueet, joissa pajut ovat vallanneet alueet, suosisin havuistutuksia, milloin se maaston mukaan on mahdollista. Ei enää yhtään asutusta kyseisille metsille. Jätetään virkistysalue tuleville sukupolville!
- Toivon puulajiston monimuotoisuuden vaalimista Lielahden alueella.
- Toivottavasti Niemenrannan kaavoituksen ja rakentamisen edetessä huomioidaan myös alueelle riittävät ulkoilureitit ja myös niiden talvikunnossapito. Maastot Näsijärven rannassa ovat lähtökohtaisesti hienot, toivottavasti metsiä pidettäisiin harvennettuina ja hoidettuina niin, että niiden käyttö ulkoiluun ja retkeilyyn helpottuisi.
- Toivottavasti Tesoman vesitornin kivan muotoinen metsäalue säilytetään. Tohlopin alueella ei saa tehdä silppomisia kuten rantaan on kävelytien varresta useasti jotain pyritty tekemään. Uudet rivitalot pitää purkaa pois Kohmanpuiston reunoilta Kohmanlaella uusien kerrostalojen takaa. Katu pitää puhkaista kallion läpi etelään Porin radan varteen. Alueella on ennen tavattu usein huuhekajakin keväisin. Metsistä on vaikea antaa palautetta, koska enimmät metsät ovat viimeisen 20 vuoden aikana kadonneet talojen ja katujen alle, sikäli kysely tulee auttamatta useita vuosia myöhässä. Aiempina vuosina olisi voinut kertoa, minne rakentaa taloja, jotta viihtyisät metsät säilyisivät virkistyskäytössä, mutta taloja rakennettiin juuri niiden virkistysalueiden päälle ja siinä tuli metsille loppu. Teerivuoren kadun länsipää on erittäin masentava nykyisin kerrostalo ja Brontoskylift. Eikö vanhaa metsää pitänyt säästää kuten kaupunki mainosti ? Usko meni!
- Tällainen asukkaan mielipiteen kysely on edelleenkin tervetullut. Tämähän on meidän ympäristöä ja joka vaikuttaa viihtymiseemme.
- Tärkeintä on, ettei asutuksen keskellä olevia metsiä vähennetä. Kaavoituksen kaupunkimainen maisema kuulostaa tekosyylle tuhota osin hyvinkin vähäisiä asutuksen keskellä tai heti reunoilla olevia metsiä
- Valaistus ei ehkä suoraan liity metsänhoitoon, mutta Mustavuoren alueen valaistus on pimeinä aikoina varsin onneton - siihen kaipaisi parannusta! Kiitos!
- Valoa ja aktiviteetteja kaupunkimetsiin. Aarniometsät ovat toisaalla.
- Vihreä luonnonmukainen metsä piristää joka päivä asukkaita lenkkeillessä. Ihana kuulla lintujen laulua. Antakaa metsien olla! (metsän taika)
- Villilässä Likolammen pohjoispuolen kuusikkoa voisi harventaa.
- älkää tuhotko enää vähäiä metsiämme